

**Referat Rozwoju
Wydział Rozwoju i Promocji Miasta
Urząd Miasta Gorzowa Wielkopolskiego**

Sprawozdanie z realizacji „Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta
Gorzowa Wlkp. na lata 2010 – 2020”
za rok 2010

**GORZÓW
WIELKOPOLSKI**

Marzec 2011

Zawartość

1. Wstęp.....	4
2. Założenia Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gorzowa Wlkp. na lata 2010 – 2020.....	5
3. Sprawozdanie z realizacji programów strategicznych.....	8
3.1 Oświata i nauka.....	8
3.1.1 Szk. Wyższe 1. Rozwój szkolnictwa wyższego	8
3.1.2 Edukacja 1. Zaspokajanie zbiorowych potrzeb oświatowych na wszystkich poziomach edukacyjnych – modelowanie sieci szkolnictwa w mieście zgodnie z założeniami reformy.....	10
3.1.3 Edukacja 2. Dostosowanie kształcenia do potrzeb rynku pracy	13
3.2 Polityka prospołeczna	19
3.2.1 Bezp. 1. Bezpieczeństwo osobiste	19
3.2.2 Kult. fiz. 1. Rozbudowa i modernizacja bazy sprzyjającej rozwojowi sportu szkolnego, młodzieżowego, kwalifikowanego i powszechnego oraz organizacji widowisk sportowych na wysokim poziomie	21
3.2.3 Kult. fiz. 2. Upowszechnianie sportu wśród dzieci i młodzieży	24
3.2.4. Kult fiz. 3. Utrzymanie dotychczasowego poziomu w grach zespołowych oraz dyscyplinach indywidualnych.....	25
3.2.5 Kultura 1. Tworzenie zrównoważonej oferty kulturalnej w mieście	27
3.2.6 Kultura 2. Tworzenie nowoczesnej bazy do świadczenia usług kult.	29
3.2.7 Kultura 3. Diagnoza potrzeb społecznych w zakresie usług kulturalnych i zapewnienie ich właściwego zaspokajania	31
3.2.8 Społ. 1. Strategia Polityki Społecznej Miasta Gorzowa Wielkopolskiego 2007+ oraz Program działań na rzecz osób niepełnosprawnych Miasta Gorzowa Wielkopolskiego 2007+	33
3.2.9 Prom.-rozw. 1. Budowa marki Gorzowa Wlkp.	33
3.2.10 Prom.-rozw. 2. Tworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości	36
3.2.11 Prom.-rozw. 3. Dostępność komunikacyjna.....	40
3.3 Ład przestrzenny.....	42
3.3.1 Ład 1. Tworzenie warunków przestrzennych zrównoważonego rozwoju miasta.....	42
3.3.2. Ład 2. Ukształtowanie śródmiejskiego centrum usługowo-mieszkaniowego nad Wartą.....	48
3.3.3 Ład 3. Rewitalizacja historycznej zabudowy miasta	56
3.3.4 Ład 4. Utworzenie miejskiego systemu komunikacji przestrzennej	59
3.3.5 Ład 5. Zapewnienie nowoczesnego systemu telekomunikacyjnego i dostępu do nowoczesnych mediów elektronicznych.....	60
3.3.6 Ład 6. Poprawa sprawności wewnętrznego układu komunikacyjnego miasta Gorzowa Wlkp.....	61

3.3.7 Ład 7. Rozwój publicznej komunikacji miejskiej.....	66
3.4 Ochrona środowiska	67
3.4.1 Środ. 1. Zarządzanie zasobami wodnymi.....	67
3.4.2 Środ. 2. Ochrona i zachowanie istniejących terenów zielonych i rekreacyjnych	71
3.4.3 Środ. 3. Ochrona powietrza	74
3.4.4 Środ. 4. Poprawa klimatu akustycznego.....	76
3.4.5 Środ. 5. Ograniczenie uciążliwości wywoływanych przez wibracje.....	77
3.4.6 Środ. 6. Gospodarka odpadami komunalnymi.....	78
3.4.7 Środ. 7. Kształtowanie proekologicznych zachowań w życiu codziennym mieszkańców Gorzowa Wlkp. w duchu zasady zrównoważonego rozwoju oraz zapewnienie mieszkańcom dostępu do informacji o środowisku	81
4. Podsumowanie - wnioski z realizacji Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gorzowa Wlkp. na lata 2010 – 2020 w roku 2010.	82
5. Wybrane dane statystyczne.....	84

Załącznik nr 1 „Informacja Komendanta Miejskiego Policji w Gorzowie Wlkp. z realizacji Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gorzowa Wlkp. na lata 2010-2020”

Załącznik nr 2 „Informacja z Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Gorzowie Wlkp. z realizacji „Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gorzowa Wlkp. na lata 2010 – 2020 na temat prowadzenia działań prewencyjnych w placówkach oświatowych i miejscach gromadzenia się młodzieży.”

Załącznik nr 3 „Raport o zrealizowanych przez Straż Miejską zadaniach z „Obszaru Strategicznego - Polityka prospołeczna; Program - Bezpieczeństwo osobiste; Działanie 2- prowadzenie działań prewencyjnych w placówkach oświatowych i w miejscach gromadzenia się młodzieży”.

Załącznik nr 4 „Działania prewencyjne w zakresie bezpieczeństwa w 2010 roku” opracowane przez Wydział Edukacji.

Załącznik nr 5 Informacje dotyczące form ochrony przyrody – opracowane przez Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa

Załącznik nr 6 „Gorzów w liczbach” – opracowane przez Biuro Obsługi Inwestora

Załącznik nr 7 „Informacja o działalności Urzędu Stanu Cywilnego w Gorzowie Wielkopolskim w 2010 roku”

Załącznik nr 8 „Wykaz dotacji, które wpłynęły w roku 2010 z przeznaczeniem na realizację projektów unijnych.”

1. Wstęp.

Strategia Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gorzowa Wlkp. na lata 2010-2020 została uchwalona przez Radę Miasta Gorzowa Wlkp. w dniu 3 lutego 2010r. Dokument ten zastąpił przyjętą w 2000r. „Strategię Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gorzowa Wielkopolskiego: Gorzów Wlkp. 2000 +”.

W treści Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gorzowa Wlkp. na lata 2010-2020 przewidziane zostały procedury weryfikacji stopnia realizacji przyjętych założeń. Zagadnieniu temu poświęcony został rozdział 5. „Metody wdrażania i monitorowania Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gorzowa Wlkp.”, w którym m.in. przewidziana została procedura sporządzania corocznych przeglądów strategicznych, za realizację których odpowiedzialny jest Wydział Rozwoju i Promocji Miasta. Do 31 marca każdego roku należy przygotować całościowy raport z realizacji zadań zawartych w Strategii za miniony rok , a do 30 kwietnia każdego roku winno odbyć się spotkanie Komisji Gospodarki i Rozwoju Rady Miasta Gorzowa Wlkp., celem zapoznania się z raportem sporządzonym przez Referat Rozwoju.

Zasadą prowadzenia monitoringu wdrażania Strategii jest gromadzenie, opracowywanie i następnie przekazywanie informacji przydatnych w zarządzaniu rozwojem na poziomie lokalnym. Celem niniejszego sprawozdania jest dokonanie prezentacji działań podjętych w 2010r. w zakresie realizacji Strategii, a także efektów realizowanych działań. Prezentowany dokument opracowywany jest przez Wydział Rozwoju i Promocji Miasta na podstawie informacji udostępnionych przez właściwe tematycznie komórki organizacyjne Urzędu Miasta Gorzowa Wlkp., instytucje podległe samorządowi Gorzowa Wlkp., a także fundacje i spółki z udziałem Miasta.

Uzupełnieniem informacji przekazanych od instytucji realizujących, bądź wspierających realizację poszczególnych zapisów Strategii są zamieszczone pod koniec opracowania wybrane dane statystyczne dotyczące Gorzowa Wlkp. W tym miejscu należy zaznaczyć, że

pełny zakres danych statystycznych za 2010 rok Urząd Statystyczny udostępnia dopiero w ostatnim kwartale 2011r., a termin ten wydaje się zbyt późnym, by oceniać postęp realizacji Strategii, czy podejmować decyzje o ewentualnych korektach działań. Stąd wskazaną powyżej metodę monitoringu Strategii zespół opracowujący raport uznał za najwłaściwszą, dodatkowo wzbogacając o te dane statystyczne, które są aktualnie dostępne, bądź pochodzą ze źródeł wewnętrznych.

2. Założenia Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gorzowa Wlkp. na lata 2010 – 2020.

Przyjęty dokument stanowi kontynuację poprzednio obowiązującej Strategii i nawiązuje do niej choćby przez przyjęcie tego samego sformułowania wizji rozwoju miasta, którą określono jako: „Umacnianie roli Gorzowa Wlkp. jako stabilnego ośrodka o charakterze regionalnym – największego miasta środkowego pogranicza polsko-niemieckiego oraz Euroregionu Pro Europa Viadrina”.

Warto nadmienić również, iż w toku opracowywania Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gorzowa Wlkp. na lata 2010-2020 zadbano, by dokument ten był zgodny w zakresie kierunków rozwoju ze Strategią Rozwoju Województwa Lubuskiego, a także dokumentami strategicznymi szczebla krajowego, takimi jak Strategia Rozwoju Kraju 2007-2015, czy też Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia.

Realizacja sformułowanej powyżej wizji usystematyzowana jest w ramach czterech obszarów strategicznych, których treść opisywana jest przez postawione sobie cele. Dla realizacji wskazanych w Strategii celów zdefiniowano programy strategiczne zawierające działania, których podjęcie niezbędne jest do ich realizacji, podmioty odpowiedzialne za realizację poszczególnych działań, a także miernik oceny i termin realizacji.

Przyjęto cztery obszary strategiczne:

1. Oświata i nauka,
2. Polityka społeczna,
3. Ład przestrzenny,
4. Ochrona środowiska.

OŚWIATA I NAUKA

Cele strategiczne w obszarze oświaty i nauki skupiają się wokół zagadnień związanych z dostosowaniem oświaty i nauki do aktualnych i przyszłych potrzeb, zapewnieniem dobrych warunków dla szkolnictwa podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego celem uzyskania jego wysokiego poziomu, podnoszeniem poziomu kwalifikacji zawodowych uczniów i słuchaczy, niezbędnych do funkcjonowania we współczesnym świecie, a także wspieraniem rozwoju miasta poprzez rosnący potencjał naukowy Gorzowa Wlkp. oraz doprowadzenie do powstania w Gorzowie Wlkp. samodzielnej, publicznej szkoły wyższej o statusie akademickim.

W obszarze Oświaty i nauki przyjęto do realizacji następujące programy strategiczne (szczegółowe zestawienie wszystkich programów strategicznych wraz z obejmowanymi przez nie działaniami oraz pozostałymi wskaźnikami znajduje się w kolejnym punkcie opracowania):

1. Rozwój szkolnictwa wyższego.
2. Zaspokajanie zbiorowych potrzeb oświatowych na wszystkich poziomach edukacyjnych – modelowanie sieci szkolnictwa w mieście zgodnie z założeniami reformy.
3. Dostosowanie kształcenia do potrzeb rynku pracy.

POLITYKA PROSPOŁECZNA

Obszar strategiczny dotyczący polityki prospołecznej jest najbardziej rozbudowany – obejmuje zagadnienia dla których wspólnym punktem odniesienia jest stworzenie mieszkańcom Miasta warunków do godnego życia, poprzez eliminowanie zagrożeń (np. w zakresie bezpieczeństwa i pomocy społecznej) oraz umożliwieniu rozwoju poprzez wspieranie przedsiębiorczości, kultury i sportu. W dziedzinie promocji i rozwoju miasta celami strategicznymi jest podniesienie atrakcyjności miasta i okolic w oczach inwestorów, zwiększenie zainteresowania miastem pod względem jego atrakcyjności kulturalnej i turystycznej, rozwój przedsiębiorczości, a także stworzenie i realizacja kompleksowej i długofalowej strategii zarządzania marką Gorzów. W zakresie polityki społecznej Strategia Rozwoju odwołuje się do uchwalonej trzy lata wcześniej bardziej szczegółowej i wciąż aktualnej Strategii Polityki Społecznej Miasta Gorzowa Wielkopolskiego na lata 2007+. W dziedzinie kultury celem miasta jest dostosowanie kierunków rozwoju kultury do miejskich dokumentów strategicznych wyższego rzędu, a także poprawa i rozwój bazy technicznej instytucji kultury, natomiast kultury fizycznej - umożliwienie powszechnego dostępu do sportu i rekreacji oraz współdziałanie miasta w osiąganiu wysokich pozycji klubów i miasta w ogólnopolskim współzawodnictwie sportowym dzieci i młodzieży. Ostatnim celem strategicznym miasta w ramach obszaru polityki prospołecznej jest zapewnienie mieszkańcom bezpieczeństwa osobistego.

W obszarze Polityki prospołecznej przyjęto do realizacji następujące programy strategiczne:

1. Bezpieczeństwo osobiste.
2. Rozbudowa i modernizacja bazy sprzyjającej rozwojowi sportu szkolnego, młodzieżowego, kwalifikowanego i powszechnego oraz organizacji widowisk sportowych na wysokim poziomie.
3. Upowszechnianie sportu wśród dzieci i młodzieży.
4. Utrzymanie dotychczasowego poziomu w grach zespołowych oraz dyscyplinach indywidualnych.
5. Zwiększenie atrakcyjności strefy kulturalnej w mieście.
6. Tworzenie nowoczesnej bazy do świadczenia usług kulturalnych.
7. Diagnoza potrzeb społecznych w zakresie usług kulturalnych i zapewnienie ich właściwego zaspokajania.
8. Strategia Polityki Społecznej Miasta Gorzowa Wielkopolskiego 2007+ oraz Programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych Miasta Gorzowa Wielkopolskiego 2007+.
9. Budowa marki Gorzowa Wlkp.
10. Tworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości.
11. Dostępność komunikacyjna.

ŁAD PRZESTRZENNY

Ten obszar strategiczny stwarza ramy dla realizacji celów w pozostałych obszarach. Cele strategiczne to kształtowanie harmonijnej i funkcjonalnej przestrzeni miejskiej, tworzenie systemu terenów zielonych i otwartych, rewitalizacja historycznej zabudowy miasta, poprawa sprawności wewnętrznego układu komunikacyjnego miasta Gorzowa Wlkp., a także tworzenie miejskiego systemu informacji przestrzennej oraz zapewnienie nowoczesnego systemu telekomunikacyjnego i dostępu do nowoczesnych mediów elektronicznych.

W obszarze Ładu przestrzennego przyjęto do realizacji następujące programy strategiczne:

1. Tworzenie warunków przestrzennych zrównoważonego rozwoju miasta.
2. Ukształtowanie śródmiejskiego centrum usługowo-mieszkaniowego nad Wartą.

3. Rewitalizacja historycznej zabudowy Miasta.
4. Utworzenie miejskiego systemu informacji przestrzennej.
5. Zapewnienie nowoczesnego systemu telekomunikacyjnego i dostępu do nowoczesnych mediów elektronicznych.
6. Poprawa sprawności wewnętrznego układu komunikacyjnego miasta Gorzowa Wlkp.
7. Rozwój publicznej komunikacji miejskiej.

OCHRONA ŚRODOWISKA

W tym obszarze cele strategiczne to racjonalna gospodarka odpadami, kształtowanie proekologicznych zachowań w życiu codziennym mieszkańców Gorzowa Wlkp. w duchu zasady zrównoważonego rozwoju oraz zapewnienie mieszkańcom dostępu do informacji o środowisku, ochrona powietrza atmosferycznego, racjonalne zarządzanie zasobami wodnymi, poprawa klimatu akustycznego i ograniczenie wibracji w mieście oraz ochrona miejskich terenów zieleni i jej poszczególnych komponentów.

W obszarze Ochrony środowiska przyjęto do realizacji następujące programy strategiczne:

1. Zarządzanie zasobami wodnymi.
2. Ochrona i zachowanie istniejących terenów zielonych i rekreacyjnych.
3. Ochrona powietrza.
4. Poprawa klimatu akustycznego.
5. Ograniczenie uciążliwości wywoływanych przez wibracje.
6. Gospodarka odpadami komunalnymi.
7. Kształtowanie proekologicznych zachowań w życiu codziennym mieszkańców Gorzowa Wlkp. w duchu zasady zrównoważonego rozwoju oraz zapewnienie mieszkańcom dostępu do informacji o środowisku.

3. Sprawozdanie z realizacji programów strategicznych.

3.1 Oświata i nauka

3.1.1 Szk. Wyższe 1. Rozwój szkolnictwa wyższego

Program	Symbol Szk. Wyższe 1	Rozwój szkolnictwa wyższego
Działanie 1		Ustanowienie powiązań kooperacyjnych Miasta z gorzowskimi szkołami wyższymi oraz uczelniami Woj. Lubuskiego, Szczecina, Poznania, Europejskim Uniwersytetem Viadrina (Frankfurt n.Odrą) oraz innymi instytucjami naukowo-badawczymi tych ośrodków we wspieraniu przedsięwzięć ważnych z punktu widzenia strategicznego rozwoju Gorzowa, a będących elementem specyfiki zachodniego pogranicza Polski
Miernik oceny działania 1		Wypracowanie strategicznych rozwiązań.
Termin realizacji działania 1		Działanie ciągłe
Koordynator działania 1		Wydział Rozwoju i Promocji Miasta
Działanie 2		Działanie na rzecz utworzenia akademii gorzowskiej na bazie uczelni wyższych - wspieranie zamierzeń szkół wyższych, skierowanych na realizację wymogów ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym, niezbędną dla utworzenia akademii gorzowskiej, m.in. drogą dofinansowania niezbędnej do tego infrastruktury technicznej i naukowej (np. dofinansowanie zakupów księgozbioru naukowego)
Miernik oceny działania 2		Wzmocnienie i ustabilizowanie kadry naukowej oraz rozwój bazy naukowo badawczej
Termin realizacji działania 2		Działanie ciągłe
Koordynator działania 2		Doradca Prezydenta Miasta ds. szkolnictwa wyższego

Działanie 1

Z ramienia Urzędu Miasta Gorzowa Wlkp. w 2010 roku działania związane z współpracą ze szkołami wyższymi realizowało Biuro Obsługi Inwestora. Biuro współpracuje z Wyższą Szkołą Biznesu w Gorzowie na polu realizowanych badań. W roku 2010 zrealizowany został projekt „*Badanie Jakości Życia Mieszkańców Gorzowa Wielkopolskiego*”. Badania te dotyczyły opinii mieszkańców Gorzowa na temat tego, jak żyje się w mieście. W projekcie badawczym przeanalizowano odpowiedzi z podziałem na kilka grup tematycznych: miasto, przestrzeń, infrastruktura, poczucie bezpieczeństwa i zagrożenie przestępczością, instytucje miejskie, instytucje służby zdrowia, rynek pracy, edukacja, kultura i czas wolny.

Dodatkowo, Biuro Obsługi Inwestora było współorganizatorem konferencji socjologicznej „Aktywni obywatele – już czy jeszcze nie?”, której pomysłodawcą była Wyższa Szkoła Biznesu w Gorzowie. Pracownicy BOI, poza wsparciem organizacyjnym przedsięwzięcia, wzięli w nim czynny udział, poprzez prelekcję jednego z pracowników. W wyniku współpracy, poza publikacją pokonferencyjną, powstanie również biuletyn informacyjny na temat możliwości uzyskania pomocy bądź porad dla mieszkańców Gorzowa.

Biuro Obsługi Inwestora współpracuje z Wyższą Szkołą Biznesu w Gorzowie Wlkp. oraz z gorzowskimi szkołami zawodowymi nad utworzeniem i rozwojem Gorzowskiego Klastra Edukacji Zawodowej. W inicjatywę zaangażowani są kluczowi gracze Klastra -

przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego, uczelni wyższych, szkół zawodowych i centrów kształcenia zawodowego, przedsiębiorców i organizacji przedsiębiorców, oraz organizacji i instytucji wspierających rozwój nauki i edukacji na potrzeby lokalnego rynku pracy.

Działanie 2

W Gorzowie od 1994 roku funkcjonuje Fundacja na rzecz Gorzowskiej Szkoły Wyższej, która wspiera rozwój szkolnictwa wyższego realizując samodzielnie zadania statutowe w tym zakresie. Założycielami Fundacji było Miasto Gorzów Wlkp., Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. w Gorzowie Wlkp., Zachodnia Izba Gospodarcza (obecnie Zachodnia Izba Przemysłowo-Handlowa), Towarzystwo Naukowe Organizacji i Kierownictwa, Izba Rzemieślnicza i Lubuska Organizacja Pracodawców.

W ostatnim okresie Fundacja realizowała projekty współfinansowane ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego oraz budżetu państwa. Były to m.in.: „Centrum badań na rzecz rozwoju i innowacji w regionie”, wspierające prowadzenie badań naukowych, a także „Wiedza i Biznes”, „Stawiam na siebie”, „Herosi biznesu”, „Bohaterowie przedsiębiorczości”, programy, które umożliwiają współpracę sektora biznesu z sektorem nauki. W 2010 roku realizowano projekt „Własny Biznes”, a także kontynuowano własny projekt „Nowoczesna Biblioteka”, mający na celu wspieranie księgozbioru Biblioteki Głównej PWSZ.

Ponadto Miasto Gorzów w 2010 roku przeznaczyło 200 tys. PLN dla Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej oraz dla Zamiejscowego Wydziału Kultury Fizycznej Akademii Wychowania Fizycznego (po 100 tys. PLN dla każdej z placówek), z przeznaczeniem na dofinansowanie kosztów związanych z kształceniem kadry naukowej oraz prowadzeniem badań naukowych i prac rozwojowych.

Powyższe kierunki działań, jak wspieranie działań naukowych, współpraca sektora nauki z sektorem biznesu oraz wzbogacanie księgozbioru naukowego są uwzględnione w działaniach na rzecz utworzenia Akademii Gorzowskiej.

3.1.2 Edukacja 1. Zaspokajanie zbiorowych potrzeb oświatowych na wszystkich poziomach edukacyjnych – modelowanie sieci szkolnictwa w mieście zgodnie z założeniami reformy

Program	<i>Symbol Edukacja 1</i>	Zaspokajanie zbiorowych potrzeb oświatowych na wszystkich poziomach edukacyjnych - modelowanie sieci szkolnictwa w mieście zgodnie z założeniami reformy
Działanie 1		Rozwój wczesnego wspomaganie, objęcie wczesną i wyspecjalizowaną pomocą dzieci zagrożonych niepełnosprawnością oraz ich rodzin, zwiększanie zgodnie z potrzebami społecznymi liczby zespołów terapeutycznych realizujących wczesne wspomaganie, tworzenie zespołów przy placówkach integracyjnych posiadających specjalistyczną kadre
Miernik oceny działania 1		Zmniejszenie liczby dzieci z dysfunkcjami
Termin realizacji działania 1		Działanie ciągłe
Koordynator działania 1		Wydział Edukacji
Działanie 2		Upowszechnianie edukacji przedszkolnej
Miernik oceny działania 2		Współczynnik objęcia dzieci edukacją przedszkolną
Termin realizacji działania 2		Działanie ciągłe
Koordynator działania 2		Wydział Edukacji
Działanie 3		Sukcesywna likwidacja barier architektonicznych we wszystkich placówkach, umożliwiająca dziecku niepełnosprawnemu kontynuację nauki w środowisku lokalnym w oddziale ogólnodostępnym
Miernik oceny działania 3		Dostępność placówek oświatowych dla osób niepełnosprawnych
Termin realizacji działania 3		Działanie ciągłe
Koordynator działania 3		Wydział Edukacji
Działanie 4		Dostosowanie szkół podstawowych do przyjęcia 6. latków do kl.I
Miernik oceny działania 4		Analiza warunków edukacji 6. latków w szkołach
Termin realizacji działania 4		Działanie ciągłe
Koordynator działania 4		Wydział Edukacji
Działanie 5		Wdrażanie zmian związanych z rozwojem nauki, nowoczesnych technologii
Miernik oceny działania 5		Poziom wykorzystania nowoczesnych technologii
Termin realizacji działania 5		Działanie ciągłe
Koordynator działania 5		Wydział Edukacji

Działanie 1

W celu zaspokojenia potrzeb społecznych rozszerzono prowadzenie wczesnego wspomaganie. Obecnie wczesne wspomaganie obejmuje łącznie 90 dzieci i prowadzone jest w poradni oraz dodatkowo w dwóch przedszkolach integracyjnych. W mieście funkcjonują 3 przedszkola integracyjne, w których w 16. oddziałach integracyjnych, obok dzieci zdrowych, przebywa 45 dzieci z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego. W szkołach podstawowych funkcjonuje 28 oddziałów integracyjnych, w gimnazjach - 9 oraz w szkołach ponadgimnazjalnych – 6.

We wszystkich typach szkół na oddział integracyjny przypada 0,75 etatu nauczyciela wspomagającego. W 4 szkołach podstawowych (SP nr 1, SP nr 10, SP nr 13, SP nr 16) zatrudniono logopedów – łącznie na 3,25 etatu, w 3 szkołach zatrudniono psychologów (ZS nr 12, ZSO nr 16, ZS Sportowych) łącznie na 2 etatach.

Ponadto w SP nr 16 i Miejskim Przedszkolu Integracyjnym nr 9 zatrudniono rehabilitantów, we wszystkich szkołach zatrudniono pedagogów.

W 2010 r. wydano 456 orzeczeń i 33 opinie o potrzebie wczesnego wspomagania dziecka.

Działanie 2

W latach 2005 – 2010 zwiększył się o ponad 1000 udział dzieci w edukacji przedszkolnej. Powstało 755 nowych miejsc w przedszkolach i prawie 300 w oddziałach przedszkolnych zorganizowanych w szkołach podstawowych. Wybudowano nowoczesne przedszkole na os. Górczyn przy ul. Gen. Maczka oraz przystosowano inne pomieszczenia w placówkach na oddziały przedszkolne. Współczynnik objęcia dzieci wychowaniem przedszkolnym w roku szkolnym 2010/2011 wynosi 86 %, przy średniej w Polsce poniżej 65 %. W 2010 r. zaadoptowano dodatkowe pomieszczenia na sale zajęć w przedszkolach nr 9, 17, 29, 31 i 33, co pozwoliło zwiększyć ilość miejsc o 150. Podobnie, jak w latach ubiegłych zorganizowano oddziały przedszkolne 5 godz. dla dzieci 6. letnich, a dodatkowo 5. letnich w szkołach podstawowych nr 1, 4, 6, 9, 10, 12, 13, 16 i 20. W związku z rosnącymi potrzebami w zakresie edukacji przedszkolnej we wszystkich placówkach oddziały są maksymalnie wypełnione.

Działanie 3

W celu zaspokajania zbiorowych potrzeb na wszystkich poziomach edukacji sukcesywnie dokonywana jest likwidacja barier architektonicznych. Placówki oświatowe, w których prowadzone są remonty, na bieżąco dostosowują pomieszczenia do potrzeb niepełnosprawnych. W 2009 r. w Zespole Szkół Specjalnych nr 14 przeprowadzono adaptację ciągu komunikacyjnego wokół budynku (w tym podjazd) oraz dostosowano łazienkę. Wykonano pomieszczenia sanitarne w Przedszkolach nr 23 i 19, SP nr 1, Zespole Szkół nr 13 (dodatkowo montaż platformy schodowej w dwóch obiektach), Miejskim Przedszkolu Integracyjnym nr 27 (dodatkowo remont korytarzy oraz montaż podjazdu), ZKS nr 1, SP nr 9, SP nr 12, G nr 7, ZS nr 15, ZS nr 20. Remont nawierzchni chodników, parkingu oraz podjazdu przeprowadzono w Miejskim Przedszkolu Integracyjnym nr 9. Dla uczniów niepełnosprawnych dowożonych do Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 16, w którym funkcjonuje winda, zakupiono nowy samochód o wartości 151 646 PLN. W 2010 r. w ZKS nr 1 naprawiono podjazd zewnętrzny z podchwytem oraz w Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 16 zmodernizowano toalety, przystosowując je dla uczniów poruszających się na wózkach.

Działanie 4

W 2009 r. rozpoczęto wdrażanie reformy oświaty w zakresie obniżenia wieku szkolnego, jednak nadal do klas I trafia tylko minimalna liczba dzieci (aktualnie w I kl. jest 25 dzieci 6. letnich). Od 2012 r. wszystkie sześciolatki obowiązkowo pójda do kl. I. W roku szkolnym 2012/2013 liczba klas I zostanie podwojona (do klas I trafią dzieci 6. i 7. letnie). Podjęto działania zmierzające do poprawienia warunków edukacji dzieci najmłodszych w szkołach podstawowych (kąciaki zabaw, place zabaw, bezpieczne świetlice), co mogłoby sprzyjać zwiększeniu liczby dzieci 6. letnich w kl. I już w przyszłym roku szkolnym, a to wpłynęłoby na złagodzenie skutków naboru w 2012 r. Problem przyjęcia podwójnych roczników będzie dotyczył szczególnie SP nr 13 i SP nr 20 (aktualnie SP nr 13 – 7 klas, SP nr 20 – 6 klas).

W celu podniesienia poziomu nauczania realizowany jest program wyposażania placówek w nowoczesne środki dydaktyczne. 7 gorzowskich szkół podstawowych (SP nr 5, ZS nr 6, SP nr 10, SP nr 15, SP nr 21, SP nr 17, SP nr 16) uzyskało dotację na zakup pomocy dydaktycznych miejsc zabaw. W 2010 r. osiem szkół podstawowych otrzymało dotację na zakup pomocy dydaktycznych wykorzystywanych w miejscach zabaw w ramach programu rządowego „Radosna szkoła” na ogólną kwotę 83 932 PLN (SP nr 13, SP nr 20, SP nr 1, SP nr 11, SP nr 9, SP nr 12, SP nr 4, ZKS nr 1).

Działanie 5

W trosce o poprawę jakości pracy w placówkach oświatowych zainstalowano jednolite oprogramowanie, zapewniające wymianę informacji pomiędzy placówkami oświatowymi (e-publikacje, e-informacje, e-nauczanie, poczta elektroniczna, e-forum, e-zakupy), system elektronicznego naboru do szkół ponadgimnazjalnych i przedszkoli, programy wspomagające zarządzanie: finansowo-księgowy, płacowy, kadrowy, inwentarzowy, sekretariat uczniowski, arkusz organizacyjny i zbiorczy arkusz organizacyjny.

Placówki oświatowe na bieżąco doposażane są w nowoczesny sprzęt i pomoce dydaktyczne. Zespół Szkół Elektrycznych w ramach modernizacji oferty edukacyjnej został wyposażony w nowoczesną pracownię mechatroniczną. W roku 2010 Zespół Szkół Gastronomicznych, w ramach realizowanego projektu „Kuchnia transgraniczna”, wyposażony został w nowoczesne ciągi technologiczne. W szkołach zawodowych organizowane są stanowiska do przeprowadzania egzaminu praktycznego, m.in.: w Centrum Kształcenia Zawodowego w zawodzie elektryk, Zespole Szkół Budowlanych w zawodzie murarz, Zespole Szkół Odzieżowych w zawodzie sprzedawca, w Zespole Szkół Elektrycznych w zawodzie

technik mechatronik oraz monter mechatronik. W 2010 r. w ramach uczestnictwa Zespołu Szkół Elektrycznych oraz Zespołu Szkół Technicznych i Ogólnokształcących w projekcie „Nowe zawody informatyczne dla szkół zawodowych” przewidziane jest wyposażenie każdej szkoły w laboratorium CISCO oraz 12 stacji roboczych (komputery osobiste wraz z monitorami).

Wiele szkół posiada stałe łącze internetowe w każdym gabinecie lekcyjnym. W części szkół utworzone są centra multimedialne. Część placówek korzysta z dzienników elektronicznych obok dzienników tradycyjnych, a np. Zespół Szkół Ekonomicznych w bieżącym roku szkolnym prowadzi dziennik tylko w wersji elektronicznej. Do dyspozycji uczniów i nauczycieli w roku 2010 zakupiono nowoczesne środki dydaktyczne za kwotę ok. 209 tys. PLN, w tym: 5 kamer (6 845 PLN), 64 projektory multimedialne (121 413 PLN), 19 tablic interaktywnych (80 814 PLN).

3.1.3 Edukacja 2. Dostosowanie kształcenia do potrzeb rynku pracy

Program	Symbol Edukacja 2	Dostosowanie kształcenia do potrzeb rynku pracy
Działanie 1		Różnorodna oferta edukacyjna
Miernik oceny działania 1		Struktura kształcenia ogólnego i zawodowego.
Termin realizacji działania 1		Działanie ciągłe
Koordynator działania 1		Wydział Edukacji
Działanie 2		Rozwijanie szkolnictwa zawodowego
Miernik oceny działania 2		Wzrost liczby uczniów szkół zawodowych.
Termin realizacji działania 2		Działanie ciągłe
Koordynator działania 2		Wydział Edukacji
Działanie 3		Objęcie priorytetem przedmiotów ścisłych
Miernik oceny działania 3		Wyniki egzaminów zewnętrznych
Termin realizacji działania 3		Działanie ciągłe
Koordynator działania 3		Wydział Edukacji
Działanie 4		Rozwijanie kształcenia ustawicznego i kształcenia dorosłych
Miernik oceny działania 4		Powszechność i różnorodność oferty edukacyjnej
Termin realizacji działania 4		Działanie ciągłe
Koordynator działania 4		Wydział Edukacji
Działanie 5		Uwrażliwienie młodzieży na potrzeby rynku pracy
Miernik oceny działania 5		Doradztwo zawodowe w gimnazjach i szkołach ponadgimnazjalnych.
Termin realizacji działania 5		Działanie ciągłe
Koordynator działania 5		Wydział Edukacji

Działanie 1

Miasto Gorzów Wlkp., w ramach zadań gminy i powiatu w roku szkolnym 2010/2011 prowadzi 17 szkół ponadgimnazjalnych, w tym: samodzielne IV LO, Liceum Plastyczne, Sportowe Liceum Ogólnokształcące, Zasadniczą Szkołę Zawodową Specjalną nr 14, 13 zespołów szkół. Kształcenie ustawiczne, praktyczne oraz doszkącanie teoretyczno – zawodowe dla pracowników młodocianych realizowane jest w Centrum Kształcenia Zawodowego. W roku szkolnym 2010/2011 funkcjonują 92 oddziały liceum ogólnokształcącego, 115 oddziałów technikum 4. letniego, 41 oddziałów zasadniczej szkoły zawodowej, 2 oddziały technikum uzupełniającego, 6 oddziałów szkoły przysposabiającej do pracy.

Dla absolwentów gimnazjum przygotowano wiele atrakcyjnych kierunków kształcenia. W liceum ogólnokształcącym młodzież ma do wyboru klasy z rozszerzonymi przedmiotami humanistycznymi: język polski, historia, wiedza o społeczeństwie; przyrodniczymi: chemia, biologia, geografia oraz ścisłymi: fizyka, matematyka. Uczniowie I LO, w zakresie rozszerzonym oprócz języka obcego oraz matematyki, w drugiej i trzeciej klasie realizują w grupach międzyoddziałowych trzeci, wybrany przez siebie przedmiot. W II LO uczniowie, zgodnie z wybraną specjalizacją, realizują przedmioty rozszerzone w drugiej klasie (do wyboru: humanistyczna, medyczna, ekologiczna, farmaceutyczna, politechniczna, matematyczno-informatyczna, europejska, językowa).

W IV LO przeprowadzane są innowacje organizacyjne, polegające na dodatkowym realizowaniu w klasie trzeciej matematyki i języka polskiego. Ponadto w oddziałach międzyklasowych realizowany jest język obcy i przedmioty z zakresu rozszerzonego: „Zajęcia międzyoddziałowe w drugim semestrze w klasach trzecich” oraz „Dobre wybory, dobre studia” - innowacja dla tegorocznych klas drugich.

W gorzowskich szkołach ponadgimnazjalnych kontynuowano innowacje pedagogiczne programowe, w ZSTiO: „Wychowanie proobronne” (Technikum nr 6), „Wybrane zagadnienia z zakresu bezpieczeństwa publicznego” (VI LO), „W moim mieście są tacy ludzie” (Technikum nr 6), w III LO: zajęcia z zakresu edukacji teatralnej oraz zajęcia z zakresu fotografii i fotografii komputerowej, a w Zespole Szkół Ekonomicznych: pracownia symulacyjna (dla zawodu technik ekonomista i technik handlowiec).

W bieżącym roku szkolnym po raz drugi dokonano naboru do oddziału klasy sportowej o profilu piłka nożna w VI Liceum Ogólnokształcącym ZSTiO. Kształcenie sportowe gorzowskiej młodzieży ponadgimnazjalnej odbywa się także w Liceum Sportowym Zespole Szkół Sportowych. W szkole tej uczniowie trenują sporty wodne oraz lekkoatletykę. W bieżącym roku szkolnym kontynuowane jest modyfikowanie oferty gorzowskich szkół ponadgimnazjalnych w zakresie kształcenia zawodowego. Zespołom szkół zawodowych przywraca się czytelny "profil" zawodowy, wynikający z posiadanej bazy dydaktycznej oraz tradycji kształcenia w danym kierunku. Gorzowskie technika samorządowe kształcą młodzież w zawodach: technik hotelarstwa, technik obsługi turystycznej (Zespół Szkół nr 12), technik budownictwa, technik pojazdów samochodowych, (Zespół Szkół Budowlanych), technik ekonomista i technik handlowiec (Zespół Szkół Ekonomicznych), technik elektryk, technik elektroniki, technik mechatroniki, technik informatyki, technik teleinformatyki (Zespół Szkół Elektrycznych), kucharz, technik żywienia i gospodarstwa domowego, technik organizacji usług gastronomicznych (Zespół Szkół Gastronomicznych), technik mechanik spec. obrabiarki sterowane numerycznie, technik logistyki, technik spedytor (Zespół Szkół Mechanicznych), technik usług fryzjerskich, technik technologii odzieży (Zespół Szkół Odzieżowych), technik ogrodnika, technik weterynarii, technik architektury krajobrazu (Zespół Szkół Ogrodniczych), technik informatyki, technik ochrony środowiska, technik analityk (Zespół Szkół Technicznych i Ogólnokształcących). Młodzież uzdolniona plastycznie może kontynuować naukę w Liceum Plastycznym. Szkoła ta kształci w zawodzie plastyk.

Młodzież ponadgimnazjalna może kontynuować naukę także w zasadniczych szkołach zawodowych: w Zespole Szkół Budowlanych – stolarz, mechanik pojazdów samochodowych, technolog robót wykończeniowych w budownictwie, murarz; w Zespole Szkół Elektrycznych – elektryk, monter mechatroniki; w Zespole Szkół Gastronomicznych – piekarz/cukiernik, kucharz; w Zespole Szkół Mechanicznych – mechanik pojazdów samochodowych, mechanik – monter maszyn i urządzeń spec. spawacz; w Zespole Szkół Odzieżowych – sprzedawca/wielozawodowa, krawiec/wielozawodowa, fryzjer; w Zespole Szkół Specjalnych nr 14 – pracownik obsługi hotelowej. Absolwenci zasadniczych szkół zawodowych pobierają naukę w technikum uzupełniającym przy Zespole Szkół Gastronomicznych w zawodzie kucharz oraz przy Zespole Szkół Odzieżowych w zawodzie technik handlowiec/technik usług fryzjerskich.

Każdego roku w planach naboru przedstawia się bogatą ofertę do wszystkich typów szkół dla dorosłych i do szkół uzupełniających dla młodzieży, jednak cieszą się one małym zainteresowaniem. Z uwagi na brak chętnych osób nie dokonano naboru w zawodzie

ogrodnik przy Zespole Szkół Ogrodniczych, podobnie do technikum uzupełniającego przy zespole Szkół Budowlanych w zawodzie technik budownictwa oraz technik pojazdów samochodowych, a także przy zespole Szkół Mechanicznych w zawodzie technik mechanik. Od kilku lat nie dokonuje się również naboru do liceum uzupełniającego przy Zespole Szkół Technicznych i Ogólnokształcących.

Działanie 2

Od kilku lat w szkołach ponadgimnazjalnych coraz bardziej odczuwalny jest niż demograficzny. Utrzymane są proporcje ilości oddziałów (uczniów) w poszczególnych typach szkół: ok. 40% w liceach ogólnokształcących, ok. 40% w technikach 4. letnich, ok. 20% w zasadniczych szkołach zawodowych. Liczba młodzieży w liceach ogólnokształcących oraz szkołach zawodowych przedstawia się następująco:

Rok szkolny	Szkoły ogólnokształcące		Szkoły zawodowe	
	liczba uczniów	% uczniów	liczba uczniów	% uczniów
2006/2007	3815	47,42	4230	52,58
2007/2008	3587	47,66	3939	52,34
2008/2009	3207	45,17	3893	54,83
2009/2010	2904	42,52	3925	57,48
2010/2011	2676	39,96	4020	60,04

Działanie 3

Działanie realizowane poprzez m.in. wzbogacenie i rozszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych z wykorzystaniem środków unijnych w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego. Gorzowskie szkoły realizują następujące projekty:

- 1) „Pilotażowy program rozwojowy dla uczniów gorzowskich gimnazjów i liceów z wykorzystaniem e-learningu”: Całkowita wartość projektu wynosi 584.607,00 PLN, i jest dofinansowana ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego (85%) i budżetu państwa (15%). Głównym celem projektu jest zwiększenie dostępności i atrakcyjności dodatkowych zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych dla 576 uczniów z gorzowskich gimnazjów i liceów z wykorzystaniem platformy edukacyjnej w zakresie doskonalenia kluczowych kompetencji z przedmiotów matematyczno-przyrodniczych i języków obcych.
- 2) „E-edukacja wsparciem edukacyjnego rozwoju uczniów gorzowskich techników – pilotażowy program zajęć pozalekcyjnych”: Całkowita wartość projektu wynosi 254.295,00 PLN, w tym dofinansowanie ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w kwocie 221.872,00 PLN oraz wkład własny Miasta Gorzowa Wlkp. w wysokości 32.423,00 PLN. Głównym celem projektu jest zwiększenie dostępności i atrakcyjności dodatkowych zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych dla 216 uczniów z gorzowskich techników z wykorzystaniem platformy edukacyjnej w zakresie doskonalenia kluczowych kompetencji z matematyki i języków obcych.
- 3) „Droga do sukcesu – planowanie, nauka, przyszłość”: Wartość projektu to 156 250,00 PLN, w tym dofinansowanie ze środków Europejskiego Funduszu

Spółecznego 85%, a z budżetu państwa 15%. Projekt wdrożony w IV Liceum Ogólnokształcącym. Głównym celem było wyrównanie szans edukacyjnych 360 uczniów poprzez realizację dodatkowych zajęć dydaktyczno-wyrównawczych i specjalistycznych, w tym z zakresu przedmiotów matematyczno – przyrodniczych.

4) „Poznaję – Obserwuję - Rozumiem – mój niezwykczajny zwyczajny świat”, kwota dofinansowania - 194.233,98 PLN. Projekt zrealizowany przez Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 3. W ramach projektu zwiększono m.in. ilość dodatkowych zajęć dydaktyczno –wyrównawczych z matematyki, przedmiotów przyrodniczych i języków obcych.

5) „Poznaję, przeżywam, tworzę – efektywnie, zdrowo i bezpiecznie”: Projekt wdrożony przez Szkołę Podstawową nr 6 przy Zespole Szkół nr 6. Zrealizowano zajęcia pozalekcyjne z: języka angielskiego, języka polskiego, matematyki, zajęcia teatralne i profilaktyczne, zajęcia z informatyki, kurs pierwszej pomocy, warsztaty asertywności. Projekt w 100% dofinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego w wysokości 105 506,00 PLN.

6) „Mój rozwój, moją szansą na lepszą przyszłość”: Projekt wdrożony przez Zespół Szkół Ekonomicznych. Wartość projektu 94 477,25 PLN, w tym dofinansowanie ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego 82 431,40 PLN oraz wkład własny Miasta Gorzowa Wlkp. 12 045,85 PLN, w tym wkład własny niepieniężny – 3 307,25 PLN. Głównym celem projektu było stworzenie uczniom Technikum nr 2 zrównoważonego rozwoju i równych szans edukacyjnych oraz wzmocnienie atrakcyjności i podniesienie jakości oferty edukacyjnej szkoły. Wdrożono zajęcia z matematyki, kurs języka niemieckiego i języka angielskiego, utworzono koło historyczne i języka polskiego, a także stworzono uczniowskie miniprzedsiębiorstwa oraz Klub Młodego Przedsiębiorcy.

W IV LO prowadzone były projekty samodzielne, lub we współpracy z uczelniami wyższymi: „Droga do sukcesu - planowanie, nauka, przyszłość” – w ramach projektu realizowane były dodatkowe zajęcia przygotowujące do egzaminu maturalnego m.in. z matematyki, biologii, chemii, fizyki, geografii; „As kompetencji” – w partnerstwie z Uniwersytetem Szczecińskim - realizowano zajęcia z matematyki i podstaw przedsiębiorczości, „Współ w zespół z matematyką bez granic” – w partnerstwie z Uniwersytetem Zielonogórskim realizowano zajęcia z matematyki; „Odkrywać nieznane, tworzyć nowe – program rozwijania zainteresowań fizyką” – w partnerstwie z Instytutem Naukowym we Wrocławiu.

Ponadto I LO, II LO i IV LO we współpracy z Uniwersytetem im. A. Mickiewicza w Poznaniu realizowały projekt „Newton też był uczniem”, który obejmował realizację dodatkowych zajęć z: biologii, chemii, fizyki, matematyki, informatyki.

W związku z wprowadzeniem od 2010 r. obowiązkowego egzaminu maturalnego z matematyki oraz potrzebą podwyższenia wyników egzaminu zewnętrznego w części matematyczno-przyrodniczej w gimnazjach, przekazano szkołom kwotę 91 500,00 PLN na obowiązkowe zajęcia z matematyki (ujęte w tygodniowym szkolnym planie nauczania) prowadzone od lutego do czerwca 2010 r. dla 62 oddziałów klas maturalnych w liceach i technicach oraz 48 oddziałów III klas gimnazjów.

W roku szkolnym 2009/2010 po raz pierwszy absolwenci szkół ponadgimnazjalnych zdawali obowiązkowy egzamin z matematyki. Zdawalność egzaminu w Gorzowie Wlkp. wyniosła 91,49 %. Wynik ten był wyższy od uzyskanego w Okręgu – 87,34 % oraz w województwie lubuskim 86,31%.

Od 2007 r. uczniowie gorzowskich szkół w części matematyczno-przyrodniczej egzaminu gimnazjalnego uzyskują wynik powyżej średniej. w roku szkolnym 2009/2010 zauważono zadowalającą tendencję, wzrostu wyniku wyników egzaminu w 6. szkołach, natomiast tylko 3 szkoły obniżyły swój wynik.

Działanie 4

Kształcenie dorosłych w zakresie ogólnokształcącym realizowane jest w I LO dla Dorosłych oraz I Uzupełniającym LO dla Dorosłych. W zakresie zawodowym kształcenie odbywa się w Technikum nr 9 dla Dorosłych w zawodzie technik ogrodnik (klasa trzecia i czwarta). Kształcenie w szkołach policealnych realizowane jest wyłącznie dla osób dorosłych w trybie zaocznym i stacjonarnym w Centrum Kształcenia Zawodowego.

W roku szkolnym 2010/2011 mimo bogatej oferty edukacyjnej nie dokonano naboru słuchaczy do trzech klas pierwszych. Obecnie w Centrum Kształcenia Ustawicznego funkcjonuje jeden oddział klasy drugiej w zawodzie technik administracji. Uzupełnieniem oferty edukacyjnej CKZ są kursy doskonalące, organizowane przez Regionalny Ośrodek Doksztalcania i Doskonalenia Zawodowego. W ubiegłym roku zorganizowano i przeprowadzono tam kursy w ramach kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych: kurs operatora obrabiarek sterowanych numerycznie CNC, kurs księgowo-kadrowy, kurs wychowawców placówek wypoczynku dzieci i młodzieży, kurs kierowników wycieczek szkolnych. Szkolenia: okresowe bhp pracowników administracyjno-biurowych, szkolenie z zakresu pierwszej pomocy przedmedycznej, szkolenie okresowe bhp pracowników pedagogicznych i placówek oświatowych, szkolenie okresowe bhp dla pracodawców i innych osób kierujących pracownikami, szkolenie dla kandydatów na kierowników placówek wypoczynku. W ramach współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy przeprowadzono: kurs obsługi komputera z fakturowaniem i obsługą kasy fiskalnej, kurs profesjonalny sprzedawca z obsługą kasy fiskalnej i komputera, kurs księgowo-kadrowy z obsługą programów wykorzystywanych w księgowości i kadrach, kurs przedsiębiorczości, kurs obsługi komputera z obsługą kasy fiskalnej, kurs operatora obrabiarek sterowanych numerycznie CNC.

Działanie 5

Ważną rolę w kreowaniu wizerunku absolwenta przygotowanego do swobodnego poruszania się na rynku pracy pełni w szkołach doradztwo zawodowe. Młodzież świadoma swych silnych i słabych stron, a także zaznajomiona z tendencjami występującymi na rynku pracy ma większe szanse na odnalezienie się. Szkolne doradztwo zawodowe koncentruje się na diagnozowaniu potrzeb i możliwości uczniów, udzielaniu indywidualnych i grupowych porad oraz kształtowaniu w uczniach umiejętności związanych z przedsiębiorczością i inicjatywą.

W roku 2010 młodzież szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych korzystała z utworzonych Szkolnych Punktów Poradnictwa Zawodowego, wyposażonych w materiały informacyjne i edukacyjne oraz brała udział w targach edukacyjnych ABSOLWENT, Targach Edukacji Pracy w Słubicach oraz Targach Edukacyjnych Szkół Ponadgimnazjalnych i Zawodowych w Witnicy.

W szkołach organizowano warsztaty, we współpracy z Centrum Informacji Zawodowej („Obecny rynek pracy”), Zakładem Poradni Psychologiczno – Pedagogicznych („Kim chciałbym być w przyszłości”, „Poznaję siebie”, „W świecie zawodów”) oraz spotkania z pracownikami Mobilnego Centrum Informacji Zawodowej i Wojewódzkiego Urzędu Pracy. W ramach pracy z wychowawcą uczniowie rozwiązywali testy „Labirynt zawodów” oraz oglądali filmy prezentujące ciekawe zawody.

Uczniowie szkół ponadgimnazjalnych wzięli udział w różnego rodzaju warsztatach i wykładach z zakresu preorientacji zawodowej, planowania przyszłości oraz wyboru ścieżki zawodowej. Warsztaty dla młodzieży zostały przeprowadzone we współpracy z różnymi gorzowskimi instytucjami, w tym z: Zespołem Poradni Psychologiczno – Pedagogicznych, Wyższą Szkołą Biznesu, Państwową Wyższą Szkołą Zawodową, Centrum Edukacji i Pracy Młodzieży OHP, Szkolnym Ośrodkiem Kariery. W Zespole Szkół Mechanicznych, dla uczniów kształcących się w zawodzie technik logistyk, zostały także przeprowadzone warsztaty ON-LINE – Traceability we współpracy z Wyższą Szkołą Logistyki w Poznaniu.

Szkoły ponadgimnazjalne współpracowały ponadto ze szkołami wyższymi z całego kraju, a także z Powiatowym Urzędem Pracy, Biurem Obsługi Inwestora Urzędu Miasta Gorzów Wlkp., Lubuską Organizacją Pracodawców, Komendą Wojewódzką Policji w Gorzowie Wlkp., 61 Pułkiem Rakietowym Obrony Powietrznej w Skwierzynie oraz z lokalnymi firmami i przedsiębiorstwami.

W ramach współpracy międzynarodowej realizowane były projekty zawodoznawcze ze szkołami oraz podmiotami gospodarczymi na terenie Niemiec. Uczniowie wzięli udział w Światowym Tygodniu Przedsiębiorczości, olimpiadach (Olimpiada Wiedzy Technicznej, Olimpiada Logistyczna, Olimpiada Przedsiębiorczości), konkursach i turniejach pogłębiających wiedzę o rynku pracy (II edycja konkursu „Rekiny przedsiębiorczości”, IX edycja Szkolnej Internetowej Gry Giełdowej, Turniej Handlowo - Menedżerski), zakładali także szkolne miniprzedsiębiorstwa.

Centrum Kształcenia Zawodowego w roku 2010 zorganizowało w ramach „Dni Techniki” prezentację dla uczniów gimnazjów z zakresu zawodów mechanicznych i elektrycznych z jednoczesnym określeniem potrzeb rynku pracy w tych zawodach. Dla młodzieży Centrum Kształcenia Praktycznego i Regionalnego Ośrodka Doksztalcania i Doradztwa Zawodowego zaprezentowano ranking zawodów nadwyżkowych i deficytowych w województwie lubuskim. Szkolny Ośrodek Kariery zorganizował dla uczniów szkół gimnazjalnych zajęcia, debaty, pogadanki, spotkania z zakresu preorientacji zawodowej.

Uwrażliwienie młodzieży na potrzeby rynku pracy odbyło się także w ramach realizowanych projektów EFS: „Akademia kompetencji kluczowych” - projekt przygotowany przez Wojewódzki Zakład Doskonalenia Zawodowego w Gorzowie Wlkp., w którym Miasto Gorzów Wlkp. w ramach porozumienia pełni rolę Partnera. W ramach projektu prowadzone są szkolenia dla 315 uczniów 3 szkół prowadzących kształcenie zawodowe tj.: Zespół Szkół Budowlanych, Zespół Szkół Elektrycznych i Zespół Szkół Mechanicznych; „Śmiało ku przyszłości! Portfolio ucznia szkoły gimnazjalnej” - okres realizacji: 01.09.2008 r. - 31.08.2010 r. Wartość projektu wynosiła 384.467,35 PLN, w tym EFS – 326.797,10 PLN i budżet państwa - 57.670,25 PLN. Głównym celem projektu było przygotowanie gimnazjalistów do wyboru szkoły ponadgimnazjalnej i wyboru zawodu.

Kolejnym projektem jest „Kuchnia transgraniczna Gorzów Wielkopolski – Frankfurt nad Odrą. Polsko – niemiecka kooperacja edukacyjna na rzecz wspólnego rynku usług turystycznych”: Projekt jest dofinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Polska (Województwo Lubuskie) – Brandenburgia 2007 – 2013. Projekt przygotowany przez Zespół Szkół Gastronomicznych w Gorzowie Wlkp. we współpracy z partnerem niemieckim z Frankfurtu nad Odrą. Głównym celem jest stworzenie trwałej transgranicznej kooperacji edukacyjnej na rzecz kształcenia w zawodach gastronomicznych dla przygranicznego polsko-niemieckiego rynku usług turystycznych.

W okresie od listopada 2008 r. do maja 2010 r. przeprowadzono 3090 godzin zajęć warsztatowych. W ich trakcie koncentrowano się na następujących zagadnieniach: praca w życiu człowieka, poznaję siebie, w świecie zawodów, drogi i możliwości kształcenia – aktualny system edukacji w Polsce, współczesny rynek pracy, moje decyzje – określanie celów zawodowych i edukacyjnych.

3.2 Polityka prospołeczna

3.2.1 Bezp. 1. Bezpieczeństwo osobiste

Program	Symbol Bezp. 1	Bezpieczeństwo osobiste
Działanie 1		Zintensyfikowanie działań prewencyjnych w zagrożonych rejonach
Miernik oceny działania 1		Ankiety, sondy prowadzone przez media wśród mieszkańców Miasta; Analizy komisji pracujących w mieście; Obniżenie wskaźników przestępczości; Poczucie wzrostu bezpieczeństwa wśród mieszkańców Miasta; Zmniejszenie strat spowodowanych wandalizmem- zmniejszenie kosztów.
Termin realizacji działania 1		Działanie ciągłe
Koordynator działania 1		Wydział Zarządzania Kryzysowego
Działanie 2		Prowadzenie działań prewencyjnych w placówkach oświatowych i miejscach gromadzenia się młodzieży
Miernik oceny działania 2		Raport z przeprowadzonych działań
Termin realizacji działania 2		Działanie ciągłe
Koordynator działania 2		Wydział Zarządzania Kryzysowego
Działanie 3		Większe wykorzystanie monitoringu wizyjnego Miasta do interweniowania w przypadku niewłaściwych zachowań i przestępstw
Miernik oceny działania 3		Raport z wykorzystania monitoringu
Termin realizacji działania 3		Działanie ciągłe
Koordynator działania 3		Wydział Zarządzania Kryzysowego

Działania z zakresu programu „Bezpieczeństwo osobiste”, w tym: dane dotyczące działań prewencyjnych w zagrożonych rejonach miasta, jak również w placówkach oświatowych i miejscach gromadzenia się młodzieży oraz informacje o wykorzystywaniu monitoringu wizyjnego miasta do interweniowania w przypadku niewłaściwych zachowań i przestępstw, ze względu na obszerną zawartość danych, zostały zawarte w załącznikach nr 1,2,3 i 4 do niniejszego Sprawozdania. Informacje tam zawarte zostały opracowane przez Policję, Straż Pożarną, Straż Miejską oraz Wydział Edukacji.

Niemniej jednak w tym miejscu należy nadmienić, że w czerwcu 2010 roku Miasto przekazało 200 tys. PLN na działalność Komendy Miejskiej Policji. Pieniądze zostały przeznaczone na bieżącą działalność Komendy oraz na zakup kamer do obsługi wydarzeń masowych, szczególnie sportowych. Natomiast, we wrześniu ubiegłego roku nastąpiło otwarcie nowej siedziby Policji w zmodernizowanym obiekcie przy ul. Myśluborskiej. Swoją działalność rozpoczęły tam: filia Samodzielnego Pododdziału Prewencji Policji z Zielonej Góry, I Komisariat Policji, Laboratorium Kryminalistyczne oraz Archiwum Komendy Wojewódzkiej Policji, w których pracować będzie łącznie 184 policjantów.

3.2.2 Kult. fiz. 1. Rozbudowa i modernizacja bazy sprzyjającej rozwojowi sportu szkolnego, młodzieżowego, kwalifikowanego i powszechnego oraz organizacji widowisk sportowych na wysokim poziomie

Program	<i>Symbol Kult. fiz. 1</i>	Rozbudowa i modernizacja bazy sprzyjającej rozwojowi sportu szkolnego, młodzieżowego, kwalifikowanego i powszechnego oraz organizacji widowisk sportowych na wysokim poziomie
Działanie 1		Zbilansowanie potrzeb zadaniowych w zakresie rozbudowy i modernizacji bazy sportowej (w ramach opracowywanej strategii kultury fizycznej Gorzowa Wlkp. 2009-2016)
Miernik oceny działania 1		Budowa i modernizacja obiektów wg standardów określonych przez wymogi licencyjne dla obiektów sportowych określone przez krajowe, europejskie i światowe federacje sportowe
Termin realizacji działania 1		Działanie ciągle
Koordynator działania 1		Wydział Kultury Fizycznej
Działanie 2		Zapewnienie niezbędnych środków własnych oraz rządowych i unijnych na realizację powyższych zadań
Miernik oceny działania 2		Analiza budżetu miasta
Termin realizacji działania 2		Działanie ciągle
Koordynator działania 2		Wydział Kultury Fizycznej
Działanie 3		Przeprowadzenie procedury wyboru wykonawców zadań
Miernik oceny działania 3		Analiza dokumentacji i wyników konkursów ofert
Termin realizacji działania 3		Działanie ciągle
Koordynator działania 3		Wydział Kultury Fizycznej
Działanie 4		Opracowanie programu właściwego wykorzystania nowej i modernizowanej bazy sportowej
Miernik oceny działania 4		Analiza stopnia wykorzystania obiektów – częstotliwości imprez i frekwencjach na nich
Termin realizacji działania 4		Działanie ciągle
Koordynator działania 4		Wydział Kultury Fizycznej

W ramach opracowywanej Strategii kultury fizycznej na lata 2011-2016 stan zbilansowania potrzeb w zakresie bazy sportowej przedstawia się w następujący sposób:

a) Obiekty kubaturowe:

- hala widowiskowo-sportowa w połączeniu z halą lekkoatletyczną lub rękaw lekkoatletyczny;
- hala sportowa na potrzeby planowanej budowy Zespołu Szkół Sportowych;
- hala sportowa miejska na potrzeby sportu wyczynowego (kluby sportowe) oraz sportu masowego (OSiR oraz inne instytucje, które organizują sport masowy dla dorosłych w mieście);
- strzelnica sportowa z 8-12 stanowiskami elektronicznymi;
- hipodrom na potrzeby jeździectwa sportowego w okresie zimy (kiedy konie nie mogą biegać po zmarzlinie).

b) Obiekty otwarte:

- modernizacja stadionu żużlowego;
- pełnowymiarowe boisko piłkarskie ze sztuczną nawierzchnią na potrzeby klubów piłkarskich oraz funkcjonujących w naszym mieście Młodzieżowych Ośrodków Szkolenia w piłce nożnej dziewcząt i chłopców;
- 4-8 boisk piłkarskich trawiastych (uzasadnienie jak wyżej);
- zmodernizowanie kilku przyszkolnych boisk trawiastych wg sytemu pikowanej trawy oraz elektronicznego nawadniania (tak jak w przypadku stadionu Piasta Karnin przy ul. Łagodzińskiej);
- pole golfowe;
- bulodrom (bule) - na obrzeżach pola golfowego lub w kompleksie planowanym dotychczas przy ul. Mironickiej;
- tor kolarski 3-5 km (np. wokół pola golfowego lub planowanego kompleksu sportowego) - uzasadnieniem tego specjalistycznego obiektu jest bezpieczeństwo dzieci i młodzieży uprawiającej kolarstwo; obiekt ten może służyć też dla powstałej sekcji

kartingowej Automobilklubu oraz stanowią zwiększenie ofert - programowej i finansowej dla pola golfowego lub planowanej budowy kompleksu sportowego;

- kontynuowanie procesu budowy wielofunkcyjnych boisk przyszkolnych;
- budowa kilku boisk piłki siatkowej plażowej (na terenach przyszkolnych);
- budowa boiska wielofunkcyjnego ze sztuczną nawierzchnią na stadionie przy ul. Łagodzińskiej.

Z powyższych potrzeb zadaniowych w zakresie rozbudowy i modernizacji bazy sportowej, w 2010 roku przeprowadzono modernizację stadionu żużlowego, z racji planowanych w 2011 roku drużynowych mistrzostw świata i finału Grand Prix na żużlu. W wyniku analizy złożonych dwóch ofert wybrano ofertę, która opiewała na kwotę 16.446.006 PLN. Łącznie na modernizację stadionu żużlowego w 2010 roku przeznaczono z budżetu Miasta kwotę 10.900.000 PLN, co stanowiło 2,14 % budżetu. Pozostałą część środków na modernizację stadionu żużlowego Miasto przeznaczy w 2011 roku (suma brutto całego zadania to kwota ponad 21 mln PLN).

Ponadto przy Zespole Szkół nr 13 przy ul. Szwoleżerów w 2010 roku wybudowano boisko Orlik 2012. Koszt inwestycji to ok. 1 mln 190 tys. PLN. Zadanie to objęte było programem „Moje Boisko – Orlik 2012”, dzięki temu mogło być dofinansowane ze środków Samorządu Województwa Lubuskiego oraz z Ministerstwa Sportu i Turystyki. Łączna kwota dofinansowania wyniosła 666 tys. PLN. W ramach inwestycji wybudowano: boisko do piłki nożnej ze sztuczną trawą o powierzchni 1860 m² (szerokość 30m x długość 62m), boisko wielofunkcyjne do gry w kosza i w siatkówkę o powierzchni 613 m² (szerokość 19 m x długość 32 m). Ponadto wybudowano także budynek stanowiący zaplecze socjalne oraz rampy dla niepełnosprawnych do tego zaplecza. Całość została oświetlona i jest monitorowana. Dla zadania tego przewiduje się rozbudowę o 4-torową bieżnię oraz rozbieżnię skoku w dal.

Opracowanie programu właściwego wykorzystania nowej i modernizowanej bazy sportowej wymienionej w powyższym bilansie potrzeb, zakończone zostanie w miesiącu marcu, po ukończeniu prac nad Strategią kultury fizycznej 2011-2016. Z analizy wynika jednak, że dzięki modernizacji w 2009 roku stadionu żużlowego, który obecnie posiada 11 tys. miejsc siedzących (wcześniej posiadał 6 tys. miejsc), zwiększyła się frekwencja na zawodach żużlowych o ponad 40%. Zwiększyła się również liczba imprez masowych, w tym m.in.: w zakresie jeździectwa. Ponadto po modernizacji w 2009 roku stadionu piłkarskiego, w którym zwiększono liczbę miejsc siedzących o 1359 (było 1300, a jest 2659), zwiększyła się frekwencja na meczach piłki nożnej o około 50%. Wielkim zainteresowaniem dzieci, młodzieży i dorosłych cieszy się oddane do użytku w 2010 roku boisko Orlik 2012 (praktycznie pełne obłożenie godzinowe).

3.2.3 Kult. fiz. 2. Upowszechnianie sportu wśród dzieci i młodzieży

Program	Symbol Kult. fiz. 2	Upowszechnianie sportu wśród dzieci i młodzieży
Działanie 1		Upowszechnianie wiedzy o kulturze fizycznej jako wychowaniu prozdrowotnym.
Miernik oceny działania 1		W oparciu i diagnozę dokonaną na potrzeby będącej w trakcie opracowywania Strategii Kultury Fizycznej Gorzów Wlkp. 2009-2016
Termin realizacji działania 1		Działanie ciągłe
Koordynator działania 1		Wydział Kultury Fizycznej
Działanie 2		Realizacja systemu imprez sportowych dla młodzieży szkolnej, w tym z uwzględnieniem Gorzowskiej Spartakiady Dzieci i Młodzieży oraz programu „Sport Wszystkich Dzieci”, w tym również niepełnosprawnych
Miernik oceny działania 2		Monitoring kalendarza imprez oraz frekwencji i wyników sportowych, w tym procentowego udziału uczniów w Lubuskiej Olimpiadzie Młodzieży
Termin realizacji działania 2		Działanie ciągłe
Koordynator działania 2		Wydział Kultury Fizycznej

Szereg akcentów w zakresie prozdrowotnego wychowania dzieci i młodzieży ujętych zostało w Strategii kultury fizycznej miasta na lata 2011-2016, w Priorytecie I Wychowanie Fizyczne, w tym w Kartach Celów do tego priorytetu. Kompleksowy program upowszechniania prozdrowotnego znaczenia kultury fizycznej uruchomiony zostanie w miesiącu marcu po zakończeniu prac nad Priorytetem III Rekreacja Ruchowa I Priorytetu oraz IV Rehabilitacja ruchowa i sport osób niepełnosprawnych.

W ramach realizacji systemu imprez sportowych dla młodzieży szkolnej, tradycyjnie już, w roku szkolnym 2009/2010, Międzyszkolny Ośrodek Sportowy przeprowadził na szczeblu wszystkich typów szkół Gorzowską Spartakiadę Młodzieży. Wzięło w niej udział 15 szkół podstawowych, 14 gimnazjów i 16 szkół ponadgimnazjalnych. W ramach Gorzowskiej Spartakiady Młodzieży rozegrano 1130 zawodów (meczy), tj. o 15 więcej niż w zeszłym roku. Łącznie stworzonych zostało 635 drużyn, czyli o 3 więcej niż rok temu. Natomiast w zawodach wzięło udział 4952 uczniów, tj. o 28 mniej niż w poprzednim roku szkolnym.

Oprócz systemu zawodów w ramach GSM, wiele imprez sportowych dla młodzieży szkolnej zrealizowanych zostało przez OSiR – szczególnie w okresie letnich i zimowych ferii.

Z kolei system imprez sportowo-rekreacyjnych dla dzieci niepełnosprawnych realizowany jest przez ZK nr 1, SP nr 14 oraz Gorzowski Związek Sportu Niepełnosprawnych „Start” i stowarzyszenie „Sprawni Razem”.

Gorzowianie brali udział w 12 finałach Lubuskiej Olimpiady Młodzieży szkół podstawowych, 7 finałach szkół gimnazjalnych oraz 10 finałach szkół ponadgimnazjalnych.

3.2.4. Kult fiz. 3. Utrzymanie dotychczasowego poziomu w grach zespołowych oraz dyscyplinach indywidualnych

Program	Symbol Kult. fiz. 3	Utrzymanie dotychczasowego poziomu w grach zespołowych oraz dyscyplinach indywidualnych
Działanie 1		Utrzymanie przynajmniej na obecnym poziomie środków finansowych na potrzeby zespołów ekstraklasowych i pierwszoligowych oraz wybitnych zawodników promujących miasto
Miernik oceny działania 1		Okresowe dokonywanie analiz poziomu sportowego drużyn ekstraklasowych i pierwszoligowych oraz zawodników dyscyplin indywidualnych w oparciu o rankingi prowadzone przez krajowe i międzynarodowe federacje Sportu
Termin realizacji działania 1		Działanie ciągłe
Koordynator działania 1		Wydział Kultury Fizycznej
Działanie 2		Stała poprawa warunków szkoleniowych zgodnych ze światowymi trendami, w tym również w Zespole Szkół Sportowych – rozbudowa zakresu szkolenia o gry zespołowe
Miernik oceny działania 2		Monitoring wyników sportowych na arenach krajowych i międzynarodowych
Termin realizacji działania 2		Działanie ciągłe
Koordynator działania 2		Wydział Kultury Fizycznej
Działanie 3		Podniesienie poziomu usług medycznych dla gorzowskich sportowców
Miernik oceny działania 3		Analiza liczby zatrudnionych lekarzy oraz poziomu finansowania
Termin realizacji działania 3		Działanie ciągłe
Koordynator działania 3		Wydział Kultury Fizycznej

Działanie 1

Wg danych przesłanych przez miejski Wydział Kultury Fizycznej, aby utrzymać przynajmniej na obecnym poziomie środki finansowe na potrzeby zespołów ekstraklasowych i pierwszoligowych oraz wybitnych zawodników promujących Miasto, w 2010 roku, przeznaczono łącznie 6 mln 880 tys. PLN na sport kwalifikowany (3 mln 880 tys. PLN) dla 7 klubów oraz na promocję Miasta (3 mln PLN) dla 6 klubów. Kwota ta stanowiła 1,13% budżetu Miasta. Środki finansowe przeznaczone na ten cel w 2010 roku zmalały o ok. 1 mln 200 tys. PLN, w porównaniu z rokiem 2009.

Ogółem – w 2010 roku Miasto przyznało klubom sportowym środki w wysokości 9 mln 990 tys. PLN dla 40 podmiotów kultury fizycznej, łącznie ze sportem młodzieżowym. Przyznane środki stanowiły 1,95% budżetu Miasta.

W 2010 roku dokonano również dwukrotnie analizy cząstkowej poziomu sportowego sportu seniorskiego, wg stanu w I półroczu i na koniec 2010 roku. Obecnie w ramach opracowywania Priorytetu IIB. Wyczynowy Sport Seniorów w Strategii wychowania fizycznego, trwają prace nad kompleksową analizą sportu seniorów w naszym mieście.

Działanie 2

W roku szkolnym 2009/10 w Gorzowie uruchomiono ośrodek szkolenia w zakresie piłki nożnej dziewcząt, a od roku szkolnego 2010/11 podobny ośrodek piłki nożnej chłopców. Jednak funkcjonowanie tych ośrodków uzależnione jest od wybudowania przy Zespole Szkół Technicznych i Ogólnokształcących (lub w innym miejscu) pełnowymiarowego boiska ze sztuczną trawą.

Działanie 3

Wydział Kultury Fizycznej prowadzi systematyczne rozmowy z kierownictwem Poradni Sportowo Lekarskiej, w zakresie zwiększenia limitów LNFZ dla placówki na obsługę zawodników gorzowskich klubów sportowych.

Dla nadania rangi problemowi medycyny sportowej jeden z podrozdziałów Strategii kultury fizycznej, tj. Priorytet IIA. Wyczynowy Sport Młodzieżowy, poświęcony został tym zagadnieniom. Jeden z postulatów strategicznych określa potrzebę przekształcenia PSL w Wojewódzką Przychodnię Sportowo- Lekarską. Należy jednak zauważyć, że liczba lekarzy z uprawnieniami medycyny sportowej pozostaje na stałym poziomie, co nie oznacza, że potrzeby gorzowskiego sportu w tym zakresie nie są większe.

Reasumując w sezonie 2009/2010 gorzowskie drużyny ligowe zdobyły 2 medale Mistrzostw Polski seniorów, tj. podobnie jak w sezonie 2008/2009. Na zakończenie 2010 roku w rozgrywkach ligowych występowało 15 zespołów, w tym: w ekstraklidze – 7, I lidze – 4, w II lidze – 4 (o jedną drużynę więcej, aniżeli na koniec 2009 roku).

W 2010 roku seniorzy zdobyli ogółem 62 medale Mistrzostw Polski, dwa złote medale Mistrzostw Europy oraz pięć medali Mistrzostw Świata.

3.2.5 Kultura 1. Tworzenie zrównoważonej oferty kulturalnej w mieście

Program	Symbol Kultura 1	Tworzenie zrównoważonej oferty kulturalnej w mieście.
Działanie 1		Określenie potrzeb mieszkańców
Miernik oceny działania 1		Badania ilościowe lub jakościowe dot. imprez odbywających się w danym okresie zainteresowanie nimi ze strony oczekiwanych/oczekiwanych grupy społecznej.
Termin realizacji działania 1		Działanie ciągłe od 2010r.
Koordynator działania 1		Wydział Kultury
Działanie 2		Szeroka konsultacja planowanych działań wśród uczniów gorzowskich szkół
Miernik oceny działania 2		Stworzenie raportu
Termin realizacji działania 2		Działanie ciągłe od 2010r.
Koordynator działania 2		Wydział Rozwoju i Promocji Miasta, Wydział Kultury
Działanie 3		Poszerzenie oferty instytucji kultury
Miernik oceny działania 3		Ranking nowych ofert
Termin realizacji działania 3		Działanie ciągłe
Koordynator działania 3		Wydział Kultury

Działanie 1

Działania z zakresu szerokiej konsultacji wśród mieszkańców Gorzowa w celu stworzenia zrównoważonej oferty kulturalnej, z powodu braku środków finansowych na ten cel w 2010 roku, nie zostały prowadzone przez Wydział Kultury.

Działanie 2

W grudniu 2010 roku przygotowana została przez Wydział Rozwoju i Promocji Miasta ankieta badająca poziom zainteresowania uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych Gorzowskimi Spotkaniami z Książką oraz ich oczekiwania co do tego wydarzenia planowanego na 2011 rok.

Informacja o ankiecie, która w formie elektronicznej znajdowała się pod adresem www.gorzow.pl/ankieta_kultura_2011, została przesłana do szkół przez Wydział Edukacji. Zgodnie z pismem uczniowie zostali poproszeni o jej wypełnienie podczas lekcji informatyki oraz przesłanie do Wydziału Rozwoju i Promocji Miasta.

Działanie 3

W ramach działania dotyczącego poszerzenia oferty instytucji kultury, dla którego miernikiem oceny jest ranking nowych ofert, po zebraniu propozycji imprez związanych z osobą i twórczością Fryderyka Chopina (rok 2010 został ogłoszony Rokiem Chopinowskim), Wydział Kultury dofinansował koncert Orkiestry Kameralnej Polskiego Radia „Amadeus”, zrealizowany przez Miejskie Centrum Kultury, zaś Dom Kultury „Małyszyn” włączył się w ogólnopolski projekt pn. „Chopin przyjechał” i wspólnie z Biurem Koncertowym HEROLD zorganizował cztery koncerty fortepianowe w Parku Róż na przełomie maja i czerwca. Koncerty cieszyły się dużą popularnością wśród mieszkańców naszego miasta, dlatego też instytucja ta zdecydowała się na kontynuację koncertów plenerowych również w 2011 roku, popularyzując w ten sposób muzykę poważną.

Pozostałe przedsięwzięcia zostały sfinansowane w ramach dotacji podmiotowej przyznawanej przez Wydział instytucjom kultury oraz dotacji celowej przyznawanej w ramach konkursu ofert organizacjom pozarządowym. Były to:

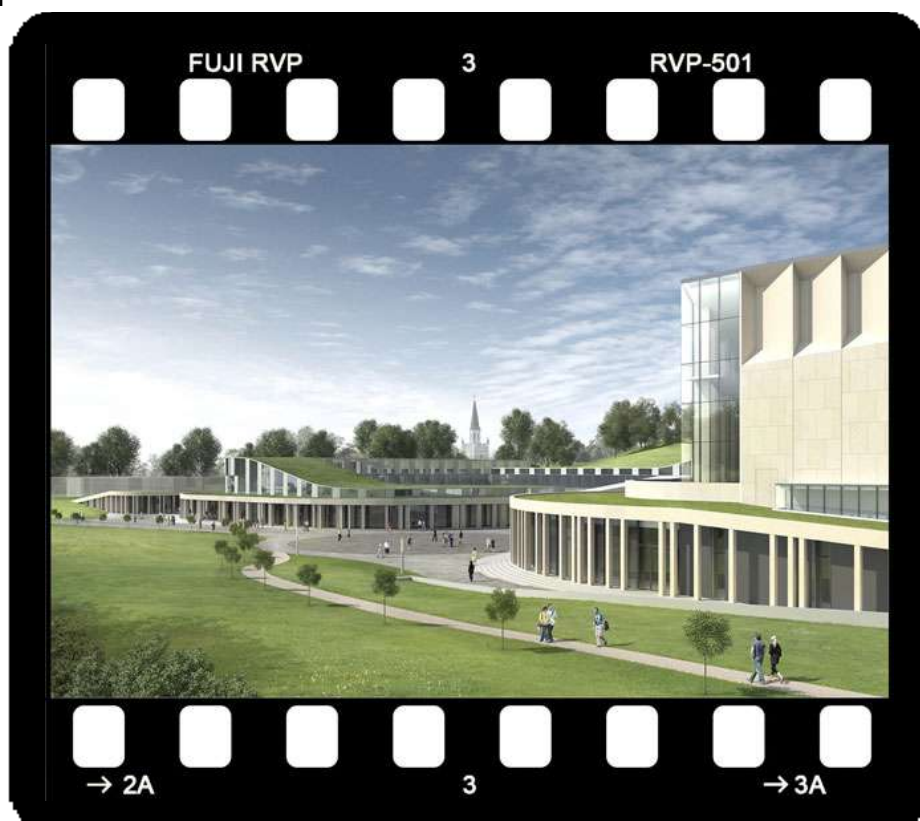
1. „Pieśni Chopina” w wykonaniu Beaty Gramzy i Andrzeja Janaszka w Domu Kultury „Małyszyn”,
2. koncert fortepianowy „Chopin odwiedza Lubuskie” w Miejskim Centrum Kultury,
3. audycje muzyczne przy świecach: „200. rocznica urodzin Fryderyka Chopina – rodem warszawianin, sercem Polak, talentem świata obywatel” oraz „Dwaj romantyczni przyjaciele – Chopin i Liszt” w Klubie Nauczyciela,
- koncerty w ramach „Gorzowskich Dni Muzyki”, zorganizowane przez Gorzowskie Towarzystwo Muzyczne im. Henryka Wieniawskiego:
- „Swingujący Chopin” w wykonaniu: Filip Wojciechowski Trio,
- koncert Orkiestry Symfonia Viva,
- „Chopin na trzy instrumenty” w wykonaniu Beaty Gramzy (sopran), Małgorzaty Janaszek (wiolonczela) i Andrzeja Janaszka (fortepian),
- koncert fortepianowy „Chopin – Inspiracje” w wykonaniu Susany Gunther.

3.2.6 Kultura 2. Tworzenie nowoczesnej bazy do świadczenia usług kulturalnych

Program	Symbol Kultura 2	Tworzenie nowoczesnej bazy do świadczenia usług kulturalnych
Działanie 1		Budowa centrum edukacji artystycznej
Miernik oceny działania 1		Oddane do użytku obiekty: sala koncertowa (I etap) oraz szkoły artystyczne (II etap)
Termin realizacji działania 1		I etap 2010, II etap 2012
Koordynator działania 1		Wydział Kultury
Działanie 2		Poprawa jakości bazy kulturalnej poprzez modernizację, adaptację i budowę nowych obiektów
Miernik oceny działania 2		Liczba obiektów oddanych do użytku
Termin realizacji działania 2		Działanie ciągłe
Koordynator działania 2		Wydział Kultury

Działanie 1

Liczby cechujące centrum edukacji artystycznej:

66, 7 tys. m² - powierzchnia sali koncertowej z zapleczem,
400 miejsc w wielopoziomowym parkingu z płytą boiska wielofunkcyjnego na dachu,
598 miejsc w sali koncertowej,
148 miejsc w sali kameralnej,
210 m przebudowa drogi dojazdowej – ulica Dziewięciu Muz,
130 mln zł – koszt I etapu budowy CEA,
33 mln zł dofinansowanie z Lubuskiego Regionalnego Programu Operacyjnego.

Do końca grudnia 2010 roku zaawansowanie prac dotyczących budowy Centrum Edukacji Artystycznej – Filharmonia Gorzowska przedstawiało się następująco:

1. Prace projektowe – 100%
2. Roboty przygotowawcze – 93,26%
3. Roboty budowlane sali koncertowej – 86,10%
4. Roboty budowlane parkingu i boiska – 83,99%
5. Drogi, place, zieleń, mała architektura, odwodnienie terenu – 75,39%
6. Uzbrojenie terenu – 66,16%.

Działanie 2

Równolegle do prac związanych z budową Filharmonii Gorzowskiej, modernizowany jest gorzowski Amfiteatr. Inwestycja ta finansowana jest przez budżet Miasta. 16 grudnia 2009r. w Miejskim Centrum Kultury podpisano umowę na przebudowę Amfiteatru. W 2010 roku rozpoczęto tam prace budowlane. 24 maja 2010 nastąpiło uroczyste podpisanie aktu erekcyjnego oraz wmurowanie kamienia węgielnego pod przebudowę Amfiteatru i infrastruktury MCK. Obiekt miał zostać oddany do użytku na koniec listopada zeszłego roku, jednak prace nadal w nim trwają, a termin ich zakończenia został przesunięty. Amfiteatr zostanie ponownie otwarty dopiero w drugiej połowie 2011 roku.

Po remoncie widownia pomieści 4700 osób. Scena otrzyma nowy kształt i będzie poszerzona o miejsce dla orkiestry kameralnej lub symfonicznej. Przy scenie powstaną też dodatkowe klimatyzowane garderoby wyposażone w łazienki. Koszt inwestycji to prawie 14 mln PLN brutto.

Ponadto, w celu poprawy jakości bazy kulturalnej Miasto przekazało nieodpłatnie dwa piętra kamienicy Klubowi Myśli Twórczej „Lamus” i obecnie cały trzykondygnacyjny budynek stanowi siedzibę tej instytucji. W przejętych pomieszczeniach planowane jest prowadzenie galerii sztuki współczesnej oraz działalności związanej z edukacją kulturalną. W listopadzie

2010 roku KMT „Lamus” złożył wniosek do Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w celu uzyskania funduszy na adaptację pomieszczeń do planowanych działań kulturalnych.

Pod koniec 2010 roku budynek, w którym mieści się Miejski Ośrodek Sztuki przy ul. Pomorskiej wraz z parkingiem przeszedł na własność Miasta. Jest to efekt negocjacji z firmą ZWCh Stilon, która miała zaległości podatkowe wobec Miasta. W grudniu 2010 roku podpisano akt notarialny w sprawie nabycia na rzecz Miasta prawa użytkowania wieczystego działki (blisko 0,60 ha) oraz własności znajdującego się na tej działce budynku o powierzchni zabudowy prawie 1.500 m² wraz z wyposażeniem, w zamian za wygaśnięcie zaległości z tytułu podatku od nieruchomości w kwocie 2 mln 500 tys. PLN.

3.2.7 Kultura 3. Diagnoza potrzeb społecznych w zakresie usług kulturalnych i zapewnienie ich właściwego zaspokajania

Program	Symbol Kultura 3	Diagnoza potrzeb społecznych w zakresie usług kulturalnych i zapewnienie ich właściwego zaspokajania
Działanie 1		Opracowanie strategii rozwoju kultury
Miernik oceny działania 1		Badanie opinii publicznej - ocena świadczonych usług kulturalnych (poziom zadowolenia); Badanie potrzeb mieszkańców w zakresie usług kulturalnych z uwzględnieniem kryterium demograficznego (prognozowanie);
Termin realizacji działania 1		Do 2012
Koordynator działania 1		Wydział Kultury
Działanie 2		Reorganizacja systemu świadczenia usług kulturalnych, w tym: * reorganizacja sieci instytucji kultury, * nowy program współpracy z organizacjami pozarządowymi, * nawiązanie współpracy z nowymi podmiotami, * tworzenie nowych podmiotów prawnych powołanych do świadczenia usług kulturalnych, * tworzenie i inspirowanie nowych projektów kulturalnych m.in. „Katedra produktem kulturowym Miasta”, Dom Historii jako miejsce stowarzyszeń * wykreowanie produktu turystycznego zgodnie ze strategią budowy marki Miasta
Miernik oceny działania 2		Raport
Termin realizacji działania 2		Działanie ciągłe
Koordynator działania 2		Wydział Kultury
Działanie 3		Konstruowanie projektu budżetu zapewniającego realizację określonych zadań z zakresu kultury
Miernik oceny działania 3		Analiza budżetu
Termin realizacji działania 3		Działanie ciągłe
Koordynator działania 3		Wydział Kultury

Działanie 1

Wydział Kultury, z powodu braku funduszy, nie podejmował w 2010 roku żadnych kroków w kierunku opracowania strategii rozwoju kultury w mieście.

Działanie 2

W ramach reorganizacji systemu świadczenia usług kulturalnych, utworzono nowy podmiot prawny świadczący usługi kulturalne. 12 maja 2010 roku Uchwałą nr LXXIII/1161/2010 Rady Miasta Gorzowa Wlkp. powołano nową instytucję kultury pod nazwą Centrum Edukacji Artystycznej – Filharmonia Gorzowska. Instytucji tej, kolejną uchwałą (nr LXXIII/1162/2010), nadano również statut. W drodze konkursu został wybrany dyrektor naczelny, a następnie dyrektor artystyczny instytucji. Poza tym rozstrzygnięto konkurs na logo Filharmonii.

W 2010 roku Wydział Kultury realizował program współpracy Miasta z organizacjami pozarządowymi, uchwalony jeszcze w 2009 roku. Poza tym Uchwałą nr LXXXV/1309/2010 Rady Miasta Gorzowa Wlkp. z dnia 10 listopada 2010 r. został przyjęty Program Współpracy Miasta Gorzowa Wlkp. z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami na 2011 rok. Wydział Kultury wnosi tam swój wkład w corocznych konsultacjach dotyczących uchwalenia programu na kolejny rok.

Działanie 3

W zakresie konstruowania budżetu zapewniającego realizację określonych zadań w kulturze, Wydział, każdego roku, realizując zapisy ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej, ustala budżet zapewniający koszty utrzymania instytucji kultury oraz prowadzenie w nich działalności, a także zapewnia środki finansowe na realizację zadań publicznych w dziedzinie kultury przez organizacje pozarządowe. Ponadto Wydział dofinansował Gorzowskie Spotkania Teatralne, wydawnictwa w zakresie kultury, stypendia twórcze i artystyczne oraz Nagrody Kulturalne.

3.2.8 Społ. 1. Strategia Polityki Społecznej Miasta Gorzowa Wielkopolskiego 2007+ oraz Program działań na rzecz osób niepełnosprawnych Miasta Gorzowa Wielkopolskiego 2007+

Program	Symbol Społ. 1	Strategia Polityki Społecznej Miasta Gorzowa Wielkopolskiego 2007 + oraz Program działań na rzecz osób niepełnosprawnych Miasta Gorzowa Wielkopolskiego 2007 +
Działanie 1		Realizacja Strategii Polityki Społecznej Miasta Gorzowa Wielkopolskiego 2007 +
Miernik oceny działania 1		Monitoring poprzez coroczne sporządzanie sprawozdań z realizacji Strategii
Termin realizacji działania 1		Działanie ciągłe
Koordynator działania 1		GCPRIIPS, Wydział Spraw Społecznych

Działanie 1 jest osobnym przedmiotem sprawozdania z realizacji Strategii Polityki Społecznej Miasta Gorzowa Wielkopolskiego 2007 +, które jest przedstawiane corocznie w miesiącu marcu Radzie Miasta przez Wydział Spraw Społecznych.

3.2.9 Prom.-rozw. 1. Budowa marki Gorzowa Wlkp.

Program	Symbol Prom.-rozw. 1	Budowa marki Gorzowa Wlkp.
Działanie 1		Realizacja założeń strategii zarządzania marką Gorzów.
Miernik oceny działania 1		Uchwalenie strategii
Termin realizacji działania 1		Działanie ciągłe
Koordynator działania 1		Wydział Rozwoju i Promocji Miasta

18 czerwca 2009 roku podpisana została umowa między Miastem Gorzów Wielkopolski a warszawską firmą Brand Nature Access Sp. z o.o. (BNA), której przedmiotem było opracowanie długoterminowej strategii zarządzania marką Gorzów Wielkopolski wraz ze skatalogowaniem systemu identyfikacji wizualnej marki oraz z zasadami ich wdrażania.

Z dniem podpisania umowy rozpoczęły się prace nad wykreowaniem marki miasta. Przy opracowywaniu koncepcji marki Gorzów firma BNA ściśle współpracowała z Wydziałem Rozwoju i Promocji Miasta, a także z członkami tzw. komitetu sterującego, w skład którego weszli znani i cenieni gorzowianie. Prace przebiegały w trzech, następujących po sobie etapach. Na pierwszy etap złożyły się różnego typu badania, których podsumowanie stanowił raport otwarcia. W etapie drugim przebiegała większość prac koncepcyjnych, w tym prace projektowe nad logo miasta. Całość zamykał etap implementacyjny, który poświęcony był opracowaniu dokumentów strategicznych oraz programów wdrażania.

28 stycznia 2010 roku w gorzowskim Kinie Helios dokonano oficjalnej prezentacji założeń wypracowanej Długoterminowej Strategii Zarządzania Marką Gorzów oraz nowego logo miasta. Sam dokument został sporządzony zgodnie z przykładami najlepszych praktyk brandingowych i uwzględnia sposób myślenia w kategoriach wizji rozwoju miasta i sposobów jej urzeczywistnienia.

Warunkiem stworzenia efektywnej strategii marki Gorzowa było właściwe uchwycenie jego tożsamości, co nie było prostym przedsięwzięciem. Szczególnie, że sami mieszkańcy podczas konsultacji mieli problemy z trafną charakterystyką miasta. Po wnikliwych analizach udało się zdefiniować to, co w Gorzowie swoiste.

Dla zewnętrznego obserwatora Gorzów jawi się jako bogata mozaika ciekawych obiektów, zdarzeń i ludzi. To specjalista od zadań nieszablonowych: festiwali najbardziej wolnościowych gatunków muzycznych (reggae, jazz, muzyka romska), nietypowych mebli miejskich (pomniki, niski punkt widokowy, Schody Donikąd), pionierskich i odważnych działań (Dzwon Pokoju, Scena Letnia, teatry ogródkowe, parady orkiestr dętych), czy nietypowych sportów w mieście (żużel, bule, wioślarstwo). Gorzów prezentuje się też jako zwrócone w stronę rzeki miasto, idealne do życia w nim, ponieważ łączy w sobie potencjał rozwojowy właściwy dużemu ośrodkowi miejskiemu oraz skalę i tempo życia przyjazne mieszkańcom. Natomiast znaczne zróżnicowanie etniczne miasta, wynikające z jego

zmiennych losów historycznych, wraz z dobrym klimatem relacji gorzowian z byłymi Landsberczykami nadają miastu i jego mieszkańcom zdecydowanego rysu tolerancji. Wyodrębniona i opisana w powyższy sposób esencja marki Gorzowa opatrzona została hasłem „Gorzów Przystań”, nawiązując do faktycznej tożsamości miasta jako przystani w różnych tego słowa znaczeniach.

Praca nad marką nie zakończyła się jednak tylko na wymyśleniu hasła promocyjnego i atrakcyjnego logo „Gorzów Przystań”; zaplanowano również działania na rzecz urealniania wizji, która wynika z wielopłaszczyznowego kojarzenia Gorzowa z przystanią. Długoterminowa Strategia Zarządzania Marką Gorzów wyznaczyła więc nie tylko jasny kierunek urzeczywistnienia się marki, ale też w pewnym sensie rozwoju miasta w przyszłości. Nowe logo miasta stanowi w dużej mierze wizualizację wizji, zawierając w sobie subtelne odniesienie do mozaiki etnicznej konstytuującej ducha miasta, jak również do estetyki motywów secesyjnych, czy też siatki ulic i cegły murów gorzowskiej katedry. Logo „Gorzów Przystań” widnieć będzie nie tylko na materiałach promocyjnych miasta; jego pole implementacji ma być bardzo szerokie, a zasady posługiwania się logo i herbem miasta zostały określone w Katalogu Identyfikacji Wizualnej Marki Gorzów.

Długoterminowa Strategia Zarządzania Marką Gorzów została uchwalona przez Radę Miasta Gorzowa Wlkp. 24 lutego 2010 roku, stając się tym samym obowiązującym przepisem prawa lokalnego. Natomiast dnia 24 maja 2010 roku Zarządzeniem nr 358/W/II/2010 Prezydenta Miasta Gorzowa Wlkp., w Urzędzie Miasta Gorzowa Wlkp. zaczął obowiązywać System Jednolitej Identyfikacji Wizualnej Marki Gorzów, składający się z wzorów i opisów umożliwiających utrzymanie spójnego sposobu posługiwania się marką „Gorzów Przystań”.

Funkcjonowanie strategii zarządzania marką miasta w latach przyszłych to realizacja jej założeń. Plan działań został opracowany w perspektywie czasowej do roku 2020 oraz szkicowo na lata późniejsze. Jego realizacja poprzez decyzje inwestorskie, priorytety dotacyjne, konkretne inicjatywy oraz komunikację wewnętrzną i zewnętrzną staje się obecnie zadaniem nadrzędnym, od którego zależy urzeczywistnienie się wizji „Gorzów Przystań”.

W mijającym roku głównym celem przyświecającym wdrażaniu marki „Gorzów Przystań” było zbudowanie wśród mieszkańców świadomości wizji i skłonienie ich do jej zaakceptowania. Działaniom podejmowanym w roku 2010 przez Wydział Rozwoju i Promocji Miasta oraz przez inne jednostki organizacyjne urzędu, a także jednostki miasta w miarę możliwości towarzyszył przekaz w postaci kampanii informacyjno-promocyjnych, który oparty był na założeniach zawartych w Długoterminowej Strategii Zarządzania Marką Gorzów. Nowy symbol miasta – logo „Gorzów. Przystań” wraz innymi elementami identyfikacji wizualnej miasta regularnie pojawiało się na billboardach miejskich, plakatach i ulotkach. Dostosowane do nowego wizerunku zostały publikacje informacyjno-promocyjne o mieście, a także oficjalny portal miejski www.gorzow.pl. Pojawiły się też nowe gadżety z logo „Gorzów Przystań”.

Wszelkie materiały promocyjne wydawane w ramach wydarzeń i inicjatyw społeczno-kulturalnych oraz sportowych, które otrzymały dofinansowanie z budżetu miasta, opatrzone były nowym logo Gorzowa.

Dzięki procedurze udzielania licencji na korzystanie z symbolu „Gorzów Przystań” znak ten coraz częściej pojawia się w materiałach, multimedialnych czy na siedzibach stowarzyszeń i prywatnych przedsiębiorstwach, chcących podkreślić związek z lokalną społecznością.

Ponadto podczas zorganizowanych przez Wydział Rozwoju i Promocji Miasta czterech imprez wystawienniczych w ramach Targów Gorzowskich odbywały się spotkania z mieszkańcami, w czasie których mieli oni możliwość zapoznać się z założeniami marki „Gorzów Przystań”, jej wymową i znaczeniem dla kształtowania nie tylko wizerunku miasta, ale także dróg jego rozwoju.

W listopadzie br. na gorzowskich torach pojawił się tramwaj, którego wygląd został w całości podporządkowany identyfikacji wizualnej marki „Gorzów Przystań”.

3.2.10 Prom.-rozw. 2. Tworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości

Program	Symbol Prom.-rozw. 2	Tworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości
Działanie 1		Opracowanie i wdrożenie programu Europejskiego Samorządowego Panelu Kontaktowego, opierającego się na wykorzystaniu sieci kontaktów instytucjonalnych miasta (stowarzyszenia, miasta partnerskie, związki).
Miernik oceny działania 1		Coroczna analiza rozwoju przedsiębiorczości w mieście; Analiza realizacji strategii promocji gospodarczej Miasta i stopnia osiągnięcia założonych celów; Systematyczne podnoszenie kwalifikacji kadry obsługującej inwestorów; Analiza funkcjonowania i rozwoju Europejskiego Samorządowego Panelu Kontaktowego.
Termin realizacji działania 1		Działanie ciągłe
Koordynator działania 1		Biuro Obsługi Inwestora we współpracy z Wydziałem Rozwoju i Promocji Miasta
Działanie 2		Gromadzenie i opracowywanie wszelkich informacji o istotnych dla przedsiębiorczości i warunkach funkcjonowania gospodarczego w mieście
Miernik oceny działania 2		Coroczna analiza rozwoju przedsiębiorczości w mieście; Analiza realizacji strategii promocji gospodarczej Miasta i stopnia osiągnięcia założonych celów; Systematyczne podnoszenie kwalifikacji kadry obsługującej inwestorów; Analiza funkcjonowania i rozwoju Europejskiego Samorządowego Panelu Kontaktowego.
Termin realizacji działania 2		Działanie ciągłe
Koordynator działania 2		Biuro Obsługi Inwestora we współpracy z Wydziałem Rozwoju i Promocji Miasta
Działanie 3		Wypracowanie i wdrożenie standardów profesjonalnej obsługi inwestora, ukierunkowanej na założone cele główne i operacyjne
Miernik oceny działania 3		Coroczna analiza rozwoju przedsiębiorczości w mieście; Analiza realizacji strategii promocji gospodarczej Miasta i stopnia osiągnięcia założonych celów; Systematyczne podnoszenie kwalifikacji kadry obsługującej inwestorów; Analiza funkcjonowania i rozwoju Europejskiego Samorządowego Panelu Kontaktowego
Termin realizacji działania 3		Działanie ciągłe
Koordynator działania 3		Biuro Obsługi Inwestora

Działanie 1

Biuro Obsługi Inwestora podjęło współpracę z siecią EUNOP - Das EU-Net Oderpartnership stworzoną przez Senat Berlina. Jest to sieć działająca w sposób zgodny z głównymi założeniami Europejskiego Samorządowego Panelu Kontaktowego, tylko

terytorialnie obejmująca odmienny obszar. Jest to transgraniczna platforma współpracy stworzona z myślą o przedsiębiorcach po obu stronach Odry szukających partnerów biznesowych.

Sieć EUNOP dysponuje portalem internetowym, za pośrednictwem którego możliwe jest nawiązywanie kontaktu biznesowego.

Działanie 2

Biuro Obsługi Inwestora działanie to realizuje poprzez stronę internetową Miasta Gorzowa. Umieszczone zostały tam informacje o gospodarczych warunkach funkcjonowania Miasta, które są na bieżąco aktualizowane. Dane znajdujące się na stronie internetowej zawierają między innymi informacje o:

- Gorzowie w liczbach, czyli informacje o liczbie mieszkańców, przyroście naturalnym,
- strukturze gorzowian według poziomu wykształcenia,
- wskaźniku bezrobocia z podziałem na grupy bezrobotnych osób,
- budżecie Miasta, z analizą porównawczą za ostatnie lata,
- strukturze edukacji,
- szkolnictwie wyższym z podziałem na uczelnie,
- ochronie zdrowia,
- mieszkalnictwie,
- bezpieczeństwie na terenie Miasta,
- podmiotach gospodarczych, obejmujące liczbę podmiotów gospodarczych, z podziałem na formy prawne ich działalności oraz katalog największych przedsiębiorstw Miasta.

Narzędzie w postaci tak stworzonej podstrony internetowej ułatwia analizę rozwoju przedsiębiorczości Miasta i pozwala ocenić stopień zaawansowania realizacji założonych celów gospodarczych Miasta. Częstotliwość ich aktualizacji ułatwia identyfikowanie trendów występujących na terenie Gorzowa. Dodatkowo Biuro Obsługi Inwestora pracuje nad zmianą formy wyświetlania danych. Planowane jest takie prezentowanie danych, aby była widoczna charakterystyka wahań wyników, dzięki temu analiza wychyleń będzie znacznie łatwiejsza. Dane analizować można również poprzez pobranie ich w formie pliku w formacie PDF lub przeglądanie ich bezpośrednio na stronie, również w wersji dostępnej dla urządzeń mobilnych.

Działanie 3

W celu wprowadzenia standardów profesjonalnej obsługi inwestora wdrożono na stronie internetowej Miasta zakładkę Dla Inwestora, która w sposób logiczny i zorganizowany prezentuje:

- dokumenty strategiczne, takie jak strategie i programy miejskie oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta,
- Przewodnik Inwestora, instrumenty wsparcia,
- Przewodnik Inwestora, otoczenie około biznesowe,
- ofertę inwestycyjną, z podziałem na ofertę Miasta, Kostrzyńsko-Słubickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej i Urzędu Marszałkowskiego,
- informacje na temat miejskich ulg podatkowych oraz zwolnień z podatków dla inwestorów K-S SSE,
- dane teleadresowe, przydatnych z punktu widzenia inwestora, instytucji.

Dla podwyższenia standardów obsługi inwestora pracownicy Biura Obsługi Inwestora brali udział w szkoleniach z zakresu: możliwości rozpoczęcia działalności gospodarczej opartej na nowych technologiach, prawa ochrony środowiska, w tym wydawanie decyzji środowiskowych, kontakt z inwestorami, możliwości pozyskania funduszy unijnych na rozpoczęcie działalności gospodarczej, szkolenie na temat możliwości pozyskania kredytu dla eksporterów. Dodatkowo uczestniczyli również w kursach języka niemieckiego w ramach cyklu szkoleń „Przyjazny urząd”. Szkolenia ułatwiły wdrażanie standardów profesjonalnej obsługi inwestora i pozwoliły utrwalić wiedzę na temat podwyższania standardów takiej obsługi. Dodatkowo zdobyte informacje są wykorzystywane w celu zmiany sposobu prezentowania oferty Miasta, nastawionej na mówienie językiem korzyści. Pracownicy Biura Obsługi Inwestora w trosce o jak najwyższy standard obsługi inwestora biorą udział w cyklicznych zajęciach z języka angielskiego pod kątem biznesowym, prowadzonym przez jednego z pracowników BOI. W codziennym funkcjonowaniu BOI zostały wdrożone nowe rozwiązania informatyczne, ułatwiające organizowanie spotkań z inwestorami – pracownicy BOI korzystają wspólnie z jednego kalendarza online, w którym każdy może nanosić zmiany, jak również narzędzia pozwalające skrócić czas wykonywania pewnych działań związanych z obsługą inwestorów w postaci pełnego wykorzystywania narzędzi programu Microsoft Outlook. Wynikiem wprowadzania systemu podnoszenia standardów obsługi inwestora jest również wydany przez BOI folder gospodarczy, promujący Gorzów jako znakomite miejsce do inwestycji. Dla marketingowych potrzeb promowania gorzowskich terenów pod inwestycje, BOI zaadaptowało markę Gorzowa w następujący sposób: Gorzów Przystań dla Twojego biznesu.

W roku 2010, w ramach programu tworzenia warunków dla rozwoju przedsiębiorczości Wydział Rozwoju i Promocji Miasta, we współpracy z innymi podmiotami zorganizował 4 przedsięwzięcia o charakterze targowo – wystawienniczym.

Jednym z przedsięwzięć była organizacja I Gorzowskich Spotkań z Książką. Impreza była skierowana do branży wydawniczej, księgarń, hurtowni książek, antykwariatów, wyższych uczelni, szkół językowych, ośrodków kultury i stowarzyszeń, drukarni, sklepów multimedialnych, salonów prasowych, a także do wszystkich innych podmiotów gospodarczych zajmujących się produkcją, dystrybucją oraz promocją produktów księgarskich. Impreza zgromadziła 43 wystawców i zgodnie z terminami wynikającymi z kalendarza miejskich imprez targowych miała się odbyć w dniach 10 – 11.04.2010 r. Jednak z uwagi na ogłoszenie żałoby narodowej, w związku z katastrofą lotniczą w Smoleńsku, impreza została odwołana.

Następnie w dniach 8 – 9 maja 2010 r. odbyły się II Targi Funduszy Europejskich. Patronat honorowy nad imprezą objęli Marszałek Województwa Lubuskiego i Ministerstwo Rozwoju Regionalnego. Targi były skierowane do instytucji wdrażających i zarządzających programami operacyjnymi, jednostek samorządu terytorialnego, biur konsultingowych, organizacji, fundacji i stowarzyszeń korzystających ze środków unijnych. Targom towarzyszyły warsztaty i szkolenia z zakresu pomocy dla początkujących przedsiębiorców, dotacji dla podmiotów gospodarczych na ochronę środowiska i innowacje, a także tworzenia i rozwoju mikroprzedsiębiorstw na terenach wiejskich. Targom towarzyszyła Parada Schumana zorganizowana przez Biuro Samorządu Województwa Lubuskiego w Gorzowie Wlkp. w targach wzięło udział 65 wystawców. w ramach tych targów Wydział Rozwoju i Promocji współpracował z Biurem Obsługi Inwestora.

Kolejnym realizowanym przedsięwzięciem były Targi Zdrowia i Urody Wellness 2010. Targi odbyły się w dniach 26 – 27 czerwca 2010 r. Wydarzenie skierowane było do przedstawicieli salonów urody, klubów fitness, biur podróży, ośrodków wypoczynkowych, dietetyków, producentów i dystrybutorów produktów naturalnych oraz innych firm i organizacji propagujących zdrowy i aktywny styl życia. Targom towarzyszyły takie atrakcje jak: maraton fitness i tańca, pokazy makijażu i bodypaintingu, pokazy sztuk walki. W trakcie targów odbyły się Lubuskie Mistrzostwa Wizażu Art Visage 2010, można było również

skorzystać z porad dietetyka oraz obejrzeć pokaz strojów i sprzętów sportowych. Dla osób odwiedzających przygotowano także pokaz gry w boules oraz spotkanie z Tomaszem Kucharskim, mistrzem olimpijskim w wioślarstwie. W targach wzięło udział 63 wystawców.

Kolejną imprezą była druga edycja Lubuskich Kulinariów Regionalnych. Targi odbyły się w dniach 4 – 5 września 2010 r. Honorowy Patronat nad imprezą objęli Polska Izba Produktu Regionalnego oraz Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Wydarzenie było skierowane do producentów żywności, serów, wędlin, miodu i słodczy, cukierników i piekarzy, restauratorów, hotelarzy, gospodarstw rolnych i kół gospodyń wiejskich, a także firm wyposażających gastronomię. Targom towarzyszył II Gorzowski Festiwal Piwny, przedsięwzięcie skupiające przedstawicieli regionalnych browarów i mające na celu propagowanie tradycji piwowarskich. Zainteresowane osoby mogły wziąć udział w pokazach kulinarnych, degustacjach, a także w prelekcji na temat technologii produkcji piwa w małych browarach. W targach wzięło udział 73 wystawców.

Organizatorem ww. imprez był Wydział Rozwoju i Promocji Miasta we współpracy z Zakładem Gospodarki Mieszkaniowej oraz Ośrodkiem Sportu i Rekreacji w Gorzowie Wlkp.

Wszystkim wystawcom zapewniono bezpłatną powierzchnię wystawienniczą bez zabudowy. Wystawcy dodatkowo mieli możliwość zamieszczenia bezpłatnego wpisu i loga swojej firmy w katalogu targowym.

Łącznie w imprezach targowych wzięło udział 244 firm z całej Polski oraz z zagranicy. Należy podkreślić, że niekomercyjny charakter podejmowanych przedsięwzięć stwarzał przedsiębiorcom przyjazne warunki do prezentacji swoich ofert, poszukiwania nowych klientów oraz promocji, nie powodując jednocześnie obciążeń finansowych związanych z udziałem w imprezach.

Pisząc o tworzeniu przez władze miasta warunków dla rozwoju przedsiębiorczości w mieście, nie sposób pominąć wydarzeń, które nie dotyczą bezpośrednio działalności Miasta, ale są bardzo istotne dla jego mieszkańców. Chodzi tu między innymi o powstanie kampusu technologicznego w obrębie Kostrzyńsko-Słubickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej na terenie Gorzowa. W marcu 2010 roku TPV Technology Limited, światowy potentat w produkcji monitorów i telewizorów oraz AUO Optonics Corp, trzeci na świecie producent paneli LCD, podjęły decyzję o utworzeniu joint venture, którego celem będzie wspólne działanie produkcyjne na terenie kampusu technologicznego.

Umiejscowienie AUO w bezpośrednim sąsiedztwie TPV usprawni infrastrukturę biznesową obu firm oraz umożliwi spółkom osiągnięcie pełniejszej wydajności produkcyjnej.

Ponadto w sierpniu 2010 roku prezydent oraz prezes Zachodniej Izby Przemysłowo-Handlowej podpisali list intencyjny w sprawie utworzenia Regionalnego Centrum Przedsiębiorczości, w składzie: ZIPH, Lubuskiego Arbitrażowego Sądu Gospodarczego oraz Agencji Rozwoju Regionalnego z Zielonej Góry, którego siedzibą od kwietnia 2011 roku będzie pałacyk przy ul. Kazimierza Wielkiego 1. Urząd Miasta część pałacyku wynajmie Izbie na okres 10 lat. W celu utworzenia Centrum, ZIPH złożył wniosek o dofinansowanie z Lubuskiego Regionalnego Programu Operacyjnego w ramach Działania 2.5. „Rozwój regionalnych i lokalnych instytucji otoczenia biznesu”. W lutym 2011 roku projekt „Utworzenie Regionalnego Centrum Przedsiębiorczości”, uzyskał dofinansowanie w wysokości 912.305,86 PLN, natomiast wartość całkowita projektu wynosi 1.073.301,02 PLN.

3.2.11 Prom.-rozw. 3. Dostępność komunikacyjna

Program	Symbol Prom-rozw. 3	Dostępność komunikacyjna
Działanie 1		Działania na rzecz ustanowienia kolejowych połączeń transgranicznych
Miernik oceny działania 1		Liczba spotkań z partnerem z RFN Liczba dokumentów dotyczących współpracy
Termin realizacji działania 1		Działanie ciągłe
Koordynator działania 1		Naczelnik Wydziału Integracji Europejskiej we współpracy z Wydziałem Rozwoju i Promocji Miasta
Działanie 2		Stworzenie możliwości powstania komunikacji lotniczej
Miernik oceny działania 2		Dokumenty dotyczące lotniska Wieloletni Plan Inwestycyjny
Termin realizacji działania 2		Działanie ciągłe
Koordynator działania 2		Wydział Rozwoju i Promocji Miasta

Działanie 1

Działaniami na rzecz ustanowienia kolejowych połączeń transgranicznych zajmuje się Europejskie Ugrupowanie Interesów Gospodarczych Wspólnota Interesów Linia Kolejowa Berlin-Gorzów, którego członkiem założycielem jest również Miasto Gorzów Wlkp. Celem EUIG jest reaktywowanie bezpośrednich połączeń na linii kolejowej Berlin – Gorzów oraz działania na rzecz rozwoju linii. Ugrupowanie podejmuje również działania na rzecz

ułatwienia rozwoju gospodarczego swoich członków i innych inwestorów łączących swą działalność z rozwojem tej linii kolejowej. W latach 2007 – 2008 ugrupowanie uczestniczyło w realizacji trzech projektów z udziałem środków z Funduszu Mikroprojektów Interreg III A. Po stronie niemieckiej dokonano aranżacji trzech dworców, a po polskiej dwóch. W trakcie modernizacji jest linia kolejowa 203 Tczew – Kostrzyn na odcinku Gorzów – Kostrzyn w ramach Lubuskiego Regionalnego Programu Operacyjnego. Opracowany został projekt „Kolej Wschodnia – europejski region modelowy”, który ma polegać na modernizacji odcinka kolejowego Berlin–Müncheberg–Gorzów Wlkp.–Krzyż–Piła. Uruchomiony został też wspólny bilet umożliwiający podróż na trasie Berlin – Gorzów – Berlin oraz korzystanie z komunikacji miejskiej obu miast. W listopadzie 2010 r. projekt ten został zaprezentowany przez przedstawicieli samorządów z powiatu Märkisch Oderland oraz Powiatu Gorzowskiego Sekretarzowi Generalnemu Komitetu Regionów w Brukseli, uzyskując pełną akceptację dla prowadzonych działań. Ideą tego przedsięwzięcia jest utworzenie w oparciu o Kolej Wschodnią Europejskiego Ugrupowania Współpracy Terytorialnej, które ma w znacznym stopniu ułatwić współpracę samorządów po obu stronach granicy i pozyskiwanie środków pomocowych.

W kwietniu 2010 roku podpisane zostało porozumienie pomiędzy Starostwem Powiatowym w Gorzowie Wlkp., a siedmioma gminami, w tym Miastem Gorzów Wlkp. o wspólnym przedsięwzięciu o nazwie „Transgraniczny, turystyczny system informacji wzdłuż linii kolejowej Hoppegarten – Gorzów Wlkp. – Drezdenko”. Powiat Märkisch-Oderland i Powiat Gorzowski oraz wybrane polskie i niemieckie gminy leżące wzdłuż linii kolejowej z Berlina przez Kostrzyn do Krzyża (na odcinku między Hoppegarten a Drezdenkiem), dawnej historycznej Królewsko Pruskiej Kolei Wschodniej Ostbahn, zamierzają w ramach tego projektu stworzyć ponadgraniczny, jednolity turystyczny system oznakowania i informacji w bezpośrednim otoczeniu dworców kolejowych. System oznakowania i informacji ma się składać min. z tablic informacyjnych, prezentujących w formie tekstów (w języku polskim, angielskim i niemieckim), zdjęć i map historię linii kolejowej oraz istniejące w pobliżu atrakcje turystyczne i charakterystyczne elementy danej gminy. W styczniu 2011 roku projekt uzyskał w 85% dofinansowanie z Europejskiej Współpracy Terytorialnej – Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Polska (województwo lubuskie) – Brandenburgia 2007-2013.

Działanie 2

Miasto Gorzów plany budowy lotniska na swe potrzeby wiązało z terenem znajdującym się w granicach administracyjnych gminy Kłodawa, a położonym na działkach nr 31/11 w Różankach i części działki nr 212/4 w obrębie Wojcieszyc, wzdłuż drogi krajowej Nr 22. Pomimo tego, że władze gminy Kłodawa, przychylnie projektowi, przedsięwzięły szereg kroków mających na celu doprowadzenie do powstania lotniska, miały problem z przyjęciem stosownych zapisów w planie zagospodarowania przestrzennego, a następnie niechęcią mieszkańców okolicznych wsi, które zakończyło się referendum. Podczas głosowania, które odbyło się 28 listopada 2010 r., większość mieszkańców gminy opowiedziało się przeciwko budowie lotniska na wyżej wymienionym terenie.

Urząd Miasta Gorzowa Wielkopolskiego deklarował pomoc przy pracach nad lotniskiem, a samo zadanie zostało zapisane w Wieloletnim Planie Inwestycyjnym na lata 2007-2013. W sytuacji wycofania się gminy Kłodawa z projektu budowy lotniska dla Gorzowa na swoim terenie, Wydział Rozwoju i Promocji Miasta gorzowskiego Urzędu Miasta przystępuje do opracowania nowej koncepcji uwzględniającej aktualne uwarunkowania.

3.3 Ład przestrzenny

3.3.1 Ład 1. Tworzenie warunków przestrzennych zrównoważonego rozwoju miasta

Program	Symbol Ład 1	Tworzenie warunków przestrzennych zrównoważonego rozwoju miasta
Działanie 1		Określenie w dokumentach planistycznych niezbędnych terenów do realizacji priorytetowych kierunków rozwoju miasta, w tym: -utworzenie kampusu akademickiego -utworzenie wielofunkcyjnych centrów sportowych (Poligony, Prochownia, Kanał Ulgi) -stworzenie ośrodków innowacyjno-badawczych -rozwój funkcji mieszkaniowej, usług i przemysłu
Miernik oceny działania 1		% terenów objętych planami miejscowymi
Termin realizacji działania 1		Działanie ciągłe
Koordynator działania 1		Wydział Urbanistyki Miasta (WUM), Wydział Gospodarki Nieruchomościami (WGN), Wydział Gospodarki komunalnej (WGK), Wydział Kultury Fizycznej (WKF), Wydział Inwestycji (WIN),
Działanie 2		Opracowanie kompleksowej koncepcji układu komunikacyjnego miasta
Miernik oceny działania 2		Zatwierdzenie koncepcji przez Radę Miasta
Termin realizacji działania 2		Do 2012 r.
Koordynator działania 2		Wydział Dróg i Transportu Publicznego (WDiT), Wydział Urbanistyki Miasta (WUM), Wydział Gospodarki Nieruchomościami (WGN),
Działanie 3		Tworzenie miejskiej sieci wewnątrzosiedlowych terenów zielonych (skwerów) powiązanych z obszarami parkowymi
Miernik oceny działania 3		Powierzchnia terenów zielonych określone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego
Termin realizacji działania 3		Działanie ciągłe
Koordynator działania 3		Wydział Urbanistyki Miasta (WUM),
Działanie 4		Zapobieganie niekontrolowanemu „rozlewaniu się” miasta poprzez stworzenie systemu terenów otwartych i zielonych: -wyznaczenie obszarów objętych zakazem zabudowy -opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego
Miernik oceny działania 4		Powierzchnia uchwalonych planów
Termin realizacji działania 4		Do 2012 r.
Koordynator działania 4		Wydział Urbanistyki Miasta (WUM), Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa (WOŚ), Wydział Gospodarki Komunalnej (WGK), Wydział Gospodarki Nieruchomościami

	(WGN), Wydział Geodezji i Katastru (WKG),
Działanie 5	Systematyczny rozwój miejskich terenów zieleni jako struktury osiowo-promienistej, w tym: -realizacja nowych terenów zieleni wysokiej w tym parku na Zawarcu -realizacja i wzmacnianie istniejących osi terenów zielonych wchodzących w miasto -wytworzenie ciągłości terenów otwartych i zielonych w strukturze miasta -powiązanie systemu terenów otwartych i zielonych z systemem regionu -obowiązkowe wyznaczanie terenów pod zadrzewienia przyuliczne -powiązanie terenów zielonych ciągami rowerowymi
Miernik oceny działania 5	-powierzchnia terenów zielonych projektowanych -powierzchnia terenów zielonych wykonanych -km nasadzeń zadrzewień przyulicznych -km projektowanych nasadzeń, zadrzewień przyulicznych
Termin realizacji działania 5	Działanie ciągłe
Koordynator działania 5	Wydział Urbanistyki Miasta (WUM), Wydział Gospodarki Komunalnej (WGK), Wydział Gospodarki Nieruchomościami (WGN), Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa (WOŚiR), Wydział Geodezji i Katastru (WKG), Wydział Inwestycji (WIN), Wydział Administracji Budowlanej (WAB)

Działanie 1

Opracowywanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (*mpzp*) leży w kompetencji Wydziału Urbanistyki Miasta, natomiast merytoryczne wydziały Urzędu Miasta uczestniczą wspólnie w opiniowaniu projektów tych planów. Przykładowo, Wydział Nieruchomości, z uwagi na bieżący kontakt z inwestorami i zgłaszane przez nich sugestie oraz zapotrzebowanie, proponuje wprowadzenie w projektach planów określonych funkcji i przeznaczenia gruntów. Wydział Gospodarki Komunalnej opiniuje projekty *mpzp* oraz projekty zadań inwestycyjnych obejmujących branżę zieleni wraz z pracą w komisjach odbiorowych.

W *mpzp* zostały określone tereny, na których będą realizowane priorytetowe kierunki rozwoju miasta, wymienione w Działaniu 1.

Wydział Urbanistyki Miasta podaje, iż w roku 2010 uchwalono następujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego:

- *Mpzp obszaru położonego przy ulicy Matejki w Gorzowie Wlkp.* (Uchwała Rady Miasta Gorzowa Wlkp. Nr LXVIII/1075/2010 z 3.02.2010 r); tereny określone w tym planie są przeznaczone pod funkcje: zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej z dopuszczeniem lokali usługowych, zabudowy usługowej, zabudowy usług oświaty, zabudowy usług handlu, w tym handlu o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m², zieleni urządzonej oraz komunikacji;
- *Zmianę Mpzp miasta Gorzowa Wlkp. w rejonie ul. Myśliborskiej* (Uchwała Rady Miasta Gorzowa Wlkp. Nr LXX/1116/2010 z 31.03.2010 r); tereny określone w tym planie są przeznaczone pod funkcje: usług komercyjnych, w tym obiektów usługowych handlu o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m²;
- *Mpzp obszaru położonego w rejonie ulicy Dziewięciu Muz* (dawna ulica Kusocińskiego) w Gorzowie Wlkp. Uchwała Rady Miasta Gorzowa Wlkp. Nr LXXVII/1204/2010 z 30.06.2010 r.; tereny określone w tym planie są przeznaczone pod

funkcje: usług kultury, oświaty i edukacji wraz z zielenią urządzoną, usług oświaty i edukacji, zabudowy mieszkaniowo – usługowej, usług sportu i obsługi komunikacji oraz zieleni urządzonej;

- *Zmiana Mppz miasta Gorzowa Wlkp. dla obszaru położonego na południe od ul. Walczaka* (Uchwała Rady Miasta Gorzowa Wlkp. Nr LXV/1048/2009 z dnia 25.11.2009 r. – obowiązuje od 18 stycznia 2010 r.); tereny określone w tym planie są przeznaczone pod funkcje usług komercyjnych, w tym obiektów usługowych handlu o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m².

Również w roku 2010 kontynuowano prace nad następującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego:

- *Mppz miasta Gorzowa Wlkp. obszaru położonego na południe od ulicy Myśliborskiej w rejonie ulicy Brukselskiej* (Uchwała Rady Miasta Gorzowa Wlkp. Nr XXXVII/587/2008 z 25.06.2008 r.); przedmiotem zmiany planu jest określenie zasad zabudowy i zagospodarowania terenu z przeznaczeniem pod mieszkalnictwo wielorodzinne z dopuszczeniem usług w parterach budynków i parkingów podziemnych, pod usługi publiczne i komercyjne, w tym handlu, pod funkcje obsługi komunikacji i inne wynikające z istniejących uwarunkowań;

- *Mppz obszaru położonego przy ulicy Strzeleckiej w Gorzowie Wlkp.* (Uchwała Rady Miasta Gorzowa Wlkp. Nr XLIV/735/2008 z 26.11.2008 r.); przedmiotem opracowania planu jest określenie zasad zabudowy i zagospodarowania terenu z przeznaczeniem pod usługi z parkingiem wielopoziomowym, teren przestrzeni publicznej, zieleni urządzonej z ciągiem pieszo-rowerowym oraz inne wynikające z istniejących uwarunkowań.

W roku 2010 podjęto uchwały o przystąpieniu do sporządzania następujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego:

- *Mppz obszaru położonego w Gorzowie Wlkp. pomiędzy strefą przemysłową, a granicą miasta* (Uchwała Rady Miasta Gorzowa Wlkp. Nr LXX/1117/2010 z 31.03.2010 r.); przedmiotem opracowania planu jest określenie zasad zabudowy i zagospodarowania terenu z przeznaczeniem pod funkcje produkcyjne, składów, magazynów, usług, oczyszczalni ścieków, utylizacji odpadów, lasów, mieszkalnictwa jednorodzinnego, komunikacji oraz wynikające z istniejących uwarunkowań przestrzennych i zgłoszonych wniosków, m.in. umożliwienie realizacji ośrodków innowacyjno – badawczych.

W grudniu 2010 roku, w ramach prac nad opracowywaniem tego planu, Wydział Urbanistyki Miasta zorganizował ponadprogramowo, debatę publiczną dla zainteresowanych, na którą stawili się przede wszystkim mieszkańcy Chróścika. Na spotkaniu była możliwość zapoznania się z koncepcją ww. planu, a także omówienia kwestii dotyczących zasad zagospodarowania i przeznaczenia terenów w dzielnicy Chróścik.

- *Mppz miasta Gorzowa Wlkp. obszaru położonego pomiędzy Al. 11 Listopada, a rzeką Wartą* (Uchwała Rady Miasta Gorzowa Wlkp. Nr LXX/1118/2010 z 31.03.2010 r.); przedmiotem opracowania planu jest określenie zasad zabudowy i zagospodarowania terenu z przeznaczeniem pod funkcje usług turystyki, sportu i rekreacji, mieszkaniową, obsługi komunikacji w tym komunikacji wodnej, tereny zieleni urządzonej oraz inne wynikające z istniejących uwarunkowań przestrzennych i zgłoszonych wniosków;

- *Mppz miasta Gorzowa Wlkp. dla obszaru położonego w rejonie ulic: Żwirowej, Hipolita Cegielskiego, Gen. Józefa Dowbora - Muśnickiego, Stanisława Taczaka i Błotnej* (Uchwała Rady Miasta Gorzowa Wlkp. Nr LXXVII/1205/2010 z 30.06.2010 r.); opracowanie planu wynika z potrzeby ochrony terenów biologicznie czynnych, w tym ustalenie terenów zieleni urządzonej, sportu i rekreacji, ogrodów działkowych, lasu, jako uzupełnienie funkcji: mieszkalnej, usług oświaty i handlu;

- *Mppz miasta Gorzowa Wlkp. obszaru ograniczonego Al. 11 Listopada, ul. Olimpijską i drogą wewnętrzną* (Uchwała Rady Miasta Gorzowa Wlkp. Nr LXXXII/1275/2010 z 29.09.2010 r.); przedmiotem opracowania planu jest określenie zasad zabudowy i zagospodarowania terenu z przeznaczeniem pod funkcje usług komercyjnych, zabudowy

mieszkaniowej wielorodzinnej, komunikacji oraz wynikające z istniejących uwarunkowań przestrzennych i zgłoszonych wniosków;

- *Mppz miasta Gorzowa Wlkp. w rejonie ulic: Czereśniowej i Walczaka* (Uchwała Rady Miasta Gorzowa Wlkp. Nr LXXX/1233/2010 z 25.08.2010 r.); przedmiotem opracowania planu jest określenie zasad zabudowy i zagospodarowania terenu z przeznaczeniem pod funkcje usług komercyjnych, komunikacji oraz wynikające z istniejących uwarunkowań przestrzennych i zgłoszonych wniosków;

- *Mppz miasta Gorzowa Wlkp. dla obszaru położonego pomiędzy ul. Poznańską a rzeką Wartą* (Uchwała Rady Miasta Gorzowa Wlkp. Nr LXXX/1235/2010 z 25.08.2010 r.); przedmiotem opracowania planu jest określenie zasad zabudowy i zagospodarowania terenu z przeznaczeniem pod funkcje zabudowy mieszkaniowej o niskiej intensywności zabudowy, usługi, tereny infrastruktury w tym ujęcie wody, tereny zieleni urządzonej, wód powierzchniowych wraz z obszarami zagrożonymi powodzią, tereny rolnicze oraz inne wynikające z istniejących uwarunkowań przestrzennych i zgłoszonych wniosków;

- *Mppz miasta Gorzowa Wlkp. dla obszaru położonego pomiędzy ul. Koniawską, ul. Kujawską i Kanałem Ulgi* (Uchwała Rady Miasta Gorzowa Wlkp. Nr LXXX/1234/2010 z 25.08.2010 r.); przedmiotem opracowania planu jest określenie zasad zabudowy i zagospodarowania terenu z przeznaczeniem pod funkcje zabudowy mieszkaniowej, usługowej, tereny infrastruktury, tereny zieleni urządzonej, wód powierzchniowych wraz z obszarami zagrożonymi powodzią oraz inne wynikające z istniejących uwarunkowań przestrzennych i zgłoszonych wniosków.

Obecnie w Gorzowie Wlkp. obowiązuje 59 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w ramach których realizowane są priorytetowe kierunki rozwoju miasta. Ww. plany zajmują 33% obszaru miasta. Plany uchwalone w roku 2010 zajmują ok. 27 ha (0,003 km² powierzchni miasta), plany będące w trakcie opracowania zajmują ok. 16,6 km², po ich uchwaleniu, powierzchnia miasta pokryta planami zwiększy się o ok. 17 % i wyniesie ok. 50 %. Wszystkie dokumenty opracowywane przez Wydział Urbanistyki, przed ich uchwaleniem, są wcześniej podawane do publicznej wiadomości, aby dać możliwość społeczeństwu zgłoszenia uwag i wniosków.

Kierując się zapisami w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, Wydział Nieruchomości, na potrzeby utworzenia wielofunkcyjnych centrów sportowych, w ostatnim okresie przeprowadził transakcję nabycia zabudowanej nieruchomości rolnej, położonej przy ul. Krasickiego przeznaczonej w *mpzp* na cele sportowo-rekreacyjne, w tym sportów wodnych powiązanych z Kanałem Ulgi, a także dokonał analizy możliwości usytuowania na terenie miasta hali widowiskowo-sportowej, na podstawie której zaproponowane zostały trzy lokalizacje.

W celu rozwoju funkcji mieszkaniowej, usług i przemysłu – Wydział Nieruchomości dokonuje analizy możliwości lokalizacji tych funkcji na terenach będących w zasobie Miasta, a następnie przygotowuje je do sprzedaży w drodze przetargów. W swojej ofercie WGN posiada wiele ofert dotyczących różnych funkcji.

Działanie 2

Z informacji przedłożonych z Wydziału Dróg i Transportu wynika, że w roku 2010 nie została opracowana kompleksowa koncepcja układu komunikacyjnego miasta.

Działanie 3

W planach uchwalonych w 2010 r. (wymienionych w Działaniu 1), tereny przeznaczone pod funkcje zieleni zajmują łączną powierzchnię ok. 7,5 ha. Ponadto w planach miejscowych, przy poszczególnych funkcjach określa się minimalną powierzchnię

terenów biologicznie czynnych, które również wpływają na wzrost powierzchni terenów zielonych w mieście.

W odniesieniu do planów będących w trakcie opracowywania, Działanie 3 realizowane jest w:

- *Mppz miasta Gorzowa Wlkp. obszaru położonego na południe od ulicy Myśliborskiej w rejonie ulicy Brukselskiej* (Uchwała Rady Miasta Gorzowa Wlkp. Nr XXXVII/587/2008 z 25.06.2008 r.);
- *Mppz obszaru położonego w Gorzowie Wlkp. pomiędzy strefą przemysłową, a granicą miasta* (Uchwała Rady Miasta Gorzowa Wlkp. Nr LXX/1117/2010 z 31.03.2010 r.);
- *Mppz miasta Gorzowa Wlkp. dla obszaru położonego w rejonie ulic: Żwirowej, Hipolita Cegielskiego, Gen. Józefa Dowbora - Muśnickiego, Stanisława Taczaka i Błotnej* (Uchwała Rady Miasta Gorzowa Wlkp. Nr LXXVII/1205/2010 z 30.06.2010 r.);
- *Mppz miasta Gorzowa Wlkp. dla obszaru położonego pomiędzy ul. Poznańską a rzeką Wartą* (Uchwała Rady Miasta Gorzowa Wlkp. Nr LXXX/1235/2010 z 25.08.2010 r.);
- *Mppz miasta Gorzowa Wlkp. dla obszaru położonego pomiędzy ul. Koniawską, ul. Kujawską i Kanałem Ulgi* (Uchwała Rady Miasta Gorzowa Wlkp. Nr LXXX/1234/2010 z 25.08.2010 r.).

Działanie 4

Obecnie trwają prace nad opracowaniem miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego miasta Gorzowa Wlkp. dla obszarów położonych: pomiędzy ul. Poznańską a rzeką Wartą oraz pomiędzy ul. Koniawską, ul. Kujawską i Kanałem Ulgi, których główną intencją jest wyznaczenie obszarów zagrożonych powodzią, usystematyzowanie zabudowy, w celu zapobiegania niekontrolowanemu rozlewaniu się miasta oraz wskazania obszarów wyłączonych z zabudowy.

Każdy z planów wymienionych w ramach Działania 1, będzie regulował szczegółowe zasady zagospodarowania terenów, m.in. uwzględniając stworzenie spójnego systemu terenów otwartych i zieleni miejskiej.

Termin opracowania miejscowych planów, w zależności od złożoności problematyki występującej w danym obszarze jest różny i wynosi średnio od 1,5 do 2,5 roku.

Działania Wydziału Gospodarki Nieruchomościami w sprawie zapobiegania niekontrolowanemu rozlewaniu się miasta oraz tworzenia systemów otwartych i zielonych polegały na:

- przeprowadzeniu analizy obszarów zagrożonych powodzią;
- współdziałaniu z Wydziałem Urbanistyki w sprawie uchwalenia planu dla części takich terenów;
- wstrzymaniu sprzedaży takich gruntów do czasu uchwalenia planu miejscowego;
- wizje w terenie obszarów objętych powodzią latem 2010 roku i zimą 2010/2011 i fotograficzne udokumentowanie stanu faktycznego gruntów dotychczas niezagospodarowanych, stanowiących własność Miasta Gorzowa Wlkp., w celu ustalenia możliwości ich sprzedaży lub wyłączenia ich ze sprzedaży.

Działanie 5

W *mpzp* ustalane są zasady zagospodarowania terenu z uwzględnieniem zasady systematycznego rozwoju terenów zieleni jako struktury osiowo – promienistej, w tym: wytworzenie ciągłości terenów otwartych i zielonych w strukturze miasta. Zadanie to realizowane jest w:

- *Mpzp obszaru położonego w Gorzowie Wlkp. pomiędzy strefą przemysłową, a granicą miasta* (Uchwała Rady Miasta Gorzowa Wlkp. Nr LXX/1117/2010 z 31.03.2010 r.);
- *Mpzp miasta Gorzowa Wlkp. dla obszaru położonego w rejonie ulic: Żwirowej, Hipolita Cegielskiego, Gen. Józefa Dowbora - Muśnickiego, Stanisława Taczaka i Błotnej* (Uchwała Rady Miasta Gorzowa Wlkp. Nr LXXVII/1205/2010 z 30.06.2010 r.);
- *Mpzp miasta Gorzowa Wlkp. dla obszaru położonego pomiędzy ul. Poznańską a rzeką Wartą* (Uchwała Rady Miasta Gorzowa Wlkp. Nr LXXX/1235/2010 z 25.08.2010 r.);
- *Mpzp miasta Gorzowa Wlkp. dla obszaru położonego pomiędzy ul. Koniawską, ul. Kujawska i Kanałem Ulgi* (Uchwała Rady Miasta Gorzowa Wlkp. Nr LXXX/1234/2010 z 25.08.2010 r.);
- *Mpzp obszaru położonego przy ulicy Strzeleckiej w Gorzowie Wlkp.* (Uchwała Rady Miasta Gorzowa Wlkp. Nr XLIV/735/2008 z 26.11.2008 r.).

W odniesieniu do realizacji powyższego Działania 5, Wydział Inwestycji oraz Wydział Gospodarki Komunalnej, przekazały następujące informacje na temat powierzchni zielonych w mieście, które zostały dokonane lub zaprojektowane w 2010 roku:

1. Powierzchnia terenów zielonych oraz nasadzeń przyulicznych projektowanych: W 2010 roku terenami zielonymi projektowanymi były tereny rewitalizowanego Bulwaru Nadwarciańskiego Wschodniego (powierzchnia 1.468,8 m²), w ramach zleconych opracowań dokumentacji projektowych zaplanowano także zieleń w projekcie budowy „Przystani jachtowej w Gorzowie Wlkp.” (0,94 ha). Również przy przebudowie ulic Dąbroszyńskiej (1.500 m²), ul. Dobrej (3.280 m²) oraz ul. Kobylogórskiej (0,52 ha) zaprojektowano tereny zieleni.

W ramach projektowanej ul. Dobrej zaplanowano łącznie 58 szt. drzew na odcinku 0,8 km.

2. Powierzchnia terenów zielonych oraz nasadzeń przyulicznych wykonanych:

- w ramach przebudowy ul. Wyszyńskiego wykonano 54 110 m² powierzchni pokrytych humusem z obsianiem trawą oraz pokrytą różnorodnymi krzewami wzdłuż przebudowanej ulicy, włącznie z powierzchnią na rondach; łącznie wykonano tam 3,5 km nasadzeń zadrzewień przyulicznych;
- w ramach rewitalizacji Bulwaru Nadwarciańskiego Wschodniego pokryto trawą i krzewami łączną powierzchnię 679 m² i dokonano nasadzenia 31 szt. drzew;
- w ramach przebudowy ulicy Głowackiego i Nowej wykonano humusowanie z obsianiem trawą na powierzchni 447m²;
- w ramach przebudowy ul. Ogińskiego wykonano powierzchnie zielone o łącznej powierzchni 2683m²;
- w ramach przebudowy ul. Wiatracznej wykonano 480 m² terenów zielonych;
- posadzono 18 szt. drzew przy ul. Mickiewicza i 10 szt. drzew przy ul. Dąbrowskiego.

Ponadto w zakresie Działania 5 Wydział Gospodarki Nieruchomościami współpracował na bieżąco z innymi Wydziałami poprzez:

- uzgadnianie terenów niezagospodarowanych, nie objętych dotychczas miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego – w celu ewentualnego wykluczenia ich ze sprzedaży i przeznaczenia ich jako rezerwy pod utworzenie terenów zielonych (przy ul. Fabrycznej od strony rzeki Warty);

- uzgadnianie z Wydziałem Gospodarki Komunalnej terenów niezagospodarowanych w celu ustalenia możliwości dokonania nasadzeń: na osiedlu Staszica przy ul. Matejki, przy ul. Walczaka, w pobliżu kortów tenisowych, przy ul. Fabrycznej od strony rzeki Warty.

3.3.2. Ład 2. Ukształtowanie śródmiejskiego centrum usługowo-mieszkaniowego nad Wartą

Program	Symbol Ład 2	Ukształtowanie śródmiejskiego centrum usługowo-mieszkaniowego nad Wartą.
Działanie 1		Stworzenie sprawnego układu komunikacji obsługującego centrum miasta: - przebudowa i optymalizacja układu drogowego centrum miasta - optymalizacja transportu zbiorowego - utworzenie zespołu deptaków w powiązaniu z ciągami pieszymi i rowerowymi w centrum miasta - utworzenie ciągu spacerowo rekreacyjnego wzdłuż rzeki Kłodawki - budowa kładki pieszej łączącej Stare Miasto z Zawarciem
Miernik oceny działania 1		Nakłady budżetu miasta na przebudowę układu komunikacyjnego
Termin realizacji działania 1		Działanie ciągłe
Koordynator działania 1		Wydział Dróg i Transportu Publicznego (WDiT), Wydział Inwestycji (WIN), Wydział Urbanistyki Miasta (WUM), Wydział Gospodarki Komunalnej (WGK),
Działanie 2		Odtworzenie znaczenia rzeki Warty w układzie urbanistycznym miasta: - odtworzenie portu rzeczno- - utworzenie Mariny dla jednostek sportowo-turystycznych - budowa przystani sportowych - rewaloryzacja wiaduktu kolejowego i mostu kolejowego - połączenie kanału Ulgi z rzeką Wartą
Miernik oceny działania 2		Nakłady budżetu miasta
Termin realizacji działania 2		Działanie ciągłe
Koordynator działania 2		Wydział Kultury Fizycznej (WKF), Wydział Inwestycji (WIN), Wydział Urbanistyki Miasta (WUM), Wydział Geodezji i Katastru (WKG), Wydział Administracji Budowlanej (WAB), Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa (WOŚ), Wydział Gospodarki Nieruchomościami (WGN),
Działanie 3		Stworzenie wysokiej jakości obszarów przestrzeni publicznej: - ukształtowanie bulwarów zielonych nad Wartą w powiązaniu z obszarami Natura 2000 - ukształtowanie panoramy miasta od strony rzeki Warty - utworzenie ciągu spacerowo-rekreacyjnego wzdłuż rzeki Kłodawki

	-rewaloryzacja poszczególnych ulic i placów -rewaloryzacja i humanizacja zabudowy centrum -poprawa jakości infrastruktury - ukształtowanie tras zwiedzania miasta i szlaków turystycznych
Miernik oceny działania 3	Powierzchnia obszarów zrewitalizowanych z wyłączeniem terenów pod budynkami, powierzchnia zrewitalizowanych budynków
Termin realizacji działania 3	Działanie ciągłe
Koordynator działania 3	Wydział Administracji Budowlanej (WAB-pracownia konserwatora zabytków), Wydział Dróg i Transportu Publicznego (WDiT), Wydział Gospodarki Komunalnej (WGK), Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa (WOŚ), Wydział Inwestycji (WIN), Wydział Urbanistyki Miasta (WUM), Wydział Gospodarki Nieruchomościami (WGN), ZGM, PEC
Działanie 4	Włączenie do centrum terenów położonych na lewym brzegu rzeki Warty: -budowa nowego centrum administracyjnego miasta w tym Urzędu Miasta -budowa Kładki pieszej łączącej Zawarcie ze Starym Miastem -ukształtowanie nowej zabudowy mieszkaniowej i usługowej
Miernik oceny działania 4	Nakłady budżetu miasta
Termin realizacji działania 4	Działanie ciągłe
Koordynator działania 4	Wydział Inwestycji(WIN), Sekretarz Miasta, Wydział Urbanistyki Miasta(WUM), Wydział Administracji Budowlanej (WAB), Wydział Gospodarki Nieruchomościami (WGN),
Działanie 5	Stworzenie sieci ogólnodostępnych parkingów
Miernik oceny działania 5	Liczba nowych miejsc parkingowych
Termin realizacji działania 5	Działanie ciągłe
Koordynator działania 5	Wydział Inwestycji (WIN), Wydział Urbanistyki Miasta (WUM),

Działanie 1

W 2010 roku w ramach ulepszenia układu drogowego wykonano przebudowę ul. Kosynierów Gdyńskich za kwotę 650 271,65 PLN z budżetu Miasta, przygotowano również dokumentację przebudowy ul. Wybickiego za kwotę 9760,00 PLN z budżetu Miasta. Aby usprawnić ruch tramwajowy wymieniono szafy sterownicze na ulicach:

1. Chrobrego-Wybickiego-Jagiełły – 22 692 PLN,
2. Chrobrego-Sikorskiego – 22 570 PLN,
3. Walczaka-Jagiełły-Warszawska – 17 080 PLN,
4. Sikorskiego (przejście dla pieszych) – 12 566 PLN.

W 2010 roku nie przeprowadzano żadnych badań związanych z optymalizacją transportu zbiorowego. Nie utworzono również w centrum miasta deptaków powiązanych z ciągami pieszymi i rowerowymi i nie wykonano ciągu spacerowo rekreacyjnego wzdłuż rzeki Kłodawki, jak również nie wybudowano kładki pieszej łączącej Stare Miasto z Zawarciem. Niemniej jednak zadania te są w planach Miasta i są ujęte w *Mpzm obszaru położonego przy ulicy Strzeleckiej w Gorzowie Wlkp.* (Uchwała Rady Miasta Gorzowa Wlkp. Nr XLIV/735/2008 z 26.11.2008 r.).

Działanie 2

Miasto Gorzów dąży do tego, aby w układzie urbanistycznym odtworzyć znaczenie rzeki Warty, dlatego planuje oraz realizuje następujące działania:

1. Koncepcja dotycząca „Przystani jachtowej w Gorzowie Wlkp.”

W ramach realizacji tej inwestycji Miasto zleciło sporządzenie dokumentacji projektowej, w skład której wchodziły: przedmiary robót, kosztorysy inwestorskie, specyfikacje techniczne, projekty budowlane oraz wykonawcze. Ponadto przygotowano i złożono wnioski o dofinansowanie we współpracy z partnerami niemieckimi w ramach EWT zadania realizowanego przez Miasto Gorzów Wlkp. „Łączą nas rzeki - II etap. Rozbudowa transgranicznej infrastruktury turystyki wodnej na obszarze Euroregionu Pro Europa Viadrina”. Otrzymano informację, iż złożony wniosek o dofinansowanie spełnia kryteria oceny formalnej i tym samym zostaje skierowany do oceny merytorycznej w ramach Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Polska (Województwo Lubuskie) - Brandenburgia 2007-2013.

Zakres rzeczowy inwestycji obejmuje w szczególności: rozbiórkę obiektów istniejących, przebudowę i adaptację istniejącego budynku starej kuźni na lokal gastronomiczny, wycinkę drzew i krzewów kolidujących z nowoprojektowanymi obiektami, budowę parkingu dla samochodów osobowych (52 miejsc postojowych, w tym 7 miejsc postojowych przeznaczonych dla osób niepełnosprawnych), budowę bulwaru wzdłuż brzegu stanowiącego dojazd do pomostów pływających, budowę hangaru na lekki sprzęt pływający, budowę nowego budynku z zapleczem noclegowym i sanitarnym oraz budowę pompowni ścieków.

Obecnie terenem starego portu, gdzie planuje się inwestycję „Przystani jachtowej”, opiekuje się Stowarzyszenie Wodniaków – „Przystań Gorzów”, z którym Miasto podpisało umowę ważną do 31 grudnia 2011 roku. Wcześniej, w ciągu trzech lat teren stoczni Miasto dzierżawiło Stowarzyszeniu Wodniaków Gorzowskich „Kuna”.

2. Budowa przystani sportowych.

W 2010 roku oddano do użytku Przystań Wioślarską ZWKF zlokalizowaną nad rzeką Wartą, przy ul. Fabrycznej. Koszt jej wybudowania wynosił ok. 10 mln PLN, z tego przystań została dofinansowana z budżetu Miasta w 1/3 nakładów, tj. w kwocie 3,2 mln PLN. Obiekt powinien spełniać funkcję sportową i rekreacyjną. Na terenie przystani znajdują się: siłownia, kompleks hangarów, pokoje internatu sportowego oraz zaplecze wykładowe i konferencyjne. Ponadto Miasto złożyło propozycję darowizny na rzecz AWF terenu przy ul. Fabrycznej od strony rzeki Warty na cele rozbudowy przystani wioślarskiej.

3. Bulwar Nadwarciański Wschodni

Rewitalizacja Bulwaru Wschodniego, którego realizacja leży w gestii Miasta, została ujęta w Działaniu 3.

Działanie 3

W ramach ukształtowania wysokiej jakości obszarów przestrzeni publicznej, jednym z celów niniejszego Działania jest ukształtowanie panoramy miasta od strony rzeki Warty.

Miasto podjęło się rewitalizacji Bulwaru Nadwarciańskiego Wschodniego na obszarze pomiędzy Mostem Staromiejskim a ulicą Cichońskiego. W ramach prac związanych z tą inwestycją powstaje kompleks rekreacyjno-kulturalno-turystyczny oferujący wiele możliwości spędzenia wolnego czasu bezpośrednio nad rzeką. Cała inwestycja składać się będzie z następujących elementów: pawilonu typu „igło”, placu manewrowego, pływających fontann, voliery, placu zabaw (wyposażony zostanie w elementy zabawowe tj. małą karuzelę, dwie ważki, huśtawkę, zjeżdżalnię prostą, kiwak i drabinkę), altany z ławkami dla seniorów, zegara słonecznego z tarczą w formie flagi Unii Europejskiej, masztów flagowych wraz z fundamentami i flagami, sadzawki w poziomie posadzki, stanowiska rzeźb plenerowych dla ekspozycji zmiennych, placu wydarzeń artystycznych z mapą świata w posadzce z przeznaczeniem na koncerty, występy teatralne, czy też festiwale. Całości wdzięku będą nadawały balkony z roślinnością oraz gazony z roślinnością przy filarach wiaduktu. Wybudowane zostaną pacholki cumownicze granitowe do cumowania. Ponadto mieszkańcy będą korzystali z molo. Utworzony już został parking dla 39 samochodów. Projekt obejmuje również instalacje oświetlenia i monitoringu oraz - stosownie do potrzeb - przebudowę sieci wodociągowej, elektroenergetycznej, kanalizacji sanitarnej i deszczowej.

Tłem i dopełnieniem do działań przestrzennych będą nisze estakady kolejowej znajdujące się wzdłuż bulwaru, które przeznaczone są na zagospodarowanie usługami towarzyszącymi, takimi jak: kawiarnie, restauracje, puby, galerie sztuki, kioski prasowe, toalety, etc. Z kolei w przestrzeni położonej bezpośrednio przed niszami przewiduje się możliwość dzierżawy terenu pod ogródki letnie oraz miejsca sezonowych ekspozycji.

W ramach prac związanych z budową Bulwaru, odbywały się prace remontowe ww. estakady kolejowej. Jest to unikatowy projekt rewitalizacji estakady, zabytku techniki, wpisanego do rejestru zabytków województwa lubuskiego. W 2010 roku Miasto wydało decyzję o warunkach zabudowy i zagospodarowania poszczególnych lokali znajdujących się

pod wiaduktem kolejowym. Wydano również decyzje o warunkach zabudowy na budynek zlokalizowany przy ul. Nadbrzeżnej 1 (były budynek Ligi Obrony Kraju), z przeznaczeniem na funkcje usług gastronomicznych i hotelarskich. Budynek ten został sprzedany.

Ze względu na wysoki stan wód rzeki Warty wykonawcy Bulwaru nie udało się zakończyć w planowanym terminie całości robót i w roku 2010 oddana została do użytku tylko górna część tarasu bulwaru, natomiast dolny taras zostanie zakończony w terminie do 30.06.2011 roku.

Łączna powierzchnia zrewitalizowana w 2010 roku wynosi 6 390,4 m². Ponadto złożony został wniosek o dofinansowanie do Lubuskiego Regionalnego Programu Operacyjnego działanie 4.3. Rewitalizacja zdegradowanych obszarów miejskich i wiejskich i została podpisana umowa o dofinansowanie na poziomie 45% wartości tego zadania.

Pozostałe zadania ujęte w Działaniu 3 zostały zrealizowane przez Miasto w następujący sposób:

- wyznaczono teren przy ul. Fabrycznej od strony rzeki Warty z przeznaczeniem na utworzenie terenu zieleni - skweru,
- przygotowano do sprzedaży budynek przy ul. Grobla 1 (czerwony spichlerz) z ustaleniem krótkich terminów na jego zagospodarowanie,
- nabyto lokale mieszkalne w budynku przy ul. Wał Okrężny 18, przeznaczone pod poszerzenie drogi w związku z planowaną budową kładki pieszej przez rzekę Wartę,
- nabyto nieruchomości - budynki Nr 32 i Nr 33 przy ul. Wał Okrężny w celu ich rozbiórki i budowy placu publicznego – zgodnie z planem,
- przeznaczono teren wzdłuż rzeki Kłodawki na utworzenie ciągu spacerowo-rekreacyjnego i wyłączono go ze sprzedaży,
- pełniono nadzór finansowy i merytoryczny nad Zakładem Gospodarki Mieszkaniowej w zakresie opracowania koncepcji i realizacji zagospodarowania kwartałów położonych w obszarze:

a) ul. Mieszka I, ul. Mickiewicza, ul. Dąbrowskiego, ul. Krasińskiego – koncepcję sporządzono w 2009r. a wykonanie inwestycji nastąpiło w 2010r.

b) ul. Kosynierów Gdyńskich, ul. Armii Polskiej, ul. 30 Stycznia, ul. Łokietka – koncepcję sporządzono w 2010r. a wykonanie inwestycji zaplanowano na 2011r.

c) ul. Obotryckiej, ul. Spichrzowej, ul. Mostowej – koncepcję sporządzono w 2010r., a wykonanie inwestycji zaplanowano na 2011r. poprzez wyburzenia budynków i obiektów o niskich walorach architektonicznych, wykonanie nowych altan śmietnikowych, dojazdów, chodników, odwodnienia, urządzenie zieleni i placów zabaw,

- w 2010r. pełniono nadzór finansowy i merytoryczny nad ZGM w zakresie uporządkowania podwórzy budynków przy:

a) ul. Wawrzyniaka 69, poprzez wykonanie drogi dojazdowej do garaży, chodników i dojeżdż, wyburzenia budynków i obiektów o niskich walorach estetycznych, uporządkowania terenu,

b) ul. Waryńskiego, poprzez wyburzenia budynków i obiektów o niskich walorach estetycznych, wykonanie dojeżdż i uporządkowania terenu.

Miejski Zakład Gospodarki Mieszkaniowej realizował w 2010 roku program „ulepszania w lokalach i budynkach mieszkalnych”, polegający na pracach modernizacyjnych, zarówno w lokalach komunalnych jak i budynkach komunalnych i wspólnotowych na częściach wspólnych.

W lokalach komunalnych wymieniano stolarkę okienną, instalację gazową i instalację elektryczną, a także modernizowano system ogrzewania. W budynkach komunalnych i wspólnotowych na częściach wspólnych zakres prac w 2010 roku obejmował: wymianę stolarki okiennej oraz malowanie na klatkach schodowych, wymianę instalacji gazowej i elektrycznej, ocieplenie budynków, remont elewacji frontowych kamienic, wykonanie prac termomodernizacyjnych w budynkach, podłączenie 2 budynków wspólnotowych do miejskiej sieci centralnego ogrzewania, wymianę wewnętrznych instalacji ciepłej wody użytkowej

(dostarczenie c.w. z PEC-u), co wiąże się z likwidacją term gazowych, wykonano także aktualizację dokumentacji technicznej.

W zakresie przestrzennego zagospodarowania Miasta, Zakład Gospodarki Mieszkaniowej podjął się likwidacji zabudowy 5 budynków mieszkalnych, znajdujących się na ulicach: Kobylogórskiej 102, Koniawskiej 5 i 9, Teatralnej 6A oraz Przemysłowej 21. ZGM zlikwidował także 3 budynki niemieszkalne, przy ulicach Wróblewskiego 6, Borowskiego 2a, Wał Okrzeński 32), oraz wyburzył garaże i pomieszczenia gospodarcze przy ulicach: Kos. Gdynskich 11, 26 i 66, Mieszka i 24-27, Zbąszyńskiej, Armii Polskiej 11 i 22 i Garbary 3).

Również w roku 2010 zostały zagospodarowane podwórka dla kwartału ulic: Mieszka I – Mickiewicza – Krasińskiego – Dąbrowskiego, gdzie wykonano następujące prace:

- projekt budowlany w zakresie: usunięcia obiektów gospodarczych w złym stanie technicznym, budowy zewnętrznej instalacji odprowadzania wód opadowych, instalacji oświetlenia zewnętrznego z instalacją monitoringu, nowego układu komunikacji wewnętrznej, miejsc parkingowych, placu zabaw, elementów małej architektury, np. osłon śmietnikowych oraz miejsc do wyprowadzania psów i aranżacji zieleni,
- prace rozbiórkowe obiektów gospodarczych, murków i innych elementów budowlanych,
- budowę elementów małej architektury.

Dla podwórka pomiędzy ulicami: Łazienki – Łużycka – Wodna – Spichrzowa wykonano opracowanie koncepcji zagospodarowania podwórka.

Ponadto dzięki Fundacji All For Planet zostało całkowicie wyremontowane podwórko pomiędzy budynkami przy ulicach Krzywoustego 10, Armii Polskiej 22 i 23. Podwórko to zostało zgłoszone do drugiej edycji konkursu pn.: „Zielone Podwórka”, organizowanego przez Fundację All For Planet przy udziale serwisu Allegro, Philips i dziennika Fakt. Głównym celem tej akcji jest propagowanie proekologicznych postaw wśród społeczności lokalnych, a podstawowe założenia akcji to rewitalizacja zapomnianych, zaniedbanych podwórek oraz pełna mobilizacja lokalnych społeczności. Dzięki największej uzyskanej liczbie głosów oddanych przez społeczność (przede wszystkim internetową), gorzowskie

podwórko zwyciężyło i dostało szansę na renowację, a mieszkańcy, zwłaszcza ci najmłodszy, możliwość spędzenia wolnego czasu w pięknym i przyjaznym otoczeniu. Duże zrozumienie i poważne podejście do tematu zaprezentowały Wspólnoty Mieszkaniowe (ul. Krzywoustego 10 i Armii Polskiej 22), które włączyły się w renowację swoich budynków. Wspólnoty te zaciągnęły kredyty w wysokości 190 000 PLN na wymianę pokrycia dachowego, docieplenie i malaturę elewacji od strony podwórka oraz wymianę okien na klatce schodowej. Również ogromne wsparcie w ramach prac związanych z remontem, ZGM otrzymało od Prezydenta Miasta, który włączył się do akcji poprzez wyrażanie zgody na nieodpłatne przekazanie 15 ton różnego rodzaju kamienia i kostki granitowej.

W ramach zadań zapisanych w Działaniu 3, Miejski Konserwator Zabytków prowadzi nadzór nad pracami poprawiającymi wizerunek miasta. Prace te w 2010 roku obejmowały m.in.: wydawanie decyzji na prace renowacyjne w obiekcie przy ul. Teatralnej 30, obecnie siedzibie Wojewódzkiej Inspekcji Transportu Drogowego; nakazy wycinki drzew na terenie estakady kolejowej w zakresie rewitalizacji i ukształtowania widoku od strony rzeki Warty; finansowanie dokumentacji oraz wykonywanie remontów elewacji budynków przy ul. Mieszka I oraz Chrobrego. Wydawane były również decyzje umożliwiające rewitalizację podwórek na obszarze Nowego Miasta. Łącznie Wydział Administracji Budowlanej w 2010 roku wydał 164 decyzji i 68 postanowień.

Natomiast zadanie dotyczące utworzenia ciągu spacerowo – rekreacyjnego wzdłuż rzeki Kłodawki jest realizowane poprzez wskazanie w *Mppz* terenów pod taką funkcję, np. w *mpzp* obszarze położonego przy ulicy Strzeleckiej w Gorzowie Wlkp. (Uchwała Rady Miasta Gorzowa Wlkp. Nr XLIV/735/2008 z 26.11.2008 r.). Zadanie dotyczące ukształtowania tras zwiedzania miasta i szlaków turystycznych jest realizowane systematycznie poprzez odpowiednie przeznaczenie terenu.

Działanie 4

Przeznaczenie i zasady zagospodarowania miasta na lewym brzegu Warty wskazane zostały w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego w latach poprzednich (są to plany obowiązujące). W 2010 roku został także uchwalony „Lokalny Program Rewitalizacji Obszarów Zdegradowanych – Miejskich, Poprzemysłowych i Powojсковych Miasta Gorzowa Wlkp. na lata 2010-2015”, który jest kontynuacją poprzedniego Programu, oraz w którym są m.in. ujęte działania zmierzające do poprawy warunków życia mieszkańców na lewym brzegu Warty.

Ponadto Miasto w ramach Działania 4 przeprowadziło następujące zadania:

- sprzedaż nieruchomości pod budowę centrum usługowego,
- dokonanie podziałów geodezyjnych w celu wydzielenia dróg publicznych i kwartałów do zabudowy w obrębie ul. Wał Okrzeński – ul. Grobla – ul. Zielona, w pobliżu planowanego centrum administracyjnego w tym Urzędu Miasta,
- nabycie lokali mieszkalnych w budynku przy ul. Wał Okrzeński 18, przeznaczonym pod poszerzenie drogi w związku z planowaną budową kładki pieszej przez rzekę Wartę,
- nabycie nieruchomości, przeznaczonych zgodnie z planem pod budowę placu publicznego z drogami oraz pod centrum administracyjne w tym Urzędzie Miasta:
- zabudowanych budynkami przy ul. Wał Okrzeński Nr 32 i Nr 33,
- zabudowanej budynkiem mieszkalnym przy ul. Wał Okrzeński 27,
- nastąpiła rozbiórka budynków przy ul. Wał Okrzeński Nr 32 i 33,
- nabycie nieruchomości zabudowanej budynkiem usługowo-produkcyjnym przy ul. Wał Okrzeński 15a – w części przeznaczonej pod drogę publiczną,
- przeprowadzenie negocjacji ze wszystkimi właścicielami nieruchomości, przeznaczonych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego pod drogi publiczne z obszaru objętego podziałem geodezyjnym,

- przygotowanie do sprzedaży budynku przy ul. Grobla 1 (czerwony spichlerz) z ustaleniem krótkich terminów na jego zagospodarowanie,
- sprzedaż gruntu przy ul. Grobla przy Kanale Ulgi,
- przygotowanie do sprzedaży terenów pod zabudowę usługową i mieszkalną przy ul. Grobla – w pobliżu planowanego centrum,
- przygotowywanie do sprzedaży terenów przy ul. Przemysłowej pod zabudowę usługową i mieszkalną – zgodnie z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego.

Działanie 5

W związku ze stworzeniem sieci ogólnodostępnych parkingów w śródmieściu, Miasto w 2010 roku wybudowało nowe miejsca parkingowe lub postojowe w ramach inwestycji Bulwar Nadwarciański Wschodni (39 szt.) oraz, na obrzeżach centrum – w ramach przebudowy ulic Głowackiego i Nowej (30 szt.). Ponadto ogólnodostępne miejsca parkingowe wskazane są m.in. w *Mppz obszaru położonego przy ulicy Strzeleckiej w Gorzowie Wlkp.* (Uchwała Rady Miasta Gorzowa Wlkp. Nr XLIV/735/2008 z 26.11.2008 r.). Plan ten zabezpiecza miejsca przeznaczone pod realizację parkingu wielopoziomowego przy ul. Wybickiego, a także przy ul. Strzeleckiej.

3.3.3 Ład 3. Rewitalizacja historycznej zabudowy miasta

Program	Symbol Ład 3	Rewitalizacja historycznej zabudowy miasta
Działanie 1		Powstrzymanie degradacji zasobów mieszkaniowych i użytkowych oraz zmiana substandardu zamieszkania - zidentyfikowanie zagrożeń technicznych wymagających pilnej interwencji - bieżące prace remontowe i konserwacyjne - rozpoznanie kompleksowe w zakresie zagrożeń technicznych, użytkowych i przestrzennych
Miernik oceny działania 1		Ankiety określające potrzeby i oczekiwania Ankiety określające poziom zadowolenia z realizacji przedsięwzięcia (od rozpoznania do realizacji) Sprawozdania z realizacji etapów prac Sprawozdania finansowe
Termin realizacji działania 1		Działanie ciągłe
Koordynator działania 1		Pracownia Miejskiego Konserwatora Zabytków
Działanie 2		Identyfikacja gospodarcza i społeczna - zdefiniowanie funkcji i przeznaczenia terenów oraz - identyfikacja odbiorcy, użytkownika , uczestnika i mieszkańca
Miernik oceny działania 2		Ankiety określające potrzeby i oczekiwania Ankiety określające poziom zadowolenia z realizacji przedsięwzięcia (od rozpoznania do realizacji) Sprawozdania z realizacji etapów prac Sprawozdania finansowe
Termin realizacji działania 2		Działanie ciągłe
Koordynator działania 2		Pracownia Miejskiego Konserwatora Zabytków
		Zmiana substandardu mieszkaniowego – poprawa warunków

Działanie 3	zamieszkania i obsługi - określenie uczestników grup mieszkańców lub grup interesu w przedsięwzięciach rewitalizacyjnych - rozpoznanie potrzeb, oczekiwań i określenie obszarów terytorialnych - przygotowanie i opracowanie planów i projektów zgodnie z zasadą „nic o nas bez nas” wraz z określeniem form i zasad finansowania
Miernik oceny działania 3	Ankiety określające potrzeby i oczekiwania Ankiety określające poziom zadowolenia z realizacji przedsięwzięcia (od rozpoznania do realizacji) Sprawozdania z realizacji etapów prac Sprawozdania finansowe Liczba powstałych mieszkań i podmiotów gospodarczych
Termin realizacji działania 3	Działanie ciągłe
Koordynator działania 3	Pracownia Miejskiego Konserwatora Zabytków
Działanie 4	Przywrócenie rangi należnej śródmiejskiemu historycznemu obszarowi miasta - kształtowanie wizerunku rewitalizacji obszarów i przejrzysta informacja - konsekwentna realizacja poszczególnych etapów rewitalizacji
Miernik oceny działania 4	Ankiety określające potrzeby i oczekiwania Ankiety określające poziom zadowolenia z realizacji przedsięwzięcia (od rozpoznania do realizacji) Sprawozdania z realizacji etapów prac Sprawozdania finansowe
Termin realizacji działania 4	Działanie ciągłe
Koordynator działania 4	Pracownia Miejskiego Konserwatora Zabytków

W ramach programu „Rewitalizacja historycznej zabudowy miasta” Miejski Konserwator Zabytków w 2010 roku wykonywał następujące zadania:

- nadzór nad remontem willi przy ul. 30-stego Stycznia – Pałac Biskupi – rewitalizacja obiektu na potrzeby kultury i nauki, działanie sfinansowane ze środków LRPO;
- wydawanie decyzji zezwalających na termorenowację zabudowy mieszkalnej, wpisanej do rejestru zabytków i znajdującej się w obszarze Nowe Miasto;
- wykonanie dokumentacji do programu prac konserwatorskich odnośnie budynków przy ulicach Jasnej i Śląskiej;
- wpisanie do rejestru zabytków Łaźni Miejskiej oraz przystąpienie do pierwszego etapu remontu tego budynku;
- nadzór nad pracami renowacyjnymi na terenie Zespołu Willowo-Ogrodowego przy Muzeum Lubuskim im. Jana Dekerta przy ul. Warszawskiej 35 oraz w Spichlerzu, znajdującym się przy ul. Fabrycznej 1-3. Prace prowadzone w ramach „Lokalnego Programu Rewitalizacji Obszarów Zdegradowanych – Miejskich, Poprzemysłowych i Powojkowych Miasta Gorzowa Wielkopolskiego na lata 2010-2015”;

- wydawanie decyzji zezwalających na wymianę stolarki okiennej na terenie Nowego Miasta;
- zakończono wpis do rejestru zabytków obszaru Zamościa, który jest ważnym punktem w dążeniu do poprawy stanu zabytkowych budowli układu historyczno – urbanistycznego Zamościa w rejonie ulic: Wawrzyniaka, Śląskiej, Jasnej, Waryńskiego, Fabrycznej i Towarowej.

Ponadto Miejski Konserwator Zabytków wraz z Wydziałem Urbanistyki Miasta wydawał wytyczne do podziału nieruchomości gruntowych oraz wprowadzał uwagi do planów przestrzennych.

Konserwator wspierał także, poprzez wydawanie wytycznych, decyzji oraz postanowień, właścicieli nieruchomości zabytkowych, starających się o środki pozabudżetowe na renowację i rewitalizację obiektów budowlanych.

3.3.4 Ład 4. Utworzenie miejskiego systemu komunikacji przestrzennej

Program	Symbol Ład 4	Utworzenie miejskiego systemu informacji przestrzennej
Działanie 1		Utworzenie bazy metadanych dla Gorzowa Wlkp.
Miernik oceny działania 1		Liczba zgłoszonych zbiorów danych
Termin realizacji działania 1		Do 2013
Koordynator działania 1		Wydział Geodezji i Katastru (WKG), Wydział Informatyki (INF)
Działanie 2		Utworzenie właściwej struktury organizacyjnej
Miernik oceny działania 2		Liczba zbiorów danych włączonych do systemu.
Termin realizacji działania 2		Do 2016
Koordynator działania 2		Wydział Geodezji i Katastru (WKG), Wydział Informatyki (INF), Sekretarz Miasta, Wydziały merytoryczne
Działanie 3		Uzbrojenie techniczne do przetwarzania i udostępniania danych
Miernik oceny działania 3		Liczba udostępnionych zbiorów danych.
Termin realizacji działania 3		Do 2016
Koordynator działania 3		Wydział Geodezji i Katastru (WKG), Wydział Informatyki (INF), Sekretarz Miasta
Działanie 4		Prowadzenie miejskiego geoportalu
Miernik oceny działania 4		Ilość wejść do systemu, ilość korzystających z systemu, Czas uzyskania dostępu do informacji, Sporządzanie corocznych analiz podejmowanych działań.
Termin realizacji działania 4		Działanie ciągłe
Koordynator działania 4		Wydział Geodezji i Katastru (WKG), Wydział Informatyki (INF)

Działanie 1

W 2010 roku utworzono metadane dla zbiorów i usług danych przestrzennych odpowiadających tematowi wymienionemu w rozdziale 1 i 2 załącznika do Ustawy z dnia 4 marca 2010 roku o infrastrukturze informacji przestrzennej (Dz.U.10.76.489). Konkretnie są to metadane w zakresie działek ewidencyjnych.

Metadane dla zbiorów i usług danych przestrzennych odpowiadających tematowi wymienionemu w rozdziale 3 załącznika do ww. ustawy zostaną utworzone w terminie do dnia 3 grudnia 2013 roku.

Utworzenie metadanych dla zbiorów danych przestrzennych, które nie zostały wskazane w ustawie o infrastrukturze danych przestrzennych jest fakultatywne, będzie ono następowało sukcesywnie w miarę tworzenia nowych zbiorów danych.

Działanie 2

Trwają prace nad utworzeniem właściwej struktury organizacyjnej. W 2010 roku:

- zidentyfikowano zbiory danych przestrzennych, które należałoby utworzyć i uaktualnić,

- utworzono nowe zbiory danych dot. aglomeracji, pomników przyrody, inwestycji i remontów w latach 2006-2010 oraz terenów miasta Gorzowa Wielkopolskiego, które należałoby wyłączyć spod zainwestowania i zabudowy.
Zatrudniono Młodszego Referenta ds. obsługi miejskiego systemu informacji przestrzennych.

Działanie 3

W 2010 roku zakupiono nowy serwer oraz stacje robocze do obsługi zasobu geodezyjnego i kartograficznego oraz miejskiego systemu informacji przestrzennych.

Działanie 4

Trwają prace nad stworzeniem możliwości technicznych i organizacyjnych udostępnienia danych przestrzennych w sieci Internet poprzez usługę WMS, z wykorzystaniem programu EWMAPA.

3.3.5 Ład 5. Zapewnienie nowoczesnego systemu telekomunikacyjnego i dostępu do nowoczesnych mediów elektronicznych

Program	Symbol Ład 5	Zapewnienie nowoczesnego systemu telekomunikacyjnego i dostępu do nowoczesnych mediów elektronicznych
Działanie 1		Budowa, rozbudowa miejskiej sieci światłowodowej
Miernik oceny działania 1		Ilość węzłów sieci światłowodowej. Ilość km sieci światłowodowej.
Termin realizacji działania 1		Do 2015
Koordynator działania 1		Wydział Informatyki
Działanie 2		Dostawa komercyjnych usług szerokopasmowych
Miernik oceny działania 2		Badanie poziomu cen usług elektronicznych. Ankiety badające poziom zadowolenia. Cykliczne badania opinii publicznej. Ilość gospodarstw korzystających z usług sieci szerokopasmowych.
Termin realizacji działania 2		Działanie ciągłe
Koordynator działania 2		Wydział Informatyki
Działanie 3		Budowa sieci bezprzewodowej opartej na technologii Wi-Max
Miernik oceny działania 3		Współczynnik obszarowy i ludnościowy pokrycia usługami sieciowymi terenów miasta.
Termin realizacji działania 3		Do 2013
Koordynator działania 3		Wydział Informatyki

W zakresie zapewnienia nowoczesnego systemu telekomunikacyjnego i dostępu do nowoczesnych mediów elektronicznych, w 2010 roku dofinansowano budowę sieci policyjnej na terenie miasta PoIGORMAN. W ramach zawartej umowy z Komendą Wojewódzką Policji w Gorzowie Wlkp. uzyskano dostęp do 8 węzłów sieci PoIGORMAN na terenie miasta, po minimum 1 torze do każdego węzła. Sieć zostanie wykorzystana między innymi do rozbudowy monitoringu miasta o dodatkowe kamery.

W 2010 roku 7 gmin, w tym Gorzów Wlkp. założyło i zarejestrowało w KSR stowarzyszenie pn.: Lubuska Sieć Szerokopasmowa (LSS). Celem stowarzyszenia jest między innymi budowa bezprzewodowej sieci opartej na standardzie WiMAX i dostarczanie usług Internetowych w północnej części Województwa Lubuskiego (obszar przetargowy wg. UKE 08.1). Urząd Miasta w ramach pilotażu sieci WiMAX włącza nowych użytkowników. Pod koniec 2010 roku zakupiono 8 stacji abonenckich i wczesną wiosną 2011 zostaną podłączeni następni abonenci.

3.3.6 Ład 6. Poprawa sprawności wewnętrznego układu komunikacyjnego miasta Gorzowa Wlkp.

Program	Symbol Ład 6	Poprawa sprawności wewnętrznego układu komunikacyjnego miasta Gorzowa Wlkp.
Działanie 1		Budowa, przebudowa i remont układu komunikacyjnego miasta Gorzowa w celu jego usprawnienia, poprawy bezpieczeństwa uczestników ruchu pojazdów oraz pieszych .
Miernik oceny działania 1		Analiza wykonania budżetu, Ocena stanu technicznego dróg na terenie miasta.
Termin realizacji działania 1		Działanie ciągłe
Koordynator działania 1		Wydział Dróg i Transportu Publicznego, Wydział Inwestycji
Działanie 2		Wprowadzenie systemu sterowania ruchem pojazdów na głównych ciągach komunikacyjnych miasta optymalizującego ruch międzydzielnicowy
Miernik oceny działania 2		Badania natężenia ruchu pojazdów na wyznaczonych ulicach. Analiza wykonania budżetu.
Termin realizacji działania 2		Działanie ciągłe
Koordynator działania 2		Wydział Dróg i Transportu Publicznego

Działanie1

W celu poprawy sprawności wewnętrznego układu komunikacyjnego miasta, w 2010 roku wykonywane były remonty i modernizacje infrastruktury, bądź budowano lub projektowano nowe inwestycje miejskie.

Wg danych podanych z Wydziału Dróg i Transportu Publicznego, w celu usprawnienia i poprawy bezpieczeństwa uczestników ruchu pojazdów oraz pieszych wykonano następujące inwestycje:

- remont nawierzchni na ul. Pomorskiej - 184145,58 PLN,
- remont chodnika na ul. Walczaka - 188672,82 PLN,
- budowa chodnika na ul. Koniawskiej - 170834,34 PLN,
- remont chodnika na ul. Malczewskiego - 38594,72 PLN,
- remont chodnika na ul. Skromnej - 48252,05 PLN,
- remont chodnika na ul. Cichej - 52190,01 PLN,
- remont chodnika na ul. Stilonowej - 31376,81 PLN
- remont schodów łączących ul. Sybiraków i ul. Kłosową - 22780,17 PLN,
- remont jezdni ul. Wróblewskiego - 812903,22zł PLN,
- przebudowa ul. Okulickiego - 41526,37 PLN,
- budowa chodnika na ul. KEN - 28930,71 PLN,
- wymiana szaf sterowniczych - 285143,94 PLN,

- modernizacja sygnalizacji świetlnych - 60976,00PLN.

Jak podaje Wydział Dróg i Transportu Publicznego, w 2010 roku nie wykonywano oceny stanu technicznego dla żadnej kategorii dróg.

Wydział Inwestycji Urzędu Miasta, zrealizował natomiast następujące inwestycje lub projekty przebudowy dróg:

W październiku 2010 roku została zakończona jedna z ważniejszych inwestycji w mieście, a mianowicie - przebudowa **ul. Wyszyńskiego**. Droga ta jest istotnym szlakiem tranzytowym stanowiącym odcinek drogi wojewódzkiej nr 151. Remont rozpoczął się w sierpniu 2009 roku. Wcześniej w całości droga z kostki brukowej, została przebudowana na długości prawie 3,5 km, w tym powstała nowa nitka drogowa i przebudowano starą w ulicę Górczyńską. Włączenie ul. Górczyńskiej w ul. Wyszyńskiego jest ponadto dostosowane do rozbudowy skrzyżowania w związku z planowaną budową północnej obwodnicy miasta.

W związku z remontem wybudowano ponad 3 400 m² chodników i ścieżek rowerowych, 10 zatok autobusowych, 12 skrzyżowań z ulicami podporządkowanymi, 60 zjazdów publicznych i do posesji, dwa ronda z ulicy Dekerta i ulicy Górczyńskiej oraz kanalizację deszczową, wodociągową i oświetlenie. Zagospodarowano także przyległy teren dokonując nasadzeń zieleni na powierzchni ponad 5 ha, w tym posadzono 984 drzewa.

Wartość całej inwestycji to ponad 25 mln 600 tys. PLN. Inwestycja była możliwa dzięki pozyskaniu przez władze Miasta dofinansowania z Lubuskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013. Poziom dofinansowania wynosił ponad 15 mln 800 tys. PLN. , czyli 70% wartości inwestycji. Łączne wydatki w 2010 roku wynosiły około 15 mln zł. Zarząd Województwa Lubuskiego nagroził tą inwestycję tytułem Eurolidera 2010 roku.

W listopadzie 2010 roku oddano również do użytku zmodernizowane **ulice Nową i Głowackiego**. Dofinansowanie na ich przebudowę udało się Miastu pozyskać

z Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych 2008-2011. Koszt inwestycji to ponad 6 mln PLN, z czego ponad 3 mln PLN to dofinansowanie.

Ulica Nowa została przebudowana na odcinku od ul. Walczaka do skrzyżowania z Głowackiego, natomiast Głowackiego - na całej długości, poza drogami dojazdowymi do domków jednorodzinnych. Prace remontowe obejmowały przebudowę jezdni, budowę i przebudowę chodników, budowę zjazdów w granicach pasa drogowego, przebudowę oświetlenia drogowego, budowę miejsc parkingowych, budowę zatok autobusowych, przebudowę istniejącej sieci kanalizacji deszczowej.

W sierpniu 2010 roku rozpoczęto roboty związane z przebudową **ul. Sybiraków**. Dokumentacja przebudowy tej ulicy została opracowana w 2009 roku i obejmuje: przebudowę jezdni na długości ok. 800 m, budowę i przebudowę chodników, budowę wjazdów w granicach pasa drogowego, budowę miejsc parkingowych, przebudowę oświetlenia, wykonanie sygnalizacji świetlnej, budowę zatok autobusowych, przebudowę istniejącej sieci kanalizacji deszczowej, zagospodarowanie zieleni. Zadanie zostało w 2009 roku zgłoszone do dofinansowania z Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych na lata 2008-2011. Niestety nie zostało objęte dofinansowaniem. Jednakże w wyniku podziału wolnych środków po przeprowadzonych procedurach w innych gminach, zadanie to zostało aneksem z dnia 17 maja 2010 roku wprowadzone na listę zadań objętych dofinansowaniem. Po uchwaleniu środków własnych budżetu miasta rozpoczęto procedurę wyboru wykonawcy w ramach przetargu nieograniczonego. Zakończenie robót miało nastąpić do 15 listopada. Wykonawca nie zakończył zadania zgodnie z terminem i z uwagi na wejście z robotami w okresie zimowym Miasto utraciło dofinansowanie z NPPDL.

W 2010 roku realizowany był II etap przebudowy **ul. Ogińskiego**. Obejmuje on: ustawienie latarni oświetleniowych na podstawie opracowanego już projektu budowlanego branży elektrycznej „Oświetlenie ul. Ogińskiego w Gorzowie Wlkp.”, wykonanie dokumentacji projektowej wraz z uzyskaniem pozwolenia na budowę i zgłoszeniem robót budowlanych, wykonanie robót budowlanych branży drogowej i elektrycznej. W ramach robót uzupełniających Miasto zleciło zaprojektowanie i wykonanie przebudowy sięgacza między budynkami 93-99 i 101-103. Wykonanie budżetu za rok 2010 wyniosło 100%.

W 2010 roku zlecone zostało opracowanie dokumentacji projektowej na wykonanie **chodnika przy ul. Brukselskiej**, łączącego wjazd do salonu Volkswagena do budynku przy ul. Londyńskiej 1. Zadanie zostało w całości wykonane z budżetu Miasta w 2010 roku.

Przebudowa **ul. Dąbroszyńskiej** – to zadanie, które zostało wprowadzone do budżetu na sesji Rady Miasta Gorzowa w czerwcu 2010 roku. W ramach przeprowadzonej procedury przetargowej wyłoniony został wykonawca projektu, a w ramach dokumentacji zaprojektowane zostaną: przebudowa drogi, budowa i przebudowa chodników, budowa i przebudowa oświetlenia, budowa kanalizacji deszczowej. W roku 2010 wykonawca zobowiązany został do wykonania badań geologicznych gruntu oraz uzyskania map do celów projektowych.

W roku 2010 Miasto, w ramach procedury przetargowej, zleciło opracowanie dokumentacji na przebudowę **ulicy Dobrej** na odcinku od ulicy Kostrzyńskiej do ul. Artylerzystów w Gorzowie Wlkp. oraz fragmentu **ulicy Husarskiej** (etap I). Zakres rzeczowy tej inwestycji obejmuje: przebudowę jezdni ul. Dobrej, przebudowę nawierzchni ul. Husarskiej na ciąg pieszo jezdni, jednostronny chodnik oraz ścieżkę rowerową, przebudowę wjazdów w granicach pasa drogowego, przebudowę i budowę oświetlenia, budowę kanalizacji deszczowej na ul. Dobrej, budowę kanalizacji deszczowej na ul. Husarskiej, odwodnienie z uwzględnieniem odbioru wód powierzchniowych z ulic bocznych wzdłuż ulicy Dobrej, organizację ruchu z uwzględnieniem etapowania robót, dostosowanie ulicy do potrzeb niepełnosprawnych, w tym niewidomych, likwidację kolizji z istniejącym uzbrojeniem podziemnym, zagospodarowanie zieleni.

We wrześniu Miasto złożyło wniosek o dofinansowanie tego zadania w ramach Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych i zostało ono ujęte na liście zadań dofinansowanych w kwocie 3 mln PLN. Umowa na dofinansowanie podpisana zostanie po rozstrzygnięciu procedury przetargowej na wybór wykonawcy robót. Wartość robót budowlanych wraz z nadzorem inwestorskim oszacowana została na 6 mln 500 tys. PLN. Realizacja zadania przewidziana jest w roku 2011. Wykonanie budżetu w 2010 roku było na poziomie 100%.

W lipcu 2010 roku przedstawiona została zaktualizowana koncepcja przebudowy 4,5 km **ulicy Kostrzyńskiej**. Koncepcja ta opracowana została już w 2003 roku, jednak w związku ze zmianami zlecone zostało opracowanie aktualizacji tej koncepcji z dostosowaniem jej do istniejącego stanu w zakresie przebudowy ulicy Kostrzyńskiej od Placu Słonecznego do granic miasta oraz przebudowy wiaduktu przy Agromie.

Koncepcja zakłada wykonanie na odcinku od ul. Plac Słoneczny do ul. Dobrej dwóch odrębnych jezdni z wydzielonym torowiskiem tramwajowym. Od ul. Dobrej do granic administracyjnych miasta cztery pasy ruchu kolejno zostaną zmienione na trzy, a następnie na dwa i powiązane z drogą ekspresową S3. Na całym odcinku inwestycji zostaną także wybudowane ciągi pieszo-rowerowe i kanalizacja deszczowa. Realizacja projektu wymusza konieczność wykupu i wyburzenia około 30 budynków na zasadzie wykupienia lub zamiany. Równolegle do tego procesu miasto będzie przygotowywało dokumentację projektową. Szacunkowy koszt całej inwestycji to około 115 mln PLN. Jest szansa na dofinansowanie w ramach Krajowej Rezerwy Wykonawczej, która najprawdopodobniej w 2012 roku otrzyma woj. lubuskie. Łączne nakłady finansowe poniesione w 2010 roku wynosiły 306 830 PLN i wykonanie budżetu było na poziomie 100 %.

Przebudowa **ul. Kobylogórskiej** (etap I): w roku 2010 sporządzona została dokumentacja wraz ze Specyfikacjami Technicznymi oraz przedmiarami na przebudowę drogi i remont istniejącego mostu i uzyskany został brak sprzeciwu organu administracji publicznej na złożone zgłoszenia robót. Pozostała część dokumentacji związana z budową przejścia ze ścieżką rowerową nad rowem Siedlickim ukończona zostanie w terminie do 31 marca 2011 roku.

Zakres rzeczowy zadania obejmuje: przebudowę jezdni, przebudowę przepustu (nad Rowem Siedlickim, budowę i przebudowę chodników, przebudowę wjazdów w granicach pasa drogowego, budowę i przebudowę odwodnienia ulicy po przeanalizowaniu zlewni wód opadowych, budowę ścieżki rowerowej, budowę zatok autobusowych oraz parkingów, rozwiązania dotyczące zieleni, dostosowanie ulic do potrzeb niepełnosprawnych, w tym niewidomych, likwidację wszelkich kolizji oraz organizację ruchu.

Zadanie to zostało zgłoszone do Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych celem uzyskania dofinansowania. Zadanie to jednak nie uzyskało kompletu punktów niezbędnych do uzyskania dofinansowania na poziomie 3 mln PLN, jednakże zaproponowany poziom dofinansowania w kwocie 800 tys. PLN przy wartości robót określonych kosztorysem na 12 mln PLN jest zbyt niski, aby Miasto rozpoczęło realizację zadania w roku 2011.

We wrześniu 2009 roku Miasto podpisało umowę na wykonanie dokumentacji projektowej przebudowy **ulicy Podmiejskiej** od ronda Sybiraków do granic miasta. Planowana długość przebudowywanej ulicy to 0,938 km. Dokumentacja projektowa obejmuje: przebudowę jezdni, przebudowę zatok autobusowych, budowę i przebudowę chodników i ścieżki rowerowej, przebudowę wjazdów w granicach pasa drogowego, budowę oświetlenia, odwodnienie ulicy, wykonanie sygnalizacji świetlnej, przyciskowej, sposób zagospodarowania zieleni, przebudowę wiaduktu, projekt organizacji ruchu, dostosowanie ulicy do potrzeb niepełnosprawnych, w tym niewidomych.

Już na etapie projektowania podjęto decyzję o nawiązaniu ww. dokumentacji do równoległe opracowywanej dokumentacji na przebudowę drogi wojewódzkiej nr 158,

zleconej przez Zarząd Dróg Wojewódzkich w Zielonej Górze. Uzgodnienia z Zarządem Dróg Wojewódzkich zakładają koordynację rozwiązań komunikacyjnych – zaprojektowano mini rondo na styku obu opracowań oraz uwzględniono kontynuację ciągu pieszo-rowerowego w ciągu drogi wojewódzkiej nr 158 – od granic miasta do Wawrowa.

Nakłady inwestycyjne określone są na kwotę 11 mln 900 tys. PLN, w tym: dokumentacja projektowa (453 840,00 PLN), nadzór autorski (28 060,00 PLN), studium wykonalności (6 000,00 PLN), umowa z ENEA na przyłączenie (5 190,61 PLN), roboty budowlane (ok. 11 PLN), nadzór Inżyniera Kontraktu (220 484,01 PLN), promocja projektu (13 384,78 PLN), wykup nieruchomości (148 840,00 PLN).

Złożono wniosek o dofinansowanie tego zadania inwestycyjnego w ramach Lubuskiego Regionalnego Programu Operacyjnego 2007-2013, określając poziom dofinansowania w wysokości 85 % kosztów kwalifikowalnych. W listopadzie 2010 roku Urząd Marszałkowski poinformował o pozytywnej ocenie wniosku, ale o przyznaniu dofinansowania w wysokości 1 839 015,97 PLN, co stanowiłoby 15,45 %.

Działanie2

Z informacji podanych przez Wydział Dróg i Transportu Publicznego wynika, że w 2010 roku nie przeprowadzano badań natężenia ruchu pojazdów na wyznaczonych ulicach, ani nie wykonano innych działań w ramach zadania „Wprowadzenie systemu sterowania ruchem pojazdów na głównych ciągach komunikacyjnych miasta optymalizującego ruch międzydzielnicowy.”

3.3.7 Ład 7. Rozwój publicznej komunikacji miejskiej

Program	Symbol Ład 7	Rozwój publicznej komunikacji miejskiej
Działanie 1		Modernizacja taboru autobusowego
Miernik oceny działania 1		Liczba zakupionych autobusów
Termin realizacji działania 1		Działanie ciągłe
Koordynator działania 1		Wydział Dróg i Transportu Publicznego
Działanie 2		Modernizacja taboru tramwajowego
Miernik oceny działania 2		Liczba zakupionych tramwajów
Termin realizacji działania 2		Działanie ciągłe od 2011 r.
Koordynator działania 2		Wydział Dróg i Transportu Publicznego
Działanie 3		Modernizacja infrastruktury komunikacji miejskiej
Miernik oceny działania 3		Liczba zakupionych wiat przystankowych. Liczba zmodernizowanych peronów i zatok autobusowych oraz peronów tramwajowych. Liczba przystanków wyposażonych w system informacji pasażerskiej. Liczba wybudowanych i zmodernizowanych pętli i dworców autobusowych.
Termin realizacji działania 3		Działanie ciągłe
Koordynator działania 3		Wydział Dróg i Transportu Publicznego

W 2010 roku Miejski Zakład Komunikacji w Gorzowie Wlkp. nie zakupił ani jednego autobusu, mimo założeń zakupu 11 sztuk nowych, niskopodłogowych autobusów klasy maxi spełniających normę czystości spalin EURO5, wyposażonych w klimatyzację i przystosowanych do obsługi osób niepełnosprawnych. Autobusy te będą zakupione w 2011 roku ze środków unijnych pochodzących z Lubuskiego Regionalnego Programu Operacyjnego. Oprócz autobusów, w ramach tego dofinansowania, zakupione będzie również: 75 nowych wiat przystankowych, które będą zlokalizowane na przystankach tramwajowych i autobusowych oraz 120 nowych (zakupionych wraz z montażem) automatów do sprzedaży biletów w pojazdach należących do MZK (w autobusach i tramwajach).

W 2010 roku nie zmodernizowano taboru tramwajowego.

W ramach modernizacji infrastruktury komunikacji miejskiej zakupiono natomiast lub ustawiono w ramach prowadzonych inwestycji - 10 nowych wiat przystankowych dla komunikacji miejskiej - w ciągu ul. Wyszyńskiego. Wybudowano także 11 zatok autobusowych (10 -ul. Wyszyńskiego, 1 -ul. Matejki) oraz zmodernizowano lub wybudowano 3 perony przystankowe dla autobusów (1-ul.Kos. Gdyńskich, 1-ul.Koniawska, 1-ul.Walczaka).

Nie wybudowano i nie zmodernizowano pętli i dworców autobusowych na terenie miasta Gorzowa.

3.4 Ochrona środowiska

3.4.1 Środ. 1. Zarządzanie zasobami wodnymi

Program	Symbol Środ. 1	Zarządzanie zasobami wodnymi
Działanie 1		Ochrona wód powierzchniowych i podziemnych przed zanieczyszczeniem
Miernik oceny działania 1		Badania jakości wód powierzchniowych i podziemnych
Termin realizacji działania 1		Działanie ciągłe
Koordynator działania 1		Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa
Działanie 2		Ochrona przeciwpowodziowa
Miernik oceny działania 2		Brak podtopień terenów Nakłady poniesione na utrzymanie i rozbudowę systemu melioracyjnego Nakłady poniesione na utrzymanie wałów przeciwpowodziowych
Termin realizacji działania 2		Działanie ciągłe
Koordynator działania 2		Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa
Działanie 3		Gospodarka wodno-ściekowa
Miernik oceny działania 3		Poniesione nakłady na rozbudowę i modernizację sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, ujęć wody i oczyszczalni ścieków, Długość sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, Liczba mieszkańców podłączonych do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, Jakość wód podziemnych pobieranych przez miejskie ujęcia wody, Jakość ścieków oczyszczonych odprowadzanych z oczyszczalni miejskiej.
Termin realizacji działania 3		Działanie ciągłe
Koordynator działania 3		Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. Wydział Inwestycji
Działanie 4		Gospodarowanie wodami opadowymi
Miernik oceny działania 4		Nakłady poniesione na utrzymanie i rozbudowę sieci kanalizacji deszczowej Długość sieci kanalizacji deszczowej Ilość zainstalowanych urządzeń oczyszczających wody opadowe
Termin realizacji działania 4		Działanie ciągłe
Koordynator działania 4		Wydział Gospodarki Komunalnej

Działanie 1

W 2010 roku na zlecenie Miasta Gorzowa, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Zielonej Górze, Delegatura w Gorzowie Wlkp., przeprowadziła badania jakości wód rzeki Kłodawki w granicach miasta. W ramach zlecenia dokonano 12 badań jakości wody rzeki - jedno badanie w miesiącu. Z badań tych wynika, że wody Kłodawki

niosły ze sobą ponadnormatywne ilości Ogólnego Węgla Organicznego, a pozostałe wskaźniki odpowiadały I i II klasie czystości wód.

Działanie 2

W 2010 r. na utrzymanie urządzeń melioracji szczegółowych, poniesiono nakłady w kwocie 154 000,00 PLN. Wykonano konserwację rowów o długości 22 018 mb oraz odmulono rowy o długości 9 422 mb.

Działanie 3

Za prawidłową gospodarkę wodno-ściekową w mieście odpowiedzialne jest Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Gorzowie Wlkp. Misją PWiK jest zapewnienie dostępności najwyższej jakości usług wodociągowych i kanalizacyjnych świadczonych w maksymalnie efektywny sposób.

Miasto, za pomocą sieci wodociągowej zaopatrywane jest w wodę produkowaną w trzech ujęciach: Zakładzie Wodociagowym Siedlice, ZW Centralny przy ul. Kosynierów Gdyńskich oraz ZW Kłodawa. Łączna produkcja wody w tych trzech zakładach w roku 2010 wynosiła 18.710 m³/dobę.

Tabela „Produkcja wody przez zakłady wodociągowe w 2010 roku”.

Zakład Wodociagowy	Produkcja wody w 2010 roku	% całej produkcji ze wszystkich ZW	Czynna i sprawna rezerwa ZW (m ³ /dobę)
Siedlice	11.113 m ³ /dobę	59%	13.800 m ³ /dobę
Centralny	2.699 m ³ /dobę	15%	6.600 m ³ /dobę
Kłodawa	4.897 m ³ /dobę	26%	3.400 m ³ /dobę

Tabela „Jakość wód podziemnych pobieranych przez miejskie ujęcia”

Barwa	15-80 Pt/dm ³
Mętność	2,20-20,00 NTU
Żelazo	1,31-6,32 mg Fe/dm ³
Mangan	0,69-0,14 mg Mg/dm ³
Twardość	300-480 mg CaCO ₃ /dm ³

Wyprodukowaną wodę z 3 zakładów wodociagowych poddaje się następnie procesowi uzdatniania wody, które odbywa się w każdym z ww. zakładów.

Woda zdatna do spożycia dostarczana jest do mieszkańców za pomocą sieci wodociągowej, która w 2010 roku została znacznie rozbudowana. Długość sieci wodociągowej w grudniu 2010 roku wynosiła 382,50 km. Liczba mieszkańców podłączonych do sieci wodociągowej sięga 120 600 (stan na 31.12.2010r.), a wartość ubiegłorocznych zadań inwestycyjnych z nią związanych wynosi 687,31 tys. PLN. Do tych działań inwestycyjnych należały: realizacja budowy sieci wodociągowej przez osoby fizyczne i prawne wg zawartych porozumień z PWiK oraz inicjatyw społecznych UM i UG, modernizacja sieci wodociągowej na odcinku ul. Matejki oraz przebudowa przewodu wodociagowego na terenie Bulwaru Nadwarciańskiego.

Ścieki bytowo-gospodarcze kierowane są do miejskiej sieci kanalizacyjnej. W 2010 roku renowacja sieci kanalizacyjnej opiewała na kwotę 749,36 tys. PLN i obejmowała:

- ul. Wyszyńskiego Ø200 - kanalizacja kamionkowa o długości 192m,
- ul. Warszawskiego Ø300 - kanalizacja kamionkowa o długości 126m,
- ul. Mościckiego Ø300 o długości 70m,
- ul. Wyszyńskiego Ø1000 o długości 355m.

W 2010 roku została również wybudowana przepompownia ścieków Różanki.

Ponadto w miejskiej oczyszczalni ścieków zmodernizowano system napowietrzania w reaktorach 1,2 i 3 – (wymiana dennych rusztów napowietrzających) o wartości 3,03 tys. PLN.

Powyższe działania zmierzają do ograniczenia wprowadzenia zanieczyszczeń do wód. Sukcesywnie realizowana jest budowa sieci kanalizacji sanitarnej, której długość wynosi 212,80 km, a liczba mieszkańców podłączonych do sieci kanalizacyjnej to 105 625 (stan na 31.12.2010r.)

Obecnie oczyszczalnia ścieków przyjmuje ładunek ok. 220 000 RLM przy $Q_{\text{śr.d.}} = 19\,000 \text{ m}^3/\text{d}$, czyli tyle samo co w ubiegłym roku.

Ścieki oczyszczone odprowadzane z oczyszczalni miejskiej spełniają wszelkie wymogi zgodnie z posiadanym pozwoleniem wodno-prawnym oraz Rozporządzeniem Ministra Środowiska (Dz. U. 168 poz. 1763). Odbiornikiem oczyszczonych ścieków bytowo – gospodarczych jest rzeka Warta.

W ramach usprawnienia wykonywania robót eksploatacyjnych, inwestycyjnych oraz awaryjnych na sieciach wodociągowych w Gorzowie i w gminach ościennych, w grudniu 2010 roku PWiK zakupiło specjalistyczny samochód, dzięki któremu została zwiększona mobilność wydziału sieci wodociągowej.

W związku z ubiegłorocznymi remontami dróg w mieście, miejski Wydział Inwestycji przekazał następujące dane odnośnie rozbudowy i modernizacji sieci wodociągowej i kanalizacyjnej:

1. Poniesione nakłady na rozbudowę i modernizację sieci wodociągowej i kanalizacyjnej:

- a) Ulica Wyszyńskiego - nakłady na przebudowę sieci wodociągowej – 245.000 PLN,
- b) Ulica Wyszyńskiego – nakłady na budowę kanalizacji deszczowej – 1.856.600 PLN,
- c) Ulica Głowackiego i Nowa - nakłady na budowę kanalizacji deszczowej – 710.700 PLN,
- d) Ulica Strażacka - budowa sieci kanalizacji sanitarnej – 1.006.890 PLN.

2. Długość wykonanej w 2010 roku sieci wodociągowej i kanalizacyjnej:

- sieć kanalizacji sanitarnej – 750m,
- sieć wodociągowa – 712m,
- sieć kanalizacji deszczowej – ul. Wyszyńskiego – 1700m, ulice Głowackiego i Nowa – 1055m.

Opisując zadania zawarte w Działaniu 3, należy wspomnieć również o projekcie pn. „Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na obszarze Związku Celowego Gmin MG-6”, w ramach którego Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji ubiega się o dofinansowanie unijne.

27 listopada 2009 r. PWiK złożyło wniosek o dofinansowanie projektu ze środków Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko. Wniosek poddany został ocenie formalnej oraz merytorycznej I i II stopnia i został sklasyfikowany na 13 miejscu ex-aequo listy rankingowej. Ograniczone możliwości finansowe wynikające z POIiŚ spowodowały, że projekt uzyskał status rezerwowego i oczekuje na zwiększenie alokacji w ramach POIiŚ.

Pomimo statusu rezerwowego, PWiK przygotowało wniosek o potwierdzenie wkładu finansowego (dokument zbieżny z wnioskiem o dofinansowanie, jednak podlegający ocenie na poziomie Komisji Europejskiej i instytucji współpracujących), który uzyskał akceptację Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i został przesłany do Ministerstwa Środowiska, które skierowało go do oceny przez ekspertów JASPERS. Obecnie PWiK oczekuje na wynik tej oceny. Po jej zakończeniu wniosek zostanie przekazany do Komisji Europejskiej.

Jednocześnie PWiK podjęło działania zmierzające do uzyskania finansowania pomostowego – do czasu uzyskania dofinansowania środkami UE. Uzyskano preferencyjną pożyczkę ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze na realizację zadania polegającego na budowie kanalizacji sanitarnej w rejonie ulic Brukselskiej, Londyńskiej, Ryskiej, Olimpijskiej. Przygotowano także wniosek o pożyczkę na pokrycie przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej planowanego wkładu unijnego (program pożyczek pomostowych na okres do przyznania beneficjentowi wkładu europejskiego w realizację projektu), który został zaakceptowany przez ww. instytucję. Ponadto, w oparciu o środki własne, wykonano zadanie polegające na budowie przepompowni ścieków w Różankach.

Do końca 2010 Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Gorzowie Wlkp. wydało na przygotowanie i realizację Projektu ok. 15 mln PLN netto.

Działanie 4

Z danych Wydziału Gospodarki Komunalnej wynika, że nakłady poniesione w 2010 roku przez Wydział na utrzymanie i rozbudowę kanalizacji deszczowej wynoszą 2.472.736,49 PLN w tym :

- energia elektryczna - 143.560,75 PLN,
- remonty - 885.202,94 PLN,
- konserwacja - 942.322,80 PLN,
- monitoring przepompowni - 1.830,00 PLN,
- rozbudowa przepompowni na Wale Okrężnym - 499.670,00 PLN,
- zainstalowanie urządzenia oczyszczającego wody opadowe (wymagane uzgodnienia) – 150,00 PLN.

Budowę oraz rozbudowę sieci kanalizacji deszczowej realizował również Wydział Inwestycji. W 2010 roku wybudowano 1700m sieć kanalizacji deszczowej na ul. Wyszyńskiego oraz 1055m na ulicach Głowackiego i Nowej.

Długość istniejącej sieci kanalizacji deszczowej znajdującej się w eksploatacji Miasta to około 250 km, w tym 8 przepompowni wód opadowych i 1 przepompownia melioracyjna. Miasto eksploatuje 31 zainstalowanych urządzeń oczyszczających wody opadowe. W 2010 roku wybudowano 4 nowe separatory w ramach zadania inwestycyjnego „Przebudowa ul. Wyszyńskiego z budową rond i niezbędnej infrastruktury w Gorzowie Wlkp.”, wykonanego przez Wydział Inwestycji.

3.4.2 Środ. 2. Ochrona i zachowanie istniejących terenów zielonych i rekreacyjnych

Program	Symbol Środ. 2	Ochrona i zachowanie istniejących terenów zielonych i rekreacyjnych
Działanie 1		Utrzymanie zasady dokonywania nasadzeń kompensacyjnych (zastępczych) w zamian za udzielane zezwolenia na wycinkę drzew i krzewów
Miernik oceny działania 1		Analiza udzielanych zezwoleń na usunięcie drzew i krzewów
Termin realizacji działania 1		Działanie ciągłe
Koordynator działania 1		Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa
Działanie 2		Ochrona terenów wartościowych przyrodniczo i krajobrazowo przed zainwestowaniem
Miernik oceny działania 2		Stopień zainwestowania terenów jw.
Termin realizacji działania 2		Działanie ciągłe
Koordynator działania 2		Wydział Urbanistyki Miasta
Działanie 3		Rekultywacja terenów zdegradowanych
Miernik oceny działania 3		Poniesione nakłady na rekultywację
Termin realizacji działania 3		Do 2015
Koordynator działania 3		Zakład Utylizacji Odpadów Sp. z o.o.; Wydział Inwestycji
Działanie 4		Wprowadzanie do zapisów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w ramach obowiązku tworzenia powierzchni biologicznie czynnej zalecenia co do dokonywania nasadzeń trwałych, zwłaszcza drzew
Miernik oceny działania 4		Powierzchnia terenów, dla których wydano zalecenia
Termin realizacji działania 4		Działanie ciągłe
Koordynator działania 4		Wydział Urbanistyki Miasta
Działanie 5		Prowadzenie postępowań w sprawach zniszczenia zieleni
Miernik oceny działania 5		Ilość postępowań
Termin realizacji działania 5		Działanie ciągłe
Koordynator działania 5		Straż Miejska; Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa; Wydział Gospodarki Komunalnej

Działanie 1

Miasto zarówno nakazuje, jak i samo realizuje nasadzenia zastępcze. Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa w 2010 r., na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (tekst jednolity Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220 ze zm.), z nieruchomości będących w posiadaniu osób fizycznych, spółdzielni mieszkaniowych, szkół, administratora cmentarza oraz firm, udzielił zezwolenia na usunięcie 958 szt. drzew oraz krzewów o powierzchni 3 318,5 m². W ramach udzielonych zezwoleń zobowiązano do nowych nasadzeń w ilości 1054 szt. drzew oraz krzewów o powierzchni 1156 m².

Wykonywanie nasadzeń kompensacyjnych są Miastu nakazywane w przypadku wycinki drzew lub krzewów w ramach prac związanych z inwestycjami miejskimi. Wówczas Urząd Miasta sam we wniosku wskazuje miejsce i ilość nasadzeń kompensacyjnych, lub taki nakaz wydawany jest przez inną gminę. I tak w 2010 roku Wydział Gospodarki Komunalnej zrealizował następujące nasadzenia kompensacyjne:

1. ul. Mickiewicza - 18 szt.,
2. ul. Dąbrowskiego - 10 szt.,
3. Skwer przy ul. Dąbrowskiego - 20 szt.,
4. Park przy Szpitalu Psychiatrycznym - 5 szt.

Wydział Inwestycji, natomiast prowadził prace związane z nasadzeniami kompensacyjnymi w ramach rewitalizacji Bulwaru Nadwarciańskiego Wschodniego, ulicami Wyszyńskiego, Głowackiego oraz Nowej. Łączna powierzchnia terenów zielonych oraz nasadzeń przyulicznych wykonanych w 2010 roku, podana jest w Programie Ład 2, Działaniu 5 „Systematyczny rozwój miejskich terenów zieleni jako struktury osiowo-promienistej (...)”.

Działanie 2

Wydział Urbanistyki Miasta realizuje zadanie poprzez właściwe ustalenie przeznaczenia terenów i określenie zasad ich zabudowy i zagospodarowania w planach miejscowych, będących w trakcie opracowania:

- *Mpzp obszaru położonego w Gorzowie Wlkp. pomiędzy strefą przemysłową, a granicą miasta* (Uchwała Rady Miasta Gorzowa Wlkp. Nr LXX/1117/2010 z 31.03.2010 r.);
- *Mpzp miasta Gorzowa Wlkp. dla obszaru położonego w rejonie ulic: Żwirowej, Hipolita Cegielskiego, Gen. Józefa Dowbora - Muśnickiego, Stanisława Taczaka i Błotnej* (Uchwała Rady Miasta Gorzowa Wlkp. Nr LXXVII/1205/2010 z 30.06.2010 r.);
- *Mpzm miasta Gorzowa Wlkp. dla obszaru położonego pomiędzy ul. Poznańska a rzeką Wartą* (Uchwała Rady Miasta Gorzowa Wlkp. Nr LXXX/1235/2010 z 25.08.2010 r.);
- *Mpzm miasta Gorzowa Wlkp. dla obszaru położonego pomiędzy ul. Koniawską, ul. Kujawska i Kanałem Ulgi* (Uchwała Rady Miasta Gorzowa Wlkp. Nr LXXX/1234/2010 z 25.08.2010 r.);
- *Mpzm obszaru położonego przy ulicy Strzeleckiej w Gorzowie Wlkp.* (Uchwała Rady Miasta Gorzowa Wlkp. Nr XLIV/735/2008 z 26.11.2008 r.);
- *Mpzm miasta Gorzowa Wlkp. obszaru położonego na południe od ulicy Myśliborskiej w rejonie ulicy Brukselskiej* (Uchwała Rady Miasta Gorzowa Wlkp. Nr XXXVII/587/2008 z 25.06.2008).

Działanie 3

W ramach tego działania Zakład Utylizacji Odpadów w Gorzowie Wlkp. realizuje dwa zadania:

1. Rekultywacja wyłączonych z eksploatacji kwater składowiska w Chróściku. W 2010 roku wykonywano roboty ziemne w zakresie obsypywania i formowania czaszy składowiska. Nakłady w 2010 r. wyniosły: 127 727,85 PLN.

2. Budowa pola golfowego wraz z elementami rekultywacji na terenie byłego składowiska odpadów przy ul. Śląskiej w Gorzowie Wlkp. w 2010 roku wykonywano prace przygotowawcze i ziemne związane z obsypywaniem skarp i kształtowaniem czaszy składowiska. Nakłady poniesione w 2010 r. wyniosły 622 916,17 PLN. W ubiegłym roku został rozstrzygnięty konkurs na nazwę pola – „Pole Golfowe Zawarcie”. Mimo że otwarcie pola golfowego przewiduje się na połowę 2011 roku, ZUO zakupiło już urządzenie do nauki gry, zwane symulatorem do gry w golfa.

9-dolkowe pole golfowe będzie pełniło funkcję ośrodka szkoleniowego dla dzieci, młodzieży oraz studentów z terenu powiatu gorzowskiego poprzez utworzenie akademii do nauki gry w golfa. Publiczny charakter pola sprawi, że jego oferta będzie na poziomie ogólnodostępnym dla szerszego grona mieszkańców, niż jest to możliwe w przypadku klubów prywatnych. Inwestycja ta łączy w sobie dbałość o ekologię, ochronę środowiska oraz mądre wykorzystanie istniejących już terenów zielonych, co jest jak najbardziej zgodne z kierunkami rozwoju współczesnych miast.

Warto dodać, że ważnym krokiem zmierzającym do poprawy zdegradowanych gruntów jest utworzenie przez ZUO spółki z niemiecką firmą Zech Umwelt GmbH z Bremy. W planach polsko-niemieckiej spółki CRG - Centrum Remediacji Gruntów jest uruchomienie na terenie ZUO w Chróściku zakładu wykorzystującego technologię bioremediacji i usuwania zanieczyszczeń przez ich wymywanie. Ma to nastąpić w drugim kwartale 2011 roku. Jest to pierwsza w Polsce spółka zajmująca się remediacją skażonych ziem. ZUO wnosi do firmy pozycję na rynku, część środków i obsługę zakładu, natomiast niemiecki partner odpowiedzialny jest za technologię i finansowanie. CRG przyczyni się do likwidacji zagrożeń skażenia wód gruntowych i podziemnych, a tym samym umożliwi ponowne wykorzystanie ziem.

Działanie 4

Wydział Urbanistyki Miasta realizuje zadanie poprzez właściwe ustalenie przeznaczenia terenów i określenie zasad ich zabudowy i zagospodarowania w planach miejscowych.

Działanie 5

Postępowania w sprawach zniszczenia zieleni prowadzone są zgodnie z Ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, Ustawą o ochronie przyrody oraz Kodeksem Wykroczeń.

Straż Miejska w ubiegłym roku prowadziła 292 postępowania dotyczące zniszczeń zieleni na terenach będących własnością Miasta. Mandaty były najczęściej wystawiane za parkowanie na terenach zielonych oraz niesprzątanie po psach.

Wydział Gospodarki Komunalnej, natomiast, przekazuje na policję wnioski o ukaranie sprawców zniszczeń zieleni na terenach będących własnością Miasta. W roku 2010 WKG przekazał na policję 6 spraw dotyczących zniszczenia zieleni na gruntach miejskich.

Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa prowadzi postępowania w stosunku do podmiotów zewnętrznych zarządzających gruntami nie będącymi w zarządzie Wydziału Gospodarki Komunalnej. W ubiegłym roku WOŚR, na podstawie ustawy o ochronie przyrody,

przewodził 5 postępowań w sprawie uszkodzenia lub usunięcia drzew bez wymaganego zezwolenia. Jedno postępowanie zostało umorzone, gdyż uszkodzone drzewa odbudowały korony. W dwóch postępowaniach wymierzono kary pieniężne w kwotach 51 985,95 PLN i 430 262,09 PLN oraz odroczone terminy wpłat na okres 3 lat. Dwa postępowania jeszcze nie zostały zakończone.

3.4.3 Środ. 3. Ochrona powietrza

Program	Symbol Środ. 3	Ochrona powietrza
Działanie 1		Ograniczenie tzw. niskiej emisji
Miernik oceny działania 1		Badania jakości powietrza Nakłady poniesione na ograniczenie niskiej emisji
Termin realizacji działania 1		Do 2017 r.
Koordynator działania 1		Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa; PEC; Zakład Gospodarki Mieszkaniowej; Wydział Inwestycji
Działanie 2		Termoizolacja budynków
Miernik oceny działania 2		Poniesione nakłady
Termin realizacji działania 2		Działanie ciągłe
Koordynator działania 2		Wydział Inwestycji; Zakład Gospodarki Komunalnej
Działanie 3		Przejsięcie na paliwo ekologiczne w autobusach komunikacji miejskiej
Miernik oceny działania 3		Liczba pojazdów z silnikami na paliwo alternatywne
Termin realizacji działania 3		Działanie ciągłe
Koordynator działania 3		Miejski Zakład Komunikacji

Działanie 1 i 2

W ramach ograniczenia tzw. niskiej emisji Miasto podejmowało następujące działania:

- podłączenia do miejskiej sieci ciepłowniczej budynków wielorodzinnych, ogrzewanych indywidualnie znajdujących się w Śródmieściu;
- termomodernizacje oraz wymiany systemów grzewczych (z węglowych na gazowe) w budynkach należących do miasta;
- zlecało wykonanie audytów energetycznych w budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych na terenie miasta. Audyty te są pomocne w podejmowaniu i realizacji przedsięwzięć zmniejszających koszty ogrzewania w budynkach, a ich celem jest zalecenie konkretnych rozwiązań (technicznych, organizacyjnych i formalnych) wraz z określeniem ich opłacalności;
- zlecało wykonanie audytów remontowych w budynkach wspólnotowych. Audyty te obejmują roboty remontowe i koszty tych robót w całym budynku. W ramach audytu oblicza się również zapotrzebowanie na energię do ogrzania i przygotowania ciepłej wody oraz planowane oszczędności także dla całego budynku;
- wykonywało rozbiórki budynków mieszkalnych, związane z likwidacją pieców kaflowych i redukcji emisji spalin.

Ograniczanie niskiej emisji było także realizowane w 2010 roku poprzez przebudowy i modernizacje dróg w mieście, co oznacza płynniejszą jazdę samochodem. Ponadto w ubiegłym roku Miejski Zakład Komunikacji uzyskał dofinansowanie unijne m.in. na zakup

autobusów klasy maxi, spełniających normę czystości spalin EURO5. Zakup taboru autobusowego nastąpi w 2011 roku.

Ogólnie, nakłady poniesione przez Miasto na ograniczenie niskiej emisji kształtują się następująco:

1. Działania ograniczające emisję powierzchniową:

- w 2008 r. – 4.457. 766 PLN
- w 2009 r. – 12. 455 .575 PLN
- w I półroczu 2010 r. – 8. 058. 766 PLN

2. Działania ograniczające emisję transportu samochodowego:

- w 2008 r. – 10.639. 771 PLN
- w 2009 r. – 18.219. 617 PLN
- w I półroczu 2010 r. – 7. 007. 490 PLN.

Analizując prace remontowe związane z ocieplaniem budynków miejskich, należy więcej miejsca poświęcić zadaniu pn.: „Termomodernizacja obiektów oświatowych w Gorzowie Wlkp.”, realizowanemu przez Miasto. Zadanie to w ramach LRPO na podstawie uchwały Zarządu Województwa Lubuskiego otrzymało dofinansowanie w kwocie 2.491.612,77 PLN. Obecnie przygotowywana jest umowa o dofinansowanie ww. projektu. W projekcie zgłoszone zostały prace termomodernizacyjne wykonane w szkołach: gimnazjum nr 7, SP10, SP4, SP6 oraz planowane do wykonania roboty na SP17.

W wyniku przetargu nieograniczonego wybrana została firma wykonawcza na roboty termomodernizacyjne budynku Szkoły Podstawowej Nr 17 przy ulicy Warszawskiej .

W związku z panującymi niskimi temperaturami, roboty związane z modernizacją dachu w szkole zostały przesunięte w czasie, natomiast w pierwszej kolejności wykonane zostaną roboty polegające na wymianie stolarki okiennej. W roku 2010 poniesiono łączne nakłady w kwocie 950.000 PLN.

Warto również wspomnieć, że w 2010 roku, po raz pierwszy w naszym mieście, zastosowano źródło światła oparte na najnowszej technologii diodowej typu LED oświetlające 430 metrów chodnika. Przy chodniku łączącym ul. Szczanieckiej z pętlą tramwajową przy ul. Kazimierza Wielkiego na 16 słupach Miasto zainstalowało żarówki LED-owe. Pobierają one trzykrotnie mniej energii, a ich żywotność jest czterokrotnie dłuższa (około 12 lat) niż żarówek sodowych. Nowe oświetlenie zainstalowano z uwagi na konieczność poprawy bezpieczeństwa mieszkańców. Odbiór inwestycji, która kosztowała 52 tys. PLN nastąpił 15 czerwca.

Działanie 3

Miejski Zakład Komunikacji w 2010 roku nie przeszedł na paliwo ekologiczne w autobusach komunikacji miejskiej.

3.4.4 Środ. 4. Poprawa klimatu akustycznego

Program	Symbol Środ. 4	Poprawa klimatu akustycznego
Działanie 1		Stworzenie mapy akustycznej miasta Gorzowa Wlkp
Miernik oceny działania 1		Poniesione nakłady
Termin realizacji działania 1		Do 2013 r.
Koordynator działania 1		Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa
Działanie 2		Budowa ekranów akustycznych
Miernik oceny działania 2		Poniesione nakłady
Termin realizacji działania 2		Działanie ciągłe
Koordynator działania 2		Wydział Inwestycji

Działanie 1

W ramach działań dotyczących poprawy klimatu akustycznego w mieście, Zarządzeniem Prezydenta Miasta Gorzowa Wlkp. Nr 2011/II/2010 z dnia 01 grudnia 2010 r., powołano Zespół do przygotowania i wspomagania realizacji zadania pn. „Opracowanie mapy akustycznej dla miasta Gorzowa Wlkp. wraz z kompleksowym systemem do jej zarządzania i udostępniania na stronach internetowych Urzędu Miasta Gorzowa Wlkp. oraz programu ochrony środowiska przed hałasem”. Przystąpiono także do I etapu przygotowania realizacji mapy akustycznej, polegającego na pozyskaniu szerokiej bazy danych wyjściowych.

Działanie 2

W 2010 roku Miasto nie wybudowano żadnych ekranów akustycznych.

3.4.5 Środ. 5. Ograniczenie uciążliwości wywoływanych przez wibracje

Program	Symbol Środ. 5	Ograniczenie uciążliwości wywoływanych przez wibracje
Działanie 1		Przebudowa torowisk linii tramwajowych
Miernik oceny działania 1		Poniesione nakłady
Termin realizacji działania 1		Działanie ciągłe
Koordynator działania 1		Wydział Inwestycji; Miejski Zakład Komunikacji

W 2010 roku nie wykonywano przebudowy torowisk linii tramwajowych. Niemniej jednak potrzeba takiej przebudowy istnieje. Miejski Zakład Komunikacji, jako operator, nie ma możliwości finansowania inwestycji w infrastrukturze torowej. Odpowiada za eksploatację i prowadzi bieżące naprawy torowiska - drobne remonty. W roku 2010 MZK wykonał następujące prace:

- wymiana 100 m szyn i osprzętu torowego w ul. Sikorskiego – Chrobrego (łuk linii 3),
- wymiana 126 m torowiska pojedynczego w ul. K. Wielkiego do przejazdu Roosevelta,
- wymiana 12 m torowiska pojedynczego w ul. K. Wielkiego przejazd do posesji nr 31,
- wymiana osprzętu torowego i regulacja torowiska w ul. Sikorskiego (przy gazowni),
- wymiana 15 m szyn i osprzętu torowego w ul. Sikorskiego na odcinku od ul. Jancarza do ul. Dworcowej,
- wymiana 90 m szyn i osprzętu na pętli „Dworcowa”,
- wymiana 35 m szyn i osprzętu torowego na ul. Chrobrego,
- naprawianie boczne 216 m szyn i 2 krzyżownic.

Koszt wykonanych prac ogółem to około 390 000 PLN.

3.4.6 Środ. 6. Gospodarka odpadami komunalnymi

Program	Symbol Środ. 6	Gospodarka odpadami komunalnymi
Działanie 1		Zmniejszenie ilości odpadów deponowanych na składowisku
Miernik oceny działania 1		Ilość deponowanych odpadów w stosunku do masy odpadów trafiających do zakładu ZUO w Chruściku Ilość odpadów wysegregowanych w stosunku do masy odpadów trafiających do zakładu ZUO w Chruściku
Termin realizacji działania 1		Działanie ciągłe
Koordynator działania 1		Zakład Utylizacji Odpadów Sp. z o.o.
Działanie 2		Selektywna zbiórka odpadów
Miernik oceny działania 2		Ilość odpadów zebranych selektywnie
Termin realizacji działania 2		Działanie ciągłe
Koordynator działania 2		Zakład Utylizacji Odpadów Sp. z o.o.; Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa
Działanie 3		Unieszkodliwianie odpadów niebezpiecznych
Miernik oceny działania 3		Ilość unieszkodliwianych odpadów niebezpiecznych
Termin realizacji działania 3		Działanie ciągłe
Koordynator działania 3		Zakład Utylizacji Odpadów Sp. z o.o.

Kompleksowym rozwiązaniem zagadnienia gospodarki odpadami komunalnymi w mieście zajmuje się Zakład Utylizacji Odpadów Sp. z o.o., której właścicielem jest Miasto Gorzów Wlkp. Zakres działalności Zakładu obejmuje odbiór, obrót i unieszkodliwianie odpadów komunalnych, przemysłowych i niebezpiecznych oraz sprzedaż surowców wtórnych, uzyskanych w wyniku wprowadzonej w 2000 roku selektywnej zbiórki odpadów oraz wysegregowanych ze strumienia odpadów komunalnych. Wydzielona z odpadów masa organiczna kompostowana jest w warunkach tlenowych. Wysegregowane inne frakcje podlegają doczyszczaniu i przekazywane są do odzysku lub wykorzystywane są bezpośrednio na składowisku (frakcja mineralna). Zakład stale się modernizuje i rozbudowuje. Została uruchomiona linia do doczyszczania i rozdrabniania odzyskanych surowców wtórnych, działa centrum recyklingu materiałów budowlanych, zainstalowano linię do belowania surowców wtórnych, linię do rozdrabniania odpadów wielkogabarytowych, wybudowano nowe kwatery na odpady niebezpieczne oraz na odpady inne niż niebezpieczne i obojętne.

Obok składowiska odpadów znajdującego się w Chruściku, ZUO posiada swoje laboratorium, świadczące profesjonalne usługi kompleksowego monitoringu składowisk odpadów. Zakład posiada również w gminie Bogdaniec, w miejscowości Stanowice, grunty rolne oraz budynki gospodarcze i maszyny rolnicze. Zadaniem gospodarstwa oprócz produkcji rolnej jest produkcja energii elektrycznej z odpadów organicznych i biomasy oraz rolnicze zagospodarowanie odpadów. W Stanowicach uruchomiono również zakład do recyklingu zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, z linią do sortowania zużytych baterii i akumulatorów. W ramach zbiórki takiego typu sprzętu, ZUO utworzyło z myślą o mieszkańcach miasta i gmin ościennych, bezpłatne punkty zbiórki zużytych urządzeń RTV AGD, jak również istnieje możliwość bezpłatnego odbioru przez ZUO takiego typu sprzętu od mieszkańców. ZUO gospodaruje także grzebowiskiem dla zwierząt „Polaną przyjaciół”, umieszczonym w Chruściku. Od 2010 roku tworzy polsko-niemiecką spółkę zajmującą się remediacją skażonych ziem. ZUO prowadzi również szeroką edukację ekologiczną wśród mieszkańców.

1. Dane liczbowe, dotyczące ilości odpadów deponowanych oraz wysegregowanych w stosunku do masy odpadów trafiających do ZUO:

W ubiegłym roku przyjęto do Zakładu w Chróściku 78 444,372 Mg odpadów, z czego poddano składowaniu 30 999,72 Mg.

W sortowni odpadów komunalnych natomiast, poddano sortowaniu 46 656,91 Mg zmieszanych odpadów komunalnych (kod 20 03 01 i 20 03 99). Z tej ilości wysegregowano ok.:

- 19 12 01 Papier i tektura – 2605 Mg
- 19 12 02 Metale nieżelazne – 36 Mg
- 19 12 03 Metale żelazne – 395 Mg
- 19 12 04 Tworzywa sztuczne (PET) – 255 Mg
- 19 12 04 Tworzywa sztuczne (folia) – 122 Mg
- 19 12 04 Tworzywa sztuczne (PP) - 27 Mg
- 19 12 05 Szkło – 490 Mg
- 19 12 07 Drewno – 126 Mg
- 19 12 09 Minerały (np. piasek, kamienie) – 5453 Mg
- 19 12 12 Materia organiczna do kompostowania – 20 331 Mg
- 19 12 12 Odpady posortownicze, balast – 16 769 Mg
- 16 01 03 Zużyte opony 32 Mg
- 16 06 05 Baterie – 8 Mg
- 20 01 36 Zużyty sprzęt elektroniczny – 7,54 Mg

2. Dane liczbowe dotyczące selektywnej zbiórki odpadów w mieście:

Do ZUO w 2010 roku, trafiły następujące ilości surowców zebranych selektywnie:

- tworzywa sztuczne – 329,08 Mg
- szkło – 54,66 Mg
- makulatura – 8,88 Mg

Zakład w Chróściku obecnie jest w trakcie modernizacji, która po zakończeniu pozwoli w większym stopniu doczyszczać surowce wtórne. Niestety, surowce pochodzące z selektywnej zbiórki charakteryzują się sporym stopniem zanieczyszczenia. Wprowadzenie procesu automatyzacji (separacja optyczna) pozwoli na zwiększenie stopnia odzysku surowców.

Do Zakładu Utylizacji Odpadów trafiają m.in. odpady zebrane przez firmy zajmujące się odbiorem odpadów komunalnych od mieszkańców. Zezwolenie na taką działalność uzyskują od prezydenta miasta Gorzowa. Z informacji przesłanych do Wydziału Ochrony Środowiska i Rolnictwa, przez podmioty prowadzące działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych na terenie miasta Gorzowa Wlkp. ilość odpadów opakowaniowych zebranych w 2010 r. w wyniku selektywnej zbiórki wynosi:

- opakowania z tworzyw sztucznych 163,780 Mg,
- opakowania z papieru i tektury 315,560 Mg,
- opakowania ze szkła 249,170 Mg,
- opakowania z drewna 1,00 Mg rok,
- opakowania z metali (puszki aluminiowe) 1,13 Mg.

Ogółem ilość odpadów opakowaniowych, zbieranych w wyniku selektywnej zbiórki odpadów wynosi 730,64 Mg.

Ponadto, w ramach konkursu „Zielona Szkoła-Zielone Przedszkole” zebrano 5,26 Mg baterii, natomiast w ramach konkursu „Zbieramy Makulaturę” zebrano 59,11 Mg makulatury. Zbiórka przeterminowanych leków w 2010 roku wyniosła 0,523 Mg.

Należy mieć na uwadze, że powyższe dane liczbowe dotyczące podmiotów gospodarczych w zakresie odbierania odpadów komunalnych nie są w pełni kompletne. Firmy te są obowiązane do sporządzania i przekazania Prezydentowi informacji dotyczącej masy poszczególnych rodzajów odebranych odpadów komunalnych w terminie do końca pierwszego kwartału za poprzedni rok kalendarzowy. Kompletne dane odnośnie gospodarowania odpadami w naszym mieście, Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa umieści w „Sprawozdaniu z realizacji Planu gospodarki odpadami dla miasta Gorzowa Wlkp.” Sprawozdanie to w 2011 roku zostanie przedłożone Radzie Miasta oraz upublicznione m.in. za pomocą miejskiej strony internetowej. Ponadto dane dotyczące selektywnej zbiórki odpadów uzyskane od podmiotów gospodarczych zostaną także użyte do porównania w przyszłorocznym „Sprawozdaniu z realizacji Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gorzowa Wlkp. na lata 2010-2020”.

3. Dane liczbowe dotyczące unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych:

W 2010 r. w ZUO unieszkodliwiono, poprzez składowanie, następujące ilości odpadów niebezpiecznych:

- odpady zawierające azbest (kod 17 06 05 i 17 06 01) – 3731,92 Mg
- pozostałe odpady niebezpieczne: 190 Mg.

Dodatkowo zebrano ponad 180 Mg odpadów niebezpiecznych, które ze względu na niemożliwość unieszkodliwienia w zakładzie, zostały przekazane do unieszkodliwienia wyspecjalizowanym podmiotom posiadającym stosowne decyzje.

3.4.7. Środ. 7. Kształtowanie proekologicznych zachowań w życiu codziennym mieszkańców Gorzowa Wlkp. w duchu zasady zrównoważonego rozwoju oraz zapewnienie mieszkańcom dostępu do informacji o środowisku

Program	<i>Symbol Środ. 7</i>	Kształtowanie proekologicznych zachowań w życiu codziennym mieszkańców Gorzowa Wlkp. w duchu zasady zrównoważonego rozwoju oraz zapewnienie mieszkańcom dostępu do informacji o środowisku.
Działanie 1		Edukacja ekologiczna
Miernik oceny działania 1		Ilość zorganizowanych konkursów, kampanii i imprez dla mieszkańców
Termin realizacji działania 1		Działanie ciągłe
Koordynator działania 1		Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa,
Działanie 2		Udostępnianie informacji o środowisku
Miernik oceny działania 2		Ilość opublikowanych informacji
Termin realizacji działania 2		Działanie ciągłe
Koordynator działania 2		Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa

Działanie 1

Konkursy ogłoszone przez Prezydenta Miasta:

1. Konkurs „Na Najefektowniejszą Kompozycję Kwiatową na Balkonach” - 16 edycja
2. Konkurs „Domy w Ogrodach” - 15 edycja
3. Konkurs „Na Najlepszy Rodzinny Ogród Działkowy” - 13 edycja
4. Miejski Konkurs Wiedzy Ekologicznej o Puchar Prezydenta Miasta - 2 edycja (dla gimnazjalistów).

Pozostałe konkursy:

5. Konkurs „Zbieramy Makulaturę” – obecnie trwa 6 edycja
6. Konkurs zbiórki opakowań aluminiowych – 10 edycja.

Ilość zorganizowanych kampanii:

We wrześniu 2010 roku zorganizowano siedemnastą już Kampanię „Sprzątanie Świata-Polska- Gorzów Wlkp.- 2010”. Uczestnicy kampanii, w tym pensjonariusze Zakładu Karnego, zbierali łącznie dziewięć ton odpadów.

Ilość zorganizowanych imprez dla mieszkańców:

Imprezy dla mieszkańców nie były organizowane

Działanie 2

W 2010 r. nie wydano publikacji związanych z ochroną środowiska na terenie miasta.

4. Podsumowanie - wnioski z realizacji Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gorzowa Wlkp. na lata 2010 – 2020 w roku 2010.

Zadania, które były przewidziane do realizacji w 2010 roku zostały w zdecydowanej większości podjęte. Różny był oczywiście zakres ich realizacji, uzależniony od właściwych danym programom czynników, jak rozmiar podejmowanych działań, czy możliwości finansowe Miasta. Ponadto realizacja niektórych działań ujętych w poszczególnych programach ma charakter corocznych, powtarzających się cyklicznie czynności, a w innych przypadkach, przewidziane jest osiągnięcie jakiegoś wskaźnika (np. budowa filharmonii), które może być realizowane nawet przez kilka lat, a więc podjęte czynności opisane w raporcie dotyczącym 2010r. mogły mieć charakter jedynie przygotowawczy.

Niemniej jednak z lektury raportu można wysnuć kilka wniosków, których omówienie wydaje się ważne dla właściwej realizacji przyjętych założeń rozwojowych, albo do ich częściowej weryfikacji.

Na szczególną uwagę zasługuje w naszej ocenie program *Szk. Wyższe 1. Rozwój szkolnictwa wyższego*. Działania w nim zawarte zostały podjęte. Ich zakres nie był może imponujący, ale widoczne było zainteresowanie tym tematem ze strony gorzowskiego samorządu. Jednak lektura sprawozdania nasuwa spostrzeżenie, że podejmowane działania są rozproszone i podejmowane w sposób nieco chaotyczny. W raporcie zostały ujęte dane przekazane przez Wydział Edukacji, Biuro Obsługi Inwestora, a także Fundację na rzecz Gorzowskiej Szkoły Wyższej. Poszczególne działania wskazane w niniejszym programie koordynowane winny być przez Wydział Rozwoju i Promocji Miasta (w odniesieniu do ustanowienia powiązań kooperacyjnych z uczelniami) oraz Doradcę Prezydenta Miasta ds. szkolnictwa wyższego (w zakresie działań na rzecz utworzenia gorzowskiej akademii). Nasuwa się więc wniosek, że dla właściwej realizacji ustalonych zadań niezbędne jest położenie większego nacisku na koordynację podejmowanych działań. Wydaje się, że właściwym byłoby zorganizowanie spotkania wszystkich wskazanych podmiotów pod przewodnictwem Doradcy Prezydenta Miasta ds. szkolnictwa wyższego, celem ustalenia obszarów współpracy i koordynacji podejmowanych działań.

Kolejnym programem wymagającym komentarza jest *Prom.-rozw. 2. Tworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości*. Należy zaznaczyć, iż Miasto Gorzów Wlkp. wykazuje dużą aktywność w podejmowaniu działań w opisywanym temacie. Zakres tej aktywności jest tak duży, że nie tylko można potwierdzić realizację priorytetowych celów Miasta zawartych w Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gorzowa Wlkp., ale nawet wykracza poza zaplanowany zakres. W tej sytuacji należy zastanowić się, czy dla spójnej i skutecznej działalności w zakresie rozwoju przedsiębiorczości nie warto ustalić bardziej szczegółowego planu działań Miasta w postaci np. Strategii rozwoju gospodarczego, która ustalałaby bardziej szczegółowo obszary aktywności, koordynowała działania różnych komórek Urzędu Miasta oraz spółek miejskich, a także ustalała zasady współpracy z organizacjami zewnętrznymi.

Przeformułowania wymaga także aktywność Miasta w zakresie realizacji Programu *Prom.-rozw. 3. Dostępność komunikacyjna, Działanie 2 Stworzenie możliwości powstania komunikacji lotniczej*. Twórcy strategii, będąc świadomi kłopotów Gminy Kłodawa związanych z protestami przeciwników stworzenia lotniska na terenie tej gminy, nie wskazali konkretnej lokalizacji. Nie zmienia to oczywiście faktu, że w 2010 roku taką lokalizację przyjmowano za naturalną. Celem w 2011 roku winno być podjęcie decyzji o wyborze nowej lokalizacji lotniska dla Gorzowa Wlkp.

Największa ilość kontrowersji o zasięgu znacznie przekraczającym zakres niniejszego opracowania dotyczy w pewnością Programu *Ład 7 Rozwój publicznej komunikacji miejskiej*. W Strategii założono stopniową modernizację infrastruktury komunikacji miejskiej (tak autobusowej, jak i tramwajowej) oraz zakupy taboru autobusowego i tramwajowego. W zakresie rozwoju komunikacji autobusowej realizacja założeń Strategii nie jest zagrożona. Inaczej wygląda sytuacja w sektorze tramwajów. Pierwsze zakupy taboru tramwajowego zostały przewidziane na 2011r., co wydaje się trudnym do osiągnięcia. Kluczową kwestią

w tej chwili jest oczekiwanie na wyniki pracy nowopowołanego zespołu roboczego, którego zadaniem jest opracowanie Planu Zrównoważonego Rozwoju Publicznego Transportu Zbiorowego.

5. Wybrane dane statystyczne.

Załącznik nr 1 „Informacja Komendanta Miejskiego Policji w Gorzowie Wlkp. z realizacji Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gorzowa Wlkp. na lata 2010-2020”

Załącznik nr 2 „Informacja z Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Gorzowie Wlkp. z realizacji „Strategii Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gorzowa Wlkp. na lata 2010 – 2020 na temat prowadzenia działań prewencyjnych w placówkach oświatowych i miejscach gromadzenia się młodzieży.”

Załącznik 3 „Raport o zrealizowanych przez Straż Miejską zadaniach z „Obszaru Strategicznego - Polityka prospołeczna; Program - Bezpieczeństwo osobiste; Działanie 2- prowadzenie działań prewencyjnych w placówkach oświatowych i w miejscach gromadzenia się młodzieży”.

Załącznik nr 4 „Działania prewencyjne w zakresie bezpieczeństwa w 2010 roku” opracowane przez Wydział Edukacji.

Załącznik nr 5 Informacje dotyczące form ochrony przyrody – opracowane przez Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa

Załącznik nr 6 „Gorzów w liczbach” – opracowane przez Biuro Obsługi Inwestora

Załącznik nr 7 „Informacja o działalności Urzędu Stanu Cywilnego w Gorzowie Wielkopolskim w 2010 roku”

Załącznik nr 8 „Wykaz dotacji, które wpłynęły w roku 2010 z przeznaczeniem na realizację projektów unijnych.”

